

**STUDIUM UWARUNKWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA SIEMIATYCZE**

tekst ujednolicony

ze zmianami wprowadzonymi uchwałami Rady Miasta Siemiatycze:

Nr V/28/07 z dnia 7 marca 2007 r.

Nr XLII/181/10 z dnia 31 marca 2010 r.

Nr XX/107/12 z dnia 28 marca 2012 r.

Nr XX/108/12 z dnia 28 marca 2012 r.

**CZĘŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

SIEMIATYCZE 2018 R.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	6
1. Podstawa opracowania studium.....	6
2. Przedmiot studium.....	6
3. Części składowe studium.....	7
4. Opinie do studium.....	7
CZĘŚĆ I.....	8
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA SIEMIATYCZE	8
1. Środowisko przyrodnicze.....	9
1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów.....	9
1.2. Rzeźba terenu.....	10
1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne.....	11
1.3.1. Budowa geologiczna i charakterystyka gruntów.....	11
1.3.2. Surowce mineralne.....	12
1.4. Wody powierzchniowe i podziemne.....	13
1.4.1. Wody powierzchniowe.....	13
1.4.2. Wody podziemne.....	15
1.5. Gleby - element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	17
1.5.1. Waloryzacja przyrodnicza gleb.....	18
1.5.2. Waloryzacją użytkowo-rolnicza gleb.....	18
1.6. Lasy.....	19
1.7. Warunki klimatyczne.....	20
1.7.1. Temperatura powietrza.....	21
1.7.2. Opady atmosferyczne.....	21
1.7.3. Dynamika powietrza atmosferycznego.....	23
1.8. Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie (prawnej).....	24
1.9. Zagrożenia i degradacja środowiska.....	25
1.9.1. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych.....	25
1.9.2. Zagrożenia powietrza atmosferycznego.....	26
1.9.3. Zagrożenia hałasem i wibracjami oraz elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym.....	27
1.9.4. Zagrożenia powierzchni ziemi i innych elementów środowiska przyrodniczego.....	28
1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.....	29
1.10.1. Podstawowa struktura funkcjonalno-przyrodnicza miasta.....	29
1.10.2. Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.....	30
2. Środowisko kulturowe.....	31
2.1. Obiekty zabytkowe i o wartościach kulturowych.....	31
2.1.1. Obiekty zabytkowe.....	31
2.1.2. Obiekty o charakterze zabytkowym.....	33
2.2. Stanowiska archeologiczne.....	38
3. Sfera społeczna.....	39
3.1. Potencjał ludnościowy i jego rozmieszczenie.....	39
3.1.1. Ludność i obszar gminy miejskiej.....	39
3.1.2. Zmiany rozmieszczenia ludności.....	40
3.1.3. Zmiany w stanie i strukturze ludności.....	41
3.1.4. Ruch naturalny ludności.....	42
3.1.5. Migracja ludności.....	43
3.1.6. Zatrudnienie.....	43

3.1.7. Bezrobocie	46
3.1.8. Przewidywane zmiany w dynamice demograficznej.....	47
3.2. Warunki mieszkaniowe	47
3.2.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe	47
3.2.2. Ruch budowlany	48
3.2.3. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych	49
3.2.4. Prognoza potrzeb mieszkaniowych	49
3.3. Urządzenia obsługi ludności	50
3.3.1. Edukacja	50
3.3.2. Przedszkola.....	52
3.3.3. Ochrona zdrowia i opieka socjalna.....	52
3.3.4. Kultura.....	53
3.3.5. Handel i gastronomia.....	54
3.3.6. Sport i rekreacja.....	54
3.3.7. Inne usługi i urządzenia.....	55
4. Sfera gospodarcza	57
4.1. Działalność produkcyjna, budownictwo, transport i składowanie	57
4.2. Podmioty gospodarki narodowej.....	58
4.3. Rolnictwo	59
4.3.1. Użytkowanie gruntów.....	59
4.3.2. Indywidualne gospodarstwa rolne	61
4.3.3. Uprawy rolne	64
4.3.4. Hodowla.....	66
4.3.5. Przewidywane kierunki produkcji rolnej.....	67
5. Analiza stanu zagospodarowania miasta.....	67
5.1. Funkcje i podstawowe elementy zagospodarowania miasta	68
5.1.1. Funkcje miasta	68
5.1.2. Podstawowe elementy zagospodarowania miasta	68
5.2. Struktura własnościowa nieruchomości	71
5.2.1. Nieruchomości gminy miejskiej.....	72
5.2.2. Nieruchomości Skarbu Państwa	72
5.2.3. Nieruchomości własne osób prawnych	73
5.2.4. Grunty parafialne	73
5.2.5. Wspólnoty gruntowe.....	73
5.3. Struktura przestrzenna miasta	73
5.3.1. Obszar zachodni zainwestowania miasta	74
5.3.2. Obszar wschodni zainwestowania miasta.....	77
5.4. Wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego miasta	78
5.4.1. Wnioski o zmianę ustaleń miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze	78
5.4.2. Uwagi do ustaleń obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze	79
6. Komunikacja	80
6.1. Układ drogowy	80
6.1.1. Struktura funkcjonalno-techniczna.....	80
6.1.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg i ulic	82
6.1.3. Charakterystyka ogólną układu uliczno-drogowego miasta.....	87
6.2. Techniczne zaplecze motoryzacji	88
6.2.1. Parkingi.....	88

6.2.2. Garaże	91
6.2.3. Stacja paliw	92
6.2.4. Zakłady naprawy pojazdów	92
6.3. Komunikacja zbiorowa komunalna	92
6.4. Wnioski wynikające z funkcjonowania komunikacji	92
7. Infrastruktura techniczna	94
7.1. Elektroenergetyka	94
7.1.1. Źródła zasilania	94
7.1.2. Linie elektroenergetyczne WN 110 kV	94
7.1.3. Sieć średniego napięcia	94
7.1.4. Ilość odbiorców i zużycie energii elektrycznej	97
7.1.5. Ocena rozwoju systemu elektroenergetycznego	98
7.2. System ciepłowniczy	98
7.2.1. Struktura systemu i charakterystyka istniejącej gospodarki ciepłej	98
7.3. Gazownictwo	99
7.4. Telekomunikacja	101
7.5. Radiokomunikacja i teletransmisja	102
7.6. Ropociągi	102
7.7. Zaopatrzenie w wodę	103
7.7.1. Charakterystyka ogólna systemu zaopatrzenia w wodę	103
7.7.2. Rozwój systemu zaopatrzenia w wodę w latach 1985 - 1998r.	104
7.7.3. Charakterystyka komunalnego ujęcia wody i stacji uzdatniania	105
7.7.4. Strefy ochronne komunalnego ujęcia wody	106
7.7.5. Ocena wydajności istniejącego komunalnego ujęcia wody	107
7.7.6. Zakładowe ujęcia wody	107
7.7.7. Ogólna ocena zaopatrzenia miasta w wodę	108
7.8. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	109
7.8.1. Kanalizacja sanitarna	109
7.8.2. Miejska oczyszczalnia ścieków	109
7.8.3. Kanalizacja deszczowa	111
7.8.4. Ogólna ocena odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych	111
7.9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych	111
7.9.1. Charakterystyka stanu istniejącego	111
7.9.2. Ogólna ocena usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych	112
8. Syntetyczna ocena poziomu zaspokojenia potrzeb ludności i zagospodarowania miasta wg stanu z 1997r	113
9. Elementy zagospodarowania przestrzennego o charakterze ponadlokalnym	114
9.1 Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze miasta Siemiatycze	114
9.2. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z polityki przestrzennej państwa	115
10. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	117

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze opracował zespół projektowy w następującym składzie

1. mgr inż. arch, Wiktor Panfiluk - główny projektant, koordynacja prac, urbanistyka (uprawniony do projektowania w planowaniu przestrzennym nr ewid. 557/88),
2. mgr inż. arch. Zdzisław Plichta - zagadnienia metodyczne i gospodarki przestrzennej,
3. mgr inż. arch. Joanna Lipska - zagadnienia przestrzenne i opracowanie graficzne,
4. mgr inż. Halina Czumut - analiza istniejącego stanu zagospodarowania, zagadnienia przestrzenne,
5. mgr Anastazja Brzozowska - demografia, zagadnienia społeczne i gospodarcze,
6. mgr Mikołaj Patejuk - ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego,
7. mgr inż. Czesława Kruszewska - gospodarka wodna, ściekowa i odpadami,
8. inż. Elżbieta Kępska - energetyka i telekomunikacja,
9. mgr inż. Jan Kruszewski - komunikacja,
10. tech. drog. Maria Popławska - prace graficzne i techniczne

Wprowadzone zmiany wynikające z realizacji uchwały Nr XXIX/177/17 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia jednostkowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Siemiatycze uwidoczono w tekście czcionką Times New Roman kursywą.

WSTĘP

1. Podstawa opracowania studium

Podstawami prawnymi opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze są:

- a) art.6, ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999r. Nr 15, poz. 139),
- b) uchwała Nr XXXV/209/97 Rady Miejskiej w Siemiatyczach z dnia 30 czerwca 1997r.
- c) umowa o dzieło z dnia 12 listopada 1997r. zawarta pomiędzy Zarządem Miasta Siemiatycze, a głównym projektantem opracowującym projekt studium.

2. Przedmiot studium

Przedmiotem studium są:

- 1) Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z:
 - a) dotychczasowego przeznaczenia zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
 - b) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - c) stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - d) prawa własności gruntów,
 - e) jakości życia mieszkańców,
 - f) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy:
 - a) obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
 - b) lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
 - c) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
 - d) obszary zabudowane, ze wskazaniem terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
 - e) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę,
 - f) kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,

- g) obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe,
- h) obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na obszarze gminy.

3. Części składowe studium

Na studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze składa się :

- a) rysunek uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze w skali 1 : 5,000,
- b) rysunek kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze w skali 1 : 5.000,
- c) tekst studium,
- d) dokumentacja studium, a w tym dokumenty formalno-prawne.

4. Opinie do studium

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze, zgodnie z art.6 ust.3 ustawy z 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U, Nr 15, poz.139z 1999r,) przedłożono do zaopiniowania organom, o których mowa w art 18 ust. 2 pkt 4 tejże ustawy.

C Z Ę Ś Ć I

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA
SIEMIATYCZE**

1. Środowisko przyrodnicze

1.1. Położenie fizyczno-geograficzne i administracyjne oraz struktura użytkowania gruntów

Miasto Siemiatycze z wyjątkiem niewielkiego skrawka jego południowej części (Podlaski Przełom Bugu) położone jest w obrębie dużej jednostki fizyczno-geograficznej stanowiącej mezoregion zwany Wysoczyzną Drohicką wchodzącą w skład makroregionu Niziny Północnopolaskiej.

W układzie administracyjnym miasto Siemiatycze położone jest w południowej części województwa podlaskiego w otoczeniu obszarów należących do gminy Siemiatycze.

Strukturę użytkowania gruntów miasta Siemiatycze w odniesieniu do określonych lat ilustrują dwa poniższe zestawienia tabelaryczne.

Tabela nr 1

Lp.	Wyszczególnienie	użytkowanie gruntów wg granic administracyjnych			
		1990r.		1996r.	
		ha	%	ha	%
1.	Powierzchnia ogólna	3,625	100	3,625	100
2.	Użytki rolne w tym:	2,166	59,8	2,172	59,9
2.1.	grunty orne				
2.2.	sady	1,935	53,4	1,812	50,0
2.3.	łąki	42	1,2	84	2,3
2.4.	pastwiska	43	1,2	159	4,4
		146	4,0	116	3,2
3.	lasy	780	21,5	824	22,7
4.	grunty pozostałe	679	18,7	629	17,4

Tabela nr 2

Lp.	Wyszczególnienie	użytkowanie gruntów wg granic administracyjnych w gospodarce indywidualnej			
		1990r.		1996r.	
		ha	%	ha	%
1.	Powierzchnia ogólna	2,927	100	3,077	100
2.	Użytki rolne w tym:	1,991	68,0	2,073	67,4
2.1.	grunty orne				
2.2.	sady	1760	60,1	1,718	55,8
2.3.	łąki	42	1,4	84	2,7
2.4.	pastwiska	43	1,5	159	5,2
		146	5,0	112	3,7
3.	lasy	728	24,9	801	26,0
4.	grunty pozostałe	208	7,1	203	6,6

Źródło - Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin za 1996r. - Urząd Statystyczny w Białymstoku 1997r.

1.2. Rzeźba terenu

Obecna rzeźba terenu miasta Siemiatycze jest wynikiem działalności lodowca z okresu stadiału mazowiecko-podlaskiego zlodowacenia środkowopolskiego oraz późniejszej erozji i akumulacji.

W obszarze administracyjnym miasta wyróżniają się dwie jednostki morfologiczne, tj. wysoczyzna polodowcowa i doliny rzek Kamionki i Mahomet.

Wysoczyzna polodowcowa zajmuje dominującą część obszaru miasta, przy czym jednak przestrzennie nie stanowi zwartej powierzchni. W środkowej części rozdzielają dolinę rzeki Kamionki na część zachodnią i wschodnią, zdecydowanie różniące się ukształtowaniem powierzchni terenu.

Część zachodnia to wysoczyzna morenowa o powierzchni płaskiej, silnie zdenudowanej, wyniesiona na wysokość 130 – 157 m n.p.m., a spadki terenu nie przekraczają 5%. Rozcinające ją dolinki o kierunku równoleżnikowym charakteryzują się dość szerokimi dobrze zarysowanymi dnami i stałym odpływem wód.

Natomiast obszar wschodniej części miasta to wysoczyzna morenowa falista położona na wysokości 130 - 165 m n.p.m., porozcinana licznymi, przeważnie suchymi, dolinkami denudacyjnymi o różnej szerokości dna i długości oraz nadbudowana wzniesieniami moren czołowych o wysokościach względnych od 3 – 10 m. Spadki terenu powyżej 5% a w partiach zboczonych przeważają spadki od 5 do 10 % i wyżej.

Doliny rzeki Kamionki i Mahomet zaliczane do głównych jednostek morfologicznych na terenie miasta Siemiatycze powstały w wyniku erozji i akumulacji wód w plejstocenie i holocenie. W obrębie tych dolin występują tarasy nadzalewowe i tarasy zalewowe.

W dolinie rzeki Kamionki taras nadzalewowy wyniesiony jest ca 127 – 145 m n.p.m. i ca 2 – 5 m nad poziom tarasu zalewowego. Powierzchnia tarasu jest płaska, po stronie lewej ciągnie się nieprzerwanie a po stronie prawej występuje fragmentami. Szerokość tarasu nadzalewowego jest zmienna od ca 100 do 300 m.

Taras zalewowy położony jest na wysokości 125 – 141 m n.p.m. i jest wyniesiony nad średni stan wody w rzece Kamionce ca 1,5 – 2 m. Występuje po obu stronach rzeki a jego szerokość jest zmienna i waha się od 200 do 350 m.

W dolinie rzeki Mahomet taras nadzalewowy występuje tylko po stronie prawej północnej. Charakteryzuje się płaską powierzchnią wyniesioną ca 140 – 145 m n.p.m. i ca 2 – 4 m nad poziom tarasu zalewowego. Natomiast taras zalewowy występuje po obu stronach koryta rzeki a jego szerokość wynosi ca 150m. Taras ten wyniesiony jest ca 137 – 140 m n.p.m. i ca 1 - 1,5 m nad średni poziom wody w korycie rzeki

Należy także nadmienić, że w dolinie rzeki Kamionki i rzeki Mahomet występują także zbiorniki retencyjne - Zalew 1, 2 i 3.

Oprócz w/w form naturalnych na obszarze miasta Siemiatycze występują także formy pochodzenia antropogenicznego jak wykopy, nasypy i wyrobiska.

Ogólnie rzecz biorąc należy podkreślić, iż rzeźba terenu nie ogranicza możliwości przestrzennego rozwoju m. Siemiatycze.

1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

1.3.1. Budowa geologiczna i charakterystyka gruntów

Pod względem geologicznym obszar miasta Siemiatycze położony jest w obrębie Niecki Prusko-mazowieckiej Obniżenia Podlaskiego wchodzącego w skład platformy wschodnio-europejskiej. Dno niecki budują utwory Kredy Górnej wykształcone w postaci wapieni, margli i kredy piszącej. Na kredzie zalegają utwory trzeciorzędowe reprezentowane przez piaski glaukonitowe i ły oligoceńskie oraz mioceńskie piaski, mułki i ły z wkładkami węgla brunatnego, stanowiące z kolei podłoże pokrywy czwartorzędowej. Strop utworów trzeciorzędowych zalega nierzadko w głębokościach i tak od 78 m p.p.t. w rejonie mleczarni do 156 m p.p.t. na obszarze Zakładów Przetwórstwa Warzywno-Owocowego „Hortex”, Z powyższego wynika, że miąższość utworów czwartorzędowych jest zróżnicowana i waha się od ca 70 m do 160 m. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez kilka poziomów glin rozdzielonych serią utworów wodnolodowcowych lub zastoiskowych charakteryzujących się dużą zmiennością zarówno poziomą jak i pionową. Strefę przypowierzchniową obszaru miasta budują utwory pochodzenia plejstocenceńskiego i pochodzenia holocenceńskiego.

Utwory plejstocenceńskie reprezentowane są przez utwory akumulacji rzecznej wyższych tarasów, utwory moreny czołowej, lodowcowej i wodnolodowcowej oraz zastoiskowej.

Przestrzenne rozmieszczenie tych utworów w obrębie obszaru miasta (wg danych Geoprojektu z 1985r.) przedstawia się następująco:

- ☞ utwory akumulacji aluwialnej tarasu nadzalewowego reprezentowane głównie przez piaski drobne i średnioziarniste o miąższości ponad 4,5 m występują wzdłuż doliny rzeki Kamionka i Mahomet,
- ☞ utwory akumulacji czołowo-morenowej reprezentowane przez piaski, żwiry i kamienie, lokalnie gliny o miąższości od ok. 2 do ponad 4,5 m, występują w formie większych lub mniejszych pagórków w południowej i wschodniej części obszaru miasta.
- ☞ utwory akumulacji lodowcowej reprezentowane przez piaski lodowcowe drobno i średnioziarniste, lokalnie żwiry o miąższości od 1,5 do ponad 4,5 m oraz gliny o

miąższości przekraczającej 4,5 m. Występują na całym obszarze opracowania, z tym że piaski lodowcowe zajmują najwyżej wyniesione obszary koncentrując się w sąsiedztwie pagórków morenowych oraz glin, które w formie zwartych powierzchni występują w zachodniej części obszaru miasta a we wschodniej części występują jedynie w formie większych lub mniejszych płatów,

- ☞ utwory akumulacji wodnolodowcowej reprezentowane przez piaski głównie średnio i drobnoziarniste budują znaczne obszary na wschód od doliny rz. Kamionki wzdłuż krawędzi wysoczyzny,
- ☞ utwory akumulacji zastoiskowej reprezentowane przez pyły i gliny pylaste o miąższości ponad 4,5 m budujące niższe partie krawędziowe wysoczyzny wzdłuż doliny rz. Kamionki.

Utwory holoceniowe reprezentowane są przez utwory aluwialno-bagiennie, utwory aluwialne i deluwialne;

- ☞ utwory aluwialno-bagiennie reprezentowane przez namuły organiczne pylaste i piaszczyste oraz piaski humusowe o miąższości od 2 do 4,5 m, występują w dolinkach bocznych rz. Kamionki,
- ☞ utwory aluwialne - piaski drobno i średnioziarniste o miąższościach przeważnie ponad 4,5 m występujące w dolinach rzek Kamionki i Mahomet,
- ☞ utwory deluwialne - piaski pylaste i gliniaste o miąższościach ca 2 m występujące w dnach suchych nieckowatych dolinkach.

Ogólnie rzecz biorąc grunty pochodzenia plejstoceniowego zaliczane są do gruntów nośnych, korzystnych dla rozwoju budownictwa a grunty pochodzenia holoceniowego do gruntów słabonośnych nie nadających się pod zabudowę.

1.3.2. Surowce mineralne

Występowanie surowców mineralnych na obszarze miasta Siemiatycze ściśle wiąże się z przestrzennym układem i rodzajem utworów czwartorzędowych. Występują one w przypowierzchniowej warstwie tych utworów i są eksploatowane metodą odkrywkową.

Na terenie m. Siemiatycze zostało udokumentowane następujące złożo surowców mineralnych:

- ☞ złożo kruszywa naturalnego grubego „Siemiatycze o zasobach bilansowych w kat. Ci 4350 tys. ton, pozabilansowych „C₁” 4800 tys. ton. Powierzchnia złoża 194280,0 m². Miąższość 2,0 - 24,0m - średnia 10,5 m. Stan zasobów na 01.01.1991r. wynosił 965,9 tys, ton. Roczne wydobycie w roku 1990 wynosiło 192,9 tys, ton.

Złożo przeznaczone jest do produkcji żwirów jedno i wielofrakcyjnych, mieszanek grubych i drobnych oraz pospółek. Jest to kruszywo przydatne głównie d/p betonów, a jego

użytkownikiem jest BUSM Białystok. Na terenie miasta eksploatowane jest wyłącznie kruszywo naturalne grube i drobne (piaski). Aktualnie w granicach administracyjnych miasta poza eksploatacją złoża „Siemiatycze” znajduje się 20 czynnych okresowo punktów eksploatacji kruszywa naturalnego (wyrobisk), w tym 13 wyrobisk surowców grubych (dwa do rekultywacji) i 7 wyrobisk eksploatacji piasków (4 do rekultywacji). Surowce powyższe eksploatowane są na potrzeby lokalne i mają zastosowanie głównie w budownictwie indywidualnym i drogowym.

(Materiały źródłowe: Inwentaryzacja surowców mineralnych gm. Siemiatycze wykonana przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „POLGEOL” Warszawa, 1992r.)

1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

1.4.1. Wody powierzchniowe

a) Hydrografia

Pod względem hydrograficznym obszar miasta Siemiatycze położony jest w obrębie zlewni rzeki Kamionki będącej prawobrzeżnym dopływem rzeki Bug.

Sieć hydrograficzna na terenie miasta tworzy w/w rzeka Kamionka wraz ze swoimi dopływami rzeką Mahomet, Muchawiec i ciekim bez nazwy. Rzeka Kamionka wypływa z terenu wysoczyzny z okolicy wsi Czerepy, a jej źródła położone są na wysokości ca 158,0 m n.p.m. Długość rzeki wynosi ca 27,0 km, a powierzchnia zlewni 127,2km². Obszar miasta stanowi środkowy odcinek jej biegu. Wody rzeki Kamionki płyną dość głęboko wciętym erozyjnie korytem, którego szerokość waha się od ca 5,0m do 8,0m. Jej wodostan w bardzo dużym stopniu uzależniony jest od ilości i okresu spiętrzenia wód w zalewach. Rzeka Mahomet jest lewobrzeżnym dopływem rz. Kamionki i odwadnia tereny północno-wschodniej części obszaru miasta. Płyńcie ze wschodu ku zachodowi bardzo wyraźnie zarysowaną doliną. Szerokość jej koryta wynosi ca 3,0 – 4,0 m. Przy czym należy podkreślić, że dolina (taras zalewowy) na odcinku od ujścia rzeki do drogi Siemiatycze - Baciki Dolne jest okresowo zalewany w wyniku piętrzenia wód na Zalewie II rzeki Kamionki. Rzeka Muchawiec i ciek bez nazwy są prawobrzeżnymi dopływami rz. Kamionki. Mają charakter rowów i są wcięte w podłoże na głębokość ca 2,0 m Odwadniają zachodnią część obszaru miasta. Bardzo istotnym elementem wód powierzchniowych na terenie miasta są zbiorniki retencyjne - Zalew 1, 2 i 3 o funkcjach ekologicznych, gospodarczych, rekreacyjnych i krajobrazowych. Zalew I położony jest w dolinie rzeki Kamionki w pobliżu ujścia rzeki Muchawiec a jego powierzchnia wynosi 6,2 ha, pojemność 0,09 mln m³. Zalew 2 i 3 położony jest w dolinie rzeki Kamionki i Mahomet.

Od strony zachodniej (częściowo) i południowej ograniczony jest wałami w formie zapory bocznej i czołowej. Natomiast od strony wschodniej północnej i południowo-wschodniej zasięg zbiornika ograniczają naturalne zbocza wysoczyzny.

Normalny poziom piętrzenia wód w zbiorniku wyznacza rzędna 137,50 m n.p.m, a maksymalny rzędna 138,25 m n.p.m.

Wybrane dane techniczne zbiornika (Zalew 2 i 3) przedstawiają się następująco:

- ☞ powierzchnia zbiornika 27,4 ha
- ☞ objętość całkowita 548.000 m³
- ☞ średnia głębokość zbiornika 2,0 m
- ☞ max. głębokość przy zaporze 5,10 m

Do wyżej określonych rzędnych poziomów piętrzenia dostosowane są rzędne jazów oraz rzędne koron wałów.

Rzeki stanowiące sieć hydrograficzną na terenie miasta (Kamionka, Mahomet i Muchawiec) wg uzyskanych informacji nie wylewają. Jedynie sporadycznie, szczególnie w czasie wiosennych roztopów zalewane są niżej położone obszary w obrębie tarasów zalewanych.

b) Wielkości przepływowe rz. Kamionki

Przepływy charakterystyczne i spływy jednostkowe w przekroju ujścia do Bugu rzeki Kamionki przedstawiają się jak niżej.

Tabela nr 3

Pow. w km ²	Przeżyw w m ³ /s					Spływy jednostkowe l/s/km ²				
	NNQ	SNQ	SQ	SWQ	WO	NW	SN	S	SW	W
133,0	0,041	0,095	0,94	-	-	0,303	0,7142	7,067	-	-

Przepływ dyspozycyjny (95 %) wód powierzchniowych rzeki Kamionki w przekroju ujście do Bugu ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 4

Pow. w km ²	Przepływ w m/s z obszaru		
	SNQ (95%)	Q _n ^x	Q dyspozycyjne
133,0	0,095	0,065	+ 0,030

x – przepływ nienaruszalny (wielkość wg kryterium hydrobiologicznego – IMiGW W-wa 1980r.) w podstawowym przekroju SNQ – 95%

Z powyższego zestawienia wynika, że jest to zlewnia o nadwyżkach przepływu dyspozycyjnego (wartość dodatnia). Tym niemniej obszar zlewni rz. Kamionki odznacza

się niewielką zasobnością, stąd też zalicza się go do obszarów o ograniczonych zasobach wód powierzchniowych.

Aktualnie na poprawę stanu zasobności wód powierzchniowych m. Siemiatycze wywierają niewątpliwie utworzone na rzece Kamionce i Mahomet zbiorniki retencyjne zwane Zalewem 1 i Zalewem 2 i 3.

c) Stan czystości wód powierzchniowych

Istniejąca i projektowana klasa czystości wód w rzekach (Zarządzenie 18/71 Prezydium WRN w Białymstoku z dnia 27.05 J971r.) przedstawia się jak niżej:

rz. Kamionka

- ⑩ stan istniejący - od źródeł do miasta Siemiatycze włącznie (w tym zbiorniki retencyjne) II kl. czystości, poniżej miasta aż do ujścia wody pozaklasowe.
- ⑩ stan projektowany - od źródeł do odcinka ujściowego (w tym obszar miasta) II kl. czystości, na odcinku ujściowym (poniżej miasta) III klasa czystości.

 Na pozostałych ciekach wodnych (Mahomet, Muchawiec i ciek bez nazwy) brak jest badań pomiarowo-kontrolnych, przy czym należy podkreślić, że nie obserwuje się tu wpływu zanieczyszczeń ściekowych związanych z działalnością gospodarczą - są to wody, które generalnie zaliczane do II klasy czystości.

1.4.2. Wody podziemne

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-zwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych oraz węglanowych utworach kredowych.

Wydajność utworów przedczwartorzędowych jest stosunkowo słabo rozpoznana.

W kredzie wody występują przede wszystkim w utworach piaszczystych oraz szczelinach opok, margli i kredy piszącej.

Natomiast występowanie wód w utworach trzeciorzędowych ma ściśle powiązanie z piaszczystą serią oligocenu i miocenu o miąższości dochodzącej do 40 m. Powierzchnia stropowa utworów wodonośnych trzeciorzędowych zalega na głębokości ca 100 - 150 m. Wody oligoceńskie odznaczają się dobrą jakością i dużą wydajnością - w granicach 40 -50 m³/h z jednego otworu wiertniczego przy depresji 10 - 15 m.

Główne źródło ujmowania wód podziemnych dla celów użytkowych na obszarze miasta stanowią utwory czwartorzędowe, aczkolwiek ich warunki hydrologiczne są skomplikowane z uwagi na znaczny udział glin. W obrębie utworów czwartorzędowych wyróżnia się kilka poziomów wodonośnych charakteryzujących się zróżnicowaną zasobnością i zasięgiem przestrzennym.

Licząc od dołu są to następujące poziomy wodonośne :

- ☞ poziom III zwany spągowym,
- ☞ poziom II zwany międzymorenowym (IIb i Iia),
- ☞ poziomi zwany przypowierzchniowym.

Poziom wodonośny III (spągowy) zalega bezpośrednio na utworach trzeciorzędowych i jest najslabiej rozpoznany poziomem w utworach czwartorzędowych. Najczęściej spotykana miąższość tej warstwy wodo-nośnej waha się w granicach 15 - 25 m. Uzyskiwane wydajności w studniach kształtują się w granicach 45 - 60 m³/h przy średniej wydajności ca 48,0 m³/h. Najczęściej spotykana wydajność jednostkowa kształtuje się w granicach 4 - 10 m³/h/l m.s.

Poziom wodonośny II (międzymorenowy) stanowi podstawowe źródło ujmowania wód podziemnych, w obrębie którego z uwagi na formę rozprzestrzeniania się i warunki hydrogeologiczne wyróżnia się dwa poziomy - poziom IIb i Iia. Poziom IIb charakteryzuje się korzystniejszymi parametrami i ciągłością występowania. Wody tego poziomu ujmowane są na różnych głębokościach, przeważnie w przedziale 40 - 80 m z warstwy wodonośnej o miąższości w granicach 4 - 36 m na terenach wysoczyznowych. Wydajność jest różna i waha się od kilku do kilkudziesięciu m³/h przy różnych depresjach. Przy czym należy zwrócić uwagę, że w części wschodniej miasta (ujęcia dla Zakładów „Hortex-u”) na wszystkich studniach wydajność jest wysoka od ca 93,0 do powyżej 100,0 m³/h. Natomiast bardziej na zachód wydajność maleje i zmniejsza się z reguły miąższość warstwy wodonośnej - wydajność dla studni byłego P.O.M, wynosi 7,2 m³/h - S = 25,0 m, dla Ośrodka Zdrowia 12,2 m³/h, S = 6,3 m.

W ramach ujęcia centralnego dla wodociągów miejskich zlokalizowanego w północno-wschodniej części miasta eksploatowane obecnie 3 studnie ujmują wody z głębokości 52 m, 121 m, i 98 m o wydajności 50m³/h, 100 m³/h i 100 m³/h.

Poziom wodonośny I (przypowierzchniowy)

Zmienność litologiczna utworów przypowierzchniowych a także sama morfologia terenu powoduje, że warunki hydrogeologiczne poziomu przypowierzchniowego są zróżnicowane. Na terenie miasta występują obszary o odmiennym reżimie wód i różnej przepuszczalności gruntów przypowierzchniowych. Są to:

- a) obszary występowania ciągłego poziomu wód gruntowych obejmujące głównie wschodnią część miasta. Woda utrzymuje się tu w łatwoprzepuszczalnych utworach piaszczysto-żwirowych i pylastych (plejstocen) obszaru wysoczyzny i tarasów nadzalewowych oraz w piaskach i namulach w obrębie holocenijskich dolin. Są to wody powiązane hydrostatycznie i tworzą jeden poziom o zwierciadle swobodnym, który uzależniony jest od wysokości lustra wody w rzece. W obrębie dolin wody występują bardzo płytko - poniżej 1,0 m od p.t., lokalnie 1,5 - 2,0 m p.t, (głównie w dolinach suchych). Na terenach

wysoczyznowych głębokość występowania wody uzależniona jest od stosunków hipsometrycznych, w miarę wzrostu wysokości obniża się poziom zwierciadła wody - w części zachodniej miasta do głębokości ca 15,0 m, a w części wschodniej głębiej niż 20,0 m p.p. terenu,

- b) obszary występowania wód gruntowych, gdzie ciągłość zwierciadła może ulegać zakłóceniom. Są to obszary wysoczyznowe zbudowane z utworów trudnoprzepuszczalnych (glin) położone głównie w zachodniej części miasta. Wody występują w przewarstwieniach piaszczystych lub żwirowych w obrębie glin na różnych głębokościach (przeważnie poniżej 4,0 m). W obrębie tych obszarów a w szczególności na terenach zbyt płaskich należy liczyć się z możliwością stagnacji wód przypowierzchniowych utrzymujących się w wierzchnich nieprzepuszczalnych warstwach gruntów zbudowanych z glin. Lokalnie mogą też występować wody zawieszane - w piaskach na glinach.

Reasumując należy stwierdzić, że warunki wodne dla potrzeb rozwoju budownictwa wyłączając obszary dolin rzecznych są korzystne. Wody pierwszej warstwy wodonośnej charakteryzują się niską wydajnością i są najczęściej zanieczyszczone bakteriologicznie. Stąd też nie przedstawiają znaczenia w ujmowaniu ich dla celów pitnych mieszkańców m. Siemiatycze.

Zaopatrzenie ludności w dobrą wodę pitną powinno odbywać się na bazie ujmowania wód z poziomu międzymorenowego utworów czwartorzędowych względnie z osadów oligocenu (trzeciorzęd).

1.5. Gleby - element wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W podziale byłego województwa białostockiego na regionu glebowo-rolnicze (11 regionów wg IUNG Puławy - 1988r.) obszar miasta Siemiatycze położony jest w obrębie dwóch regionów: Bielsko - Drohickiego i Mielnicko - Kleszczelowskiego.

Region Bielsko - Drohicki obejmuje tereny położone w północnej i środkowo-zachodniej części miasta. Pod względem przyrodniczych walorów gleb jak i jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej region ten w obrębie, którego znajduje się w/w część obszaru miasta zaliczony jest do najlepszych regionów byłego woj. białostockiego. Jest to region, gdzie gleby zostały wykształcone głównie z glin a ich przestrzenne zróżnicowanie jest niewielkie. Stanowi obszar intensywnej gospodarki rolniczej. Natomiast region Mielnicko - Kleszczelowski obejmuje tereny środkowowschodniej i południowej części miasta. Wśród skał glebotwórczych dominują piaski i żwiry zwałowe oraz sandrowe. Stanowi obszar o ograniczonych możliwościach produkcji rolnej - przewaga gleb kompleksu żytniego słabego i bardzo słabego.

Ogólnie rzecz biorąc skałą macierzystą gleb obszaru miasta są utwory czwartorzędowe pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego wykształcone w postaci glin, piasków, lokalnie pyłów oraz w dolinach i zagłębieniach namulów, torfów

i piasków rzecznych. Stąd też pod względem składu mechanicznego gleby obszaru miasta zaliczone są do glin lub piasków gliniastych mocnych i lekkich na glinie, względnie do piasków słabogliniastych na glinie oraz piasków słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych.

1.5.1. Waloryzacja przyrodnicza gleb

Pod względem typologicznym gleby miasta Siemiatycze są stosunkowo mało zróżnicowane. Dominującym typem są gleby piaskowe różnych typów genetycznych - bielnicowe, rdzawe, brunatne kwaśne (AB), Gleby te występują na całym obszarze koncentrując się głównie w północno-wschodniej, wschodniej i południowej części terenu miasta i są zaliczane przeważnie do V i VI klasy bonitacyjnej użytków ornych. Gleby pseudobielnicowe (A) i dęby brunatne wylumowane i kwaśne (Bw) zajmują procentowo w stosunku do ogółu gruntów niewielkie obszary a ich większe płaty występują głównie w zachodniej części obszaru miasta. Większy płat gleb (Bw) występuje także w północno-wschodniej, wschodniej i południowo-zachodniej części obszaru miasta. Są to gleby wytworzone z piasków gliniastych i gliniasto-pylastych podścielonych płytko i średnio głęboką gliną, które w strukturze bonitacji gruntów ornych zaliczane są przeważnie do gleb dobrych i średnich - IIIb i IVa, b kl. użytków ornych.

Natomiast w dolinie rzeki Kamionki i jej dopływach oraz lokalnych zagłębieniach poza dolinnych stanowiących użytki zielone występują głównie gleby mułowo-torfowe, murszowo-mineralne i mady. Gleby użytków zielonych w strukturze bonitacji gruntów w większości zaliczane są do gleb słabych (3z), lokalnie do gleb średnich – 2z.

1.5.2. Waloryzacja użytkowo-rolnicza gleb

- a) Udział powierzchniowy i procentowy klas bonitacyjnych w gruntach ornych i użytkach zielonych wg stanu na 1 stycznia 1990r, przedstawia się jak niżej:

Tabela nr 5

Grunty orne + sady			Użytki zielone		
Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
I	-		I	-	
II	-		II	-	
IIIa	-		III	-	
IIIb	36	1,8	IV	73	30,3
IVa	458	22,9	V	105	43,6
IVb	551	27,5	VI	20	8,3
V	388	19,4	VIz	43	17,8
VI	464	23,2			
VIz	105	5,2			
razem	2,002		razem	241	

Źródło: Rocznik Statystyczny Woj. Białostockiego – WUS, Białystok 1994r.

Razem użytki rolne (grunty orne + użytki zielone) w mieście wynoszą 2243 ha co w stosunku do ogólnej powierzchni miasta (3625 ha) stanowi 61,9%. Przestrzenne rozmieszczenie klas bonitacyjnych gruntów rolnych w obrębie obszaru miasta jest adekwatne do w/w rozmieszczenia typologicznego gleb.

b) Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Przestrzenne rozmieszczenie kompleksów przydatności rolniczej gleb w obrębie granic administracyjnych miasta ściśle wiąże się z przestrzennym rozmieszczeniem poszczególnych typów gleb oraz ich bonitacją. Dominującym kompleksem przydatności rolniczej gleb na obszarze miasta jest kompleks 7 - żytni bardzo słaby (żytnio-lubinowy) przy znacznym udziale kompleksu 6 - żytnio słabego, które odpowiadają przestrzennemu rozmieszczeniu gleb piaskowych różnych typów genetycznych (AB). Znaczną powierzchnię zajmuje również kompleks 5 - żytni dobry przy niewielkim udziale kompleksu 4 - żytnio bardzo dobrego (pszenno-żytniego), a ich przestrzenne rozmieszczenie powiązane jest z wystąpieniem gleb pseudobielicowych (A) i gleb brunatnych (Bw) koncentrujących się głównie w zachodniej części miasta. Rozmieszczenia trwałych użytków zielonych ściśle wiąże się z układem dolin rzecznych i lokalnych obniżen terenowych. Dominują użytki zielone słabe i bardzo słabe - 3z przy nieznacznym udziale użytków zielonych średnich – 2z.

Koncentracja gleb o wysokich wartościach produkcyjnych w zachodniej części miasta stanowi naturalny ogranicznik rozwoju przestrzennego miasta na przedmiotowym kierunku. Są to tereny o potencjalnych warunkach do intensywnej produkcji upraw zbożowych, a także warzywniczych i sadowniczych.

1.6. L a s y

Według podziału Polski na regiony (Krainy) przyrodniczo-leśne lasy m. Siemiatycze wchodzi w skład Krainy Mazowiecko - Podlaskiej zaliczanej do Dzielnicy Mazursko - Podlaskiej charakteryzującej się występowaniem grądów i lasoborów świeżych bez domieszki świerka, buka i jodły.

W podziale administracyjnym lasów byłego województwa podlaskiego lasy miasta Siemiatycze należą do Nadleśnictwa Nurzec z siedzibą w Nurcu Stacji.

Lasy na terenie miasta Siemiatycze wg danych statystycznych WUS za rok 1996 zajmują obszar 824 ha co stanowi 22,7 % ogólnej powierzchni obszaru miasta w jego administracyjnych granicach - 3625 ha.

Przestrzenne rozmieszczenie lasów na obszarze miasta jest nierównomierne. Występują przeważnie w formie niewielkich kompleksów leśnych należących do prywatnych właścicieli.

Koncentrują się głównie w północnej, wschodniej i południowej części opracowania co związane jest z występowaniem słabych gleb na tych terenach.

Lasy przedmiotowe są także mało zróżnicowane siedliskowo. Dominują bory świeże (Bśw) przy bardzo lokalnym występowaniu boru mieszanego świeżego (BMśw), lasu mieszanego (LM) oraz w dolinach olsu (OL). Bory świeże zajmują największe powierzchnie a w ich drzewostanie dominuje sosna z bardzo niewielką domieszką gatunków liściastych. Runo i podszyt ubogie. Drzewostany zróżnicowane wiekowo, znaczny udział drzewostanów poniżej 40 lat przy niewielkim udziale drzewostanów powyżej 60 lat.

Bory mieszane świeże występują lokalnie w północno-wschodniej części opracowania. W drzewostanie dominuje sosna z domieszką gatunków liściastych (głównie dąb, grab, brzoza). Wiek drzewostanów zróżnicowany od ok. 25 do 60 lat.

Lasy mieszane występują lokalnie w rejonie doliny rzeki Mahomet w sąsiedztwie borów mieszanych. Są to drzewostany dębowe z domieszką sosny w wieku powyżej 60 lat.

Lasy najbardziej atrakcyjne dla rekreacji to :

- ☞ kompleks leśny położony w środkowej części opracowania (na południe od mleczarni),
- ☞ kompleks leśny położony w północnej części opracowania w rejonie doliny rzeki Mahomet,
- ☞ kompleks leśny położony w południowej części opracowania w rejonie wsi Turna.

Lasy w granicach administracyjnych miasta na mocy Ustawy nr 79 z dnia 26.03.1982r. podlegają ochronie prawnej.

Należy także podkreślić, że obszary leśne miasta pełnią funkcję ekologiczną, klimatyczną i ochronną. Z uwagi na powyższe znaczenie lasów należy dążyć do utrzymania istniejącego stanu - nie zmniejszać powierzchni leśnej i nie wprowadzać na tereny leśne innego zagospodarowania.

1.7. Warunki klimatyczne

W podziale byłego województwa białostockiego na krainy klimatyczne (wg s. I Pióro) obszar miasta Siemiatycze został zaliczony do Krainy Nadbużańskiej charakteryzującej się najlepszymi warunkami klimatycznymi w obrębie byłego woj. Białostockiego.

Poniższą charakterystykę klimatu obszaru miasta oparto głównie o dane ze stacji meteorologicznej w Siemiatyczach i Drohiczyń (opady) z okresu lat 1948-1967 wg opracowania S. I. Pióro „Klimat województwa białostockiego” oraz o ocenę klimatu zawartą w opracowaniu fizjograficznym ogólnym m. Siemiatycze - „Geoprojekt” W-wa 1985r.

1.7.1. Temperatura powietrza

Rozkład roczny temperatury w °C, średnie oraz absolutne maksyma i minima wg danych ze st. meteorologicznej w Siemiatyczach ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 6

Rodzaj obserwacji	MIESIĄCE												Średnia roczna
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
śr.	-4,3	-3,8	-0,2	7,6	13,3	17,0	18,3	17,3	13,3	8,0	2,6	-1,2	7,4
max	7,6	-	17,3	-	-	33,6	35,4	35,2	31,7	26,5	18,0	14,5	
min	-	-28,1	-20,5	-8,5	-5,2	-	5,3	-	-	-9,0	-19,9	-22,5	

Istotnym uwarunkowaniem wynikającym głównie z rozkładu temperatury jest to, że:

- ☞ przejścia średniej dekadowej temperatury przez progi termiczne w Siemiatyczach przypada dla 0° (okres gospodarczy) na 18 III Dla 5°C (okres wegetacyjny) na 6 IV, dla 15° na 27 V i na 8 IX, dla 5° w jesieni na 5 XI i przejścia przez 0° na 5 XII,
- ☞ okres wegetacyjny rozpoczyna się 4 - 6 kwietnia a kończy się 27 - 28 października, trwa 205 - 208 dni,
- ☞ początek robót polowych przypada na pierwsze dni kwietnia a koniec na I-szą dekadę listopada,
- ☞ okres bezprzymrozkowy wynosi średnio ca 160 dni.

1.7.2. Opady atmosferyczne

Średni roczny rozkład opadów atmosferycznych, sumy maksymalne i minimalne oraz wskaźnik opadowy okresu wegetacyjnego przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne (Tabela nr 7).

Tabela nr 7

Stacja meteo rologi czna	Rodzaj obser wacji	MIESIĄCE												Średnia roczna mm	Wskaź nik % V - X	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Siemia tycze	śr.	28	31	26	32	49	74	84	73	48	84	42	37	558	64,9	
	max	52	55	57	60	154	117	224	141	125	89	72	73			764
	min	9	9	5	10	19	38	11	10	3	2	14	16			342
Drohi czyn	śr.	31	34	29	34	50	74	78	70	40	34	41	38	553	62,6	
	max	47	60	84	70	156	138	189	129	105	84	76	87			733
	min	10	11	7	8	14	23	3	10	6	1	10	17			353

Inne zjawiska meteorologiczne mające związek z opadami atmosferycznymi na terenie miasta kształtują się w sposób następujący:

- ☞ średnia roczna częstotliwość burz (okres 1953 - 1967) w Siemiatyczach wynosiła 13,3, a burz gradowych 2 - 3 (niewielka),
- ☞ średnia roczna wilgotność względna powietrza utrzymuje się w granicach 80 - 82 % (element wykazujący zmienność przestrzenną),
- ☞ średnia ilość dni z pokrywą śnieżną ca 80,
- ☞ średnie roczne zachmurzenie (1953 - 1967) w granicach 6,4 pokrycia nieba. Liczba dni pogodnych w mieście ca 51, a pochmurnych ca 140.
- ☞ średnie nasłonecznienie, tzn. ilość godzin ze słońcem na terenie miasta wynosi 4,4 godziny na dobę. Najwyższe usłonecznienie występuje w czerwcu i wynosi ca 8,2 godz./dobę. Według W.Okołowicza teren miasta otrzymuje ca 250 cal/cm² na dobę promieniowania całkowitego słońca, co stanowi jedną z wyższych wartości na terenie Polski.

1.7.3. Dynamika powietrza atmosferycznego

Rozkład średniej częstotliwości wiatrów i prędkości w m/sek na poszczególne kierunki oraz częstotliwość cisz za okres obserwacji 1953 - 1967 (st. meteo. Siemiatycze) ilustruje poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 8

% V m/s	Kierunki								Cisza w %
	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	
%	8,6	9,0	13,6	11,3	11,1	13,3	18,6	14,5	8,8
V	1,9	2,2	2,7	2,5	2,5	2,7	3,0	2,4	

Częstotliwość wiatrów z kierunków zachodnich (NW, W, SW) w Siemiatyczach osiąga 46,3 %, a wiatrów wschodnich (NE, E, SE) 33,9 %.

Przedstawione powyżej ogólne warunki klimatyczne miasta modyfikowane są okresowo lokalnymi warunkami fizjograficznymi tj. rzeźbą terenu, głębokością zalegania wód gruntowych, rodzajem podłoża, szatą roślinną, a także stopniem zagospodarowania terenu. W związku z czym do terenów o korzystnych warunkach klimatu lokalnego należy zaliczyć obszary wyniesione ponad dolinę rzeki Kamionki i doliny jej dopływów. Tereny te odznaczają się głównie korzystnymi warunkami termicznymi, wilgotnościowymi i anemologicznymi - nadają się dla celów budownictwa mieszkaniowego, rolnictwa i osadnictwa.

Szczególnie korzystnymi warunkami klimatu lokalnego odznaczają się tereny zboczy o ekspozycji południowej - bardzo dobre warunki solarne, a także kompleksy leśne położone poza zasięgiem doliny - korzystne warunki bioklimatyczne i aeosanitarne.

Najbardziej korzystnymi terenami dla lokalizacji zakładów przemysłowych są wschodnie tereny miasta, głównie w rejonie Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex” odizolowane od zabudowy mieszkaniowej miasta dużym kompleksem leśnym.

Niekorzystne warunki klimatu lokalnego występują w dolinie Kamionki oraz jej bocznych dopływach - niekorzystne warunki wilgotnościowe i termiczne (inwersja). Tereny wskazane do utrzymania w dotychczasowej formie użytkowania.

1.8. Obszary i obiekty podlegające szczególnej ochronie (prawnej)

Na obszarze miasta Siemiatycze (w granicach administracyjnych) ochronie prawnej podlegają:

- ☞ Fragment terenu południowej części miasta wchodzący w skład obszaru chronionego krajobrazu „Doliny Bugu” utworzonego uchwałą Nr XTI/84/86 WRN w Białymstoku z dnia 29.04.1986r. (Dz.Urz.WB Nr 12, poz. 128). Zasady zagospodarowania i wykorzystania tego obszaru określa rozporządzenie Nr 7/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998r. (Dz.Urz.WB Nr 10 str 316). Obszar ten stanowi ważny element krajowego systemu ekologicznego (E.S.O.CH.). Docelowo planowane jest podniesienie rangi ochronnej „Doliny Bugu” i utworzenie Parku Krajobrazowego „Dolina Bugu”.
- ☞ Pomniki przyrody (utworzone w 1979r.):
 - ⑩ lipa drobnolistna o obw. pnia 360 cm, wysokości 19 m i wieku ca 220 lat, właściciel - Parafia Rzymsko-Katolicka;
 - ⑩ jesion o obw. pnia 263 cm, wysokości 27 m i wieku 180 lat, właściciel Michał Wawrentowicz, ul. Świętojańska 9,

1.9. Zagrożenia i degradacja środowiska

Obszar miasta Siemiatycze charakteryzuje się przekształceniem środowiska przyrodniczego w stopniu nie zagrażającym jego właściwemu funkcjonowaniu. Źródła powstawania zagrożeń i konfliktów ze środowiskiem przyrodniczym wynikają głównie z :

- ☞ zainwestowania i funkcjonowania miasta jako dużej jednostki osadniczej,
- ☞ sposobu składowania i utylizacji odpadów stałych i płynnych,
- ☞ intensyfikacji rolnictwa, głównie z uwagi na nawożenie i chemiczną ochronę roślin,
- ☞ eksploatacji surowców mineralnych,
- ☞ natężenia ruchu i transportu komunikacyjnego,

1.9.1. Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych

Stan czystości wód powierzchniowych został omówiony w pkt 1.4.1 lit.„C” niniejszego tekstu.

Potencjalne zagrożenia zarówno dla wód powierzchniowych jak i gruntowych może stanowić odpływ wód burzowych oraz odprowadzanie ścieków sanitarnych i przemysłowych nie objętych scentralizowanym systemem kanalizacji miasta.

Na stan czystości wód może także negatywnie wpływać działalność związana z produkcją rolną a zwłaszcza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenia dla wód a zwłaszcza wód podziemnych stanowi również nieprawidłowa utylizacja odpadów, a w szczególności tych odpadów, które zawierają różnego rodzaju niebezpieczne związki toksyczne.

Na obszarze miasta mogą także wystąpić pewne lokalne zaburzenia w układzie dotychczasowych stosunków wód wglębnych spowodowanych eksploatacją surowców mineralnych złoża „Siemiatycze”.

1.9.2. Zagrożenia powietrza atmosferycznego

Teren miasta Siemiatycze charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami higieny atmosfery.

W strukturze zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego dominują zanieczyszczenia pyłowe i gazowe pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw stałych, głównie węgla kamiennego, koksu i drewna. Szacunkowe wielkości emisji zanieczyszczeń w roku 1993 pochodzących z procesów energetycznych w gminie Siemiatycze łącznie z miastem Siemiatycze i gmin najbliższej położonych (wg obliczeń P.I.O.Ś. w Białymstoku) przedstawiają się jak niżej:

Tabela nr 9

Gmina	Wielkość emisji zanieczyszczeń w Ug/rok				% udział SO ₂ i pyłu w gminie w stosunku do całego województwa	
	SO ₂	NO ₂	CO	pył	SO ₂	pył
Siemiatycze w tym miasto	190,0	128,1	628,9	179,2	1,323	2,281
Drohiczyn	12,7	3,9	46,6	20,0	0,088	0,255
Mielnik	76,4	6,1	18,9	11,1	0,530	0,141

Gmina Siemiatycze pod względem wielkości emisji pyłu i dwutlenku siarki znajduje się na 8 miejscu w woj. białostockim. Różnica wielkości emisji zanieczyszczeń między gm. Siemiatycze a w/w gminami stanowi orientacyjną wielkość zanieczyszczeń miasta Siemiatycze. Głównym źródłem tak znacznych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są paleniska domowe, kotłownie osiedlowe i przemysłowe a także komunikacja.

Największym zakładem w mieście emitującym zanieczyszczenia do atmosfery wg danych z 1993r. zestawionych w poniższym ujęciu tabelarycznym są Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex” Siemiatycze.

Tabela nr 10

Źródło emisji	SO ₂		NO ₂	CO	pył	
	1993r.	1994r.			1993r.	1994r.
„Hortex” Siemiatycze	105,4	110,7	36,5	51,7	83,1	45,2

Na terenie miasta należy liczyć się także ze skażeniami pochodzenia komunikacyjnego, zwłaszcza w jego centrum i wzdłuż drogi krajowej nr 19 Białystok - Siemiatycze - Lublin charakteryzującej się dużym natężeniem ruchu samochodowego, gdzie lokalnie mogą występować wyższe wartości dwutlenku azotu i ołowiu. Jednakże

wyniki uzyskane z dotychczasowych pomiarów w gęsto zaludnionej części miasta kształtują się na poziomie bezpiecznym dla zdrowia ludzi.

Ogólnie rzecz biorąc zanieczyszczenia atmosferyczne na terenie miasta Siemiatycze są niższe od wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu.

Listę substancji zanieczyszczających, dopuszczalne wartości stężeń tych substancji w powietrzu oraz czas ich obowiązywania zawiera załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 kwietnia 1998r (Dziennik Ustaw Nr 55, poz.355).

1.9.3. Zagrożenia hałasem i wibracjami oraz elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym

- a) Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zostały określone w Tabeli 1 i Tabeli 2 stanowiących załącznik do rozporządzenia Ministra OŚZNiL z dnia 13 maja 1998r, (Dz.U+st. Nr 66, poz,436). Największe zagrożenia środowiska hałasem powoduje przemysł i komunikacja. Zagrożenia tego rodzaju hałasem na terenie miasta są niewielkie. Pewne lokalne uciążliwości w tym zakresie mogą wynikać z funkcjonowania istniejących zakładów przemysłowych (Zakładu Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex”, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Nadbużańskich Zakładów Mleczarskich, Rejonu Dróg Publicznych, Siemiatyckich Zakładów Przemysłu Skórzanego, piekarni, masarni itp.) i usługowych działających na podstawie wpisu do ewidencji zakładów prowadzących działalność gospodarczą. W takich przypadkach należy przestrzegać zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne natężenie nie mogą wychodzić poza obręb działki, na której są wytwarzane. Należy także podkreślić, że wraz ze wzrostem natężenia ruchu obserwuje się coroczny przyrost poziomów hałasu komunikacyjnego, wyraźnie maleje ilość ulic w klasie do 60 dBA przy znacznym wzroście ulic z hałasem w granicach 61-75 dBA (ca 50 %). Miasto Siemiatycze posiada opracowaną mapę akustycznego hałasu komunikacyjnego. W związku z rosnącym natężeniem hałasu, a zwłaszcza hałasu komunikacyjnego należy dążyć do jego minimalizowania głównie poprzez:

- ☞ budowę obwodnicy (droga Nr 19),
- ☞ poprawę i utrzymanie dobrej nawierzchni ulic
- ☞ wprowadzenie usprawnień w organizacji ruchu itp.
- ☞ właściwą lokalizację zakładów przemysłowych i usługowych.

- b) Na obszarze miasta Siemiatycze głównym urządzeniem wytwarzającym elektromagnetyczne promieniowanie szkodliwe dla ludzi i środowiska jest napowietrzna linia elektroenergetyczna WN 110 kV Białystok - Bielsk Podlaski - Adamowo - Siemiatycze - Siedlce oraz stacja rozdzielcza RPZ110/15 kV. Od w/w źródeł należy zachować następujące szerokości stref ochronnych:

- ☞ linia WN 110 kV- min. 14,5 m od skrajnego przewodu linii przy zalecanej odległości od osi linii - 40 m,
- ☞ rozdzielnia energetyczna, głównie z tytułu uciążliwości hałasu i wibracji - w granicach własnej działki obiektu.

Szczegółowe zasady ochrony przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska, dopuszczalne poziomy promieniowania, jakie mogą występować w środowisku oraz wymagań obowiązujących przy wykonywaniu pomiarów kontrolnych promieniowania określa rozporządzenie Ministra OŚZNiL z dnia 11 sierpnia 1998r. (Dz.U,Nr 107,poz.676).

- c) Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex” w Siemiatyczach z uwagi na obracanie dużymi ilościami substancji chemicznych (głównie amoniak) zostały zaliczone przez WiOŚ do Zakładów stwarzających zagrożenie o zasięgu masowym - potencjalne źródło nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

1.9.4. Zagrożenia powierzchni ziemi i innych elementów środowiska przyrodniczego.

- a) Zagrożenia powodowane eksploatacją surowców mineralnych. Powierzchniowa degradacja i dewastacja terenów z zwłaszcza rzeźby terenu związana jest głównie z eksploatacją surowców mineralnych. Wielkość i zakres eksploatacji surowców mineralnych wraz z określeniem wyrobisk poeksploatacyjnych do rekultywacji szczegółowo przedstawiono w pkt 1.3.2. niniejszego tekstu. W eksploatowanym złożu „Siemiatycze” poza zmianą rzeźby terenu istnieje możliwość zarówno zakłócenia układu funkcjonowania wód wglębnych jak i ich chemicznego zanieczyszczenia (mechaniczne wydobywanie - smary, oleje itp.).
- b) Zagrożenia odpadami. Jednym z poważnych zagrożeń i degradacji środowiska są odpady komunalne i przemysłowe. Odpady te, a w szczególności, które nie są odpowiednio składowane (utylicyzowane) wywierają negatywny wpływ na stan środowiska przyrodniczego, głównie w formie skażenia wody, gleby, powietrza, niszczenia walorów krajobrazowych łącznie z wyłączeniem z użytkowania określonych terenów rolnych lub leśnych. Odpady stałe składowane są na zalegalizowanym wysypisku komunalnym o powierzchni 2,8 ha położonym na gruntach m. Siemiatycze. Wysypisko to jest eksploatowane od 1975r. w ilości odpadów 4 tys. m³/rok. Dotychczasowe wykorzystanie wynosi ca 90 %. Wymaga rozbudowy i modernizacji. Zagrożenia odpadami wynikają również z faktu, że na przedmiotowe wysypisko trafiają różne substancje niebezpieczne codziennego użytkowania jak leki, środki owadobójcze, baterie, lampy rtęciowe, smary, rozpuszczalniki itp. Celem uniknięcia takich zagrożeń niezbędny jest rozdzielczy system gromadzenia odpadów. Brak pełnego objęcia kanalizacją sanitarną zabudowy mieszkaniowej, a także brak oczyszczalni zakładowych lub ich złego funkcjonowania, względnie podłączenia do centralnego systemu kanalizacji może powodować zanieczyszczenie zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych.

1.10. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego.

1.10.1. Podstawowa struktura funkcjonalno-przyrodnicza miasta.

W strukturze obszaru miasta istotną rolę odgrywają jej przyrodnicze struktury funkcjonalno-przestrzenne tworzące tzw. system ekologiczny miasta, który stanowi jedynie fragment większego systemu o znaczeniu regionalnym obejmującego dolinę rzeki Bug stanowiącej wieloprzestrzenny element systemu obszarów chronionych kraju (E.S.O.CH.).

Do głównych obszarów (struktur) systemu ekologicznego miasta aktywnych biologicznie należą:

- a) Dolina rzeki Kamionki wraz z doliną rzeki Mahomet oraz inne doliny mniejszych cieków wodnych jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego miasta o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, gospodarczych, krajobrazowych i rekreacyjnych. Szczegółowa charakterystyka i znaczenie w/w elementów została omówiona w pkt 1.2 i 1.4.1 niniejszego tekstu.
- b) Kompleksy leśne Wszystkie kompleksy leśne jako elementy drobnoprzestrzenne systemu przyrodniczego miasta o znaczeniu lokalnym i funkcjach: ekologicznych, ochronnych, klimatycznych, krajobrazowych, gospodarczych i rekreacyjnych. Lasy przedmiotowe w powiązaniu z ciągami ekologiczno-wentylacyjnymi ekosystemu dolin rzecznych zachowują układ ciągłości przestrzennej systemu. Szczegółowa charakterystyka i znaczenie lasów została przedstawiona w pkt 1.6. niniejszych uwarunkowań.
- c) Elementami wspomagającymi i współdziałającymi w zakresie funkcjonowania systemu ekologicznego miasta są tereny zieleni urządzonej (zieleni osiedlowa, skwery, zieleńce, zieleń towarzysząca usługom i zabudowie jednorodzinnej) oraz zieleń cmentarna i ogrodów działkowych, a także tereny otwarte o charakterze upraw polowych.
- d) Podstawowym warunkiem rozwoju miasta i jego zagospodarowania przestrzennego jest zachowanie walorów i funkcjonalności w/w struktur przyrodniczych. W związku z czym obszary systemu ekologicznego (strefy ekologicznej) miasta podlegać powinny ochronie przed ich zainwestowaniem i degradacją, głównie sanitarną.
- e) Wszystkie pozostałe obszary tj, poza obszarami w/w tworzącymi system przyrodniczy miasta (terenami otwartymi) posiadają warunki abiotyczne do rozwoju różnych form zabudowy. Przy czym podkreśla się, że są to w wielu przypadkach obszary o podstawowych wartościach rolniczej przestrzeni produkcyjnej stwarzające odpowiednie warunki do rozwoju określonych form gospodarki żywnościowej.

1.10.2. Główne wnioski do kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

- 1) Utrzymanie wartości i walorów terenów aktywnych biologicznie tworzących system ekologiczny w strukturze przestrzennej obszaru miasta i jego powiązań funkcjonalnych z systemem pozamiejskim,
- 2) Zachowanie naturalności i ciągłości terenów systemu ekologicznego jako warunku niekolizyjnego ich funkcjonowania z rozwojem zainwestowania miasta.
- 3) Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a w szczególności ujęć wód komunalnych miasta oraz wód rzeki Kamionki i Mahomet (w tym zbiorników wodnych) przed zanieczyszczeniami sanitarnymi i nadmierną eksploatacją - stosownie do ustalonych klas czystości i nienaruszalności przepływów biologicznych.
- 4) Ochrona zabudowy mieszkaniowej (zdrowia ludzi) i walorów przyrodniczych miasta przed negatywnym wpływem różnego rodzaju zanieczyszczeń atmosferycznych - stosownie do obowiązujących norm państwowych.
- 5) Niwelacja zagrożeń hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym, głównie w obszarach stałego zamieszkania ludzi i obszarach rekreacji.
- 6) Ochrona i racjonalne gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną głównie obszarów zachodniej części miasta, a w tym ochrona przed:
 - Ⓣ zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi oraz nadmierną chemizacją,
 - Ⓣ nieuzasadnionym przeznaczeniem wartościowych gruntów rolnych
 - Ⓣ na cele inne niż rolnicze,
 - Ⓣ negatywnymi skutkami powierzchniowej eksploatacji surowców
 - Ⓣ mineralnych.

2. Środowisko kulturowe

2.1. Obiekty zabytkowe i o wartościach kulturowych

2.1.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, podlegające ochronie konserwatorskiej:

1. Układ urbanistyczny, XVI-XVIII w., dec. nr KultV-26/7/84/57 z dnia 25.01.1957r, nr rej. 78.
2. Zespół cerkwi par. p,w. Śś Ap.Piotra i Pawła
 - 📄 cerkiew, cmentarz przycerkiewny z ogrodzeniem, stróżówka, dec. nr WKZ-5340/14/95 z dnia 7.12.1995r., nr rej. 807,

- ☞ plebania, ul. Ciechanowiecka 18, drewn., dec. nr KL.WKZ- 5340/14/89 z dnia 29.12.1989r., nr rej. 730,
3. Zespół Klasztorny o.o. Misjonarzy
- ☞ kościół, ob. par.p.w. Wniebowzięcia NMP, dec. nr Kult.V-26/14/53/56 z dnia 30.03.,.956r., nr rej, 47,
- ☞ dzwonnica, dec, nr Kult.V-26/1 5/54/56 z dn. 30.04.1956r, nr rej.48,
- ☞ klasztor, dec. nr Kult.V-26/1 6/55/56 z dnia 3.04.1956r., nr rej, 55,
- ☞ galeria-brama, dec nr KLHI-1/294/66zdnia 19.11.1966r.,nr rej.289,
- ☞ ogrodzenie, dec. KL,IIM/312/66 z dn. 26.11 J966r., nr rej. 307.
4. Synagoga, ul. Zaszkolna 1, dec. nr Kult.III-2b-143/43/58 z dnia 9,12.1958r., nr rej, 137.
5. Dom talmudyczny, ul. Pałacowa 10, dec. nr WKZ-5340/7/92 z dnia 19,10.1992r.,nr rej.763.
6. Obiekty cmentarza katolicko-prawosławnego
- ☞ kaplica grekokat., ob. rzymskokat. p.w.św,Anny, dec. nr KL.III-259/66 z dnia 19.11.1966r, nr rej. 290,
- ☞ kaplica ewangelicka, dec. KL.WKZ-5340/19/79 z dnia 9.06.1979r., nr rej. 443.
7. Zespół Kaflami, ul. Wysoka 11
- ☞ budynek z piecami kaszelskimi.
- ☞ budynek wyrobowni gliny,
- ☞ dom właściciela, dec. WKZ-5340/4/92 z dnia 29.12.1992r., nr rej. 756.
8. Pozostałości zespołu pałacowo-ogrodowego Anny Jabłonowskiej
- ☞ oranżeria, ob. szkoła muzyczna, dec. nr KL.III-1/296/66 z dnia 19J1.1966r, nr rej.291,
- ☞ ogrodzenie, dec. nr KL. 111-680/2/68 z dnia 7.0S,1968r., nr rej. 322,
9. Dom, ul. Pałacowa 14, dec. nrKL.III-1/297/66 z dnia 19.11.1966r., nr rej. 292.
- 10.Dom, ul. Pałacowa 16, dec. nr KL.WKZ-5 340/22/88 z dnia 25.,.10.1988r., nr rej.710.
- 11.Dom, ul. Pałacowa 19, dec. nr KL.WKZ-5340/24/88 z dnia 3.1U988r., nr rej. 712.
- 12.Dom, ul. Pałacowa 22, dec. nr KL.WKZ-5340/2/89 z dnia 18.04J989r., nr rej,718.

13. Dom, ul. Pałacowa 24, dec. nr WKZ-5340/12/96 z dnia 27.09.1996r, nr rej. 820,
14. Cmentarz katolicko-prawosławny, dec. nr WKZ-5340/23/87 z dnia 29.03.1988r, nr rej. 663.
15. Cmentarz żołnierzy niemieckich z I wojny światowej, dec. nr KL.WKZ-5340/24/87 z dnia 30.12.1987r., nr rej. 664.

Wszelkie prace przy w/w zespołach i obiektach i w ich bezpośrednim sąsiedztwie wymagają uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wojewódzki Konserwator Zabytków wnioskuje :

- 1) Należy zachować istniejące historyczne linie zabudowy i osie ciągów ulicznych w strefie ochrony konserwatorskiej miasta.
- 2) W związku z w/w zaleceniem należy przywrócić historyczną, linię zabudowy ulic: Pl. Wyzwolenia, Kilińskiego, Ciechanowieckiej, Głowackiego, Powstania Styczniowego, 3 Maja, Ogrodowej, Ściegiennego, Wesołej, Drohiczyńskiej, Krótkiej, Targowej, Zaszkolnej, Przybyszewskiego, Legionów Piłsudskiego, Pałacowej, 11 Listopada, Małopolskiej, Świętojańskiej, Żwirki i Wigury, Wysokiej, Dąbrowskiego, Rogińskiego, Szpitalnej.
- 3) W pierzejach rynkowych nową zabudowę należy projektować do 2 kondygnacji wysokości (od strony podwórza można projektować dodatkowo użytkowe poddasze) z 2-spadowymi dachami, a w pierzejach ulic wychodzących bezpośrednio z rynku - do 1 i 1/2 wysokości tj, parter i użytkowe poddasze,
- 4) W przypadku konieczności rozbiórki budynków historycznych nowe, powstałe na ich miejscu muszą powtarzać zewnętrzną formę architektoniczną obiektów rozebranych.
- 5) Nowa zabudowa powinna być wykonana z tradycyjnych materiałów i w swoim charakterze nawiązywać do tradycyjnej zabudowy Siemiatycz:
 - ☞ stosować symetryczne, 2-spadowe lub naczółkowe dachy, kryte dachówką ceramiczną lub blaszaną emaliowaną lub inną imitacją dachówki ceramicznej (nie stosować pokrycia dachów eternitem i blachą falistą),
 - ☞ dopuszcza się stosowanie okien połaciowych,
 - ☞ nie wprowadzać asymetrycznych wielodzielnych okien typowych, stolarka okienna powinna być utrzymana w podziałach i proporcjach tradycyjnej,
 - ☞ przy budynkach murowanych stosować tynki gładkie, jasne np. w odcieniach piaskowych,
 - ☞ -nie pokrywać ścian budynków historycznych i nowych nawiązujących do tradycyjnej formy architektonicznej - „sidingiem” i nie stosować różnorodności materiałowej w wykończeniu elewacji tych budynków.

- 6) Należy opracować projekt rewaloryzacji rynku i zespołu pałacowo-ogrodowego Anny Jabłonowskiej, zlecić archeologiczne przebadanie tego terenu, jak również obszary dawnego założenia pałacowo-ogrodowego Anny Jabłonowskiej.
- 7) Wszelkie nowe inwestycje i projekty architektoniczne nowej zabudowy w strefie ochrony konserwatorskiej należy przedstawić Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków do uzgodnienia.
- 8) Przed rozbiórką obiektów o wartościach historyczno-kulturowych należy wykonać do nich podstawową dokumentację historyczną, tj. kartę ewidencyjną zabytku architektury i budownictwa (na koszt Inwestora), zgodną z wymogami Ośrodka Dokumentacji Zabytków w Warszawie.
- 9) Zakres prac porządkowych na terenach cmentarzy winien być każdorazowo przedstawiony Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków do zaopiniowania,
- 10) O wszelkich pracach ziemnych na terenie miasta należy informować Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Białymstoku.

2.1.2. Obiekty o charakterze zabytkowym nie wpisane do rejestru zabytków, uwzględnione w publikacji z 1992r. „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, województwo białostockie 3”:

- ⑩ budynek gospodarczy, ob. Internat Liceum Ogólnokształcącego, ul. Kościuszki 43, drewn. XIX/X
- ⑩ ul. A n n o p o l s k a - dom nr 8, drewn., 1922
- ⑩ ul. C i e c h a n o w i e c k a
 - ☞ dom nr 5, drewn., 1910, remont.
 - ☞ dom nr 7, drewn., 1909, remont.
 - ☞ dom nr 18, drewn., po 1900, remont.
- ⑩ ul. D ą b r o w s k i e g o
 - ☞ dom nr 3/5, drewn., XIX/XX, remont.
 - ☞ dom nr 7, mur., 1. 20 XX
 - ☞ dom nr 12, mur., pocz. XX
 - ☞ dom nr 15, drewn., 3 ćw. XIX
- ⑩ ul. D r o h i c z y ń s k a
 - ☞ dom nr 1, mur. ok. poł. XIX, remont.
 - ☞ dom nr 3, mur. 1907, remont.
 - ☞ dom nr 11, mur., pocz. XX
 - ☞ dom nr 13, mur., k. XIX, remont.

🏠 dom nr 27, mur., 1930, remont.

🏠 dom nr 32, drewn., ok, 1910, remont. 1968

🏠 dom nr 34, mur., 1930

🏠 dom nr 42, mur., 1925

⑩ ul. F a b r y c z n a

🏠 dom nr 23, drewn., ok. 1925

⑩ ul. G ł o w a c k i e g o

🏠 dom nr 5, mur., ok. 1880

🏠 dom nr 8, mur., 1. 20 XX

🏠 dom nr 10, mur., ok. 1910, remont.

🏠 dom nr 11, drewn., 1. 20 XX, remont.

🏠 dom nr 12, drewn., XIX/XX, remont.

🏠 dom nr 23, drewn., 3 ćw. XIX

⑩ ul. G r o d z i e Ń s k a

🏠 domy nr 3 i 5, mur., k. XIX, remont.

🏠 domy nr 11 i 13, drewn., k. XIX remont.

🏠 dom nr 10, mur., 2 poł. XIX w., remont.

🏠 dom nr 14, mur., 4 ćw. XIX

🏠 dom nr 15, drewn., 1932, remont.

🏠 dom nr 16, drewn., ok. 1919, remont.

🏠 dom nr 18, drewn., pocz, XX, remont. ok. 1960

🏠 dom nr 21, drewn., 1882, remont.

🏠 dom nr 24, drewn., XIX/XX, remont.

⑩ ul. K i l i Ń s k i e g o

🏠 dom nr 4, mur., 1930, remont.

🏠 dom nr 5, mur., pocz, XX w., remont.

🏠 dom nr 7/9, mur., I. 20 XX, remont.

🏠 dom nr 10, drewn., ok. 1930

🏠 dom nr 13, drewn., k. XIX, remont. i rozbud. ok. 1960

🏠 dom nr 17, drewn., 1924, remont.

- ☞ domy nr 18, 20, 26, mur., ok. 1925, remont.
- ☞ dom nr 25, mur., 1925, remont. 1948 i po 1982
- ☞ dom nr 29, mur., po 1918, remont. po 1964
- ☞ dom nr 33, drewn., pocz. XX, dobud. 1984
- ☞ dom nr 35, drewn., pocz. XX
- ☞ dom nr 41, drewn., pocz. XX, remont.
- ☞ dom nr 57, mur., ok. 1929, remont.

⑩ ul. K o ś c i u s z k i

- ☞ dom nr 16, mur., pocz. XX
- ☞ domy nr 18 i 20, mur., k. XIX, remont.
- ☞ dom nr 24, drewn., 2 poł. XIX, remont.

⑩ ul. Krótka

- ☞ dom nr 4, drewn., 1. 20 XX
- ☞ dom nr 6, drewn., pocz. XX, remont.
- ☞ dom nr 9, drewn., 1917, remont.

⑩ ul. 11 L i s t o p a d a

- ☞ dom nr 32, drewn., ok. 1920, rozbud. i remont. ok. 1965
- ☞ dom nr 34, drewn., 1. 20 XX, rozbud. i remont.
- ☞ dom nr 45, drewn., ok. 1912, rozbud. po 1945
- ☞ dom nr 64, drewn., I, 20 XX, remont.
- ☞ dom nr 73, drewn., ok. 1913, remont. 1958-1964
- ☞ dom nr 117, drewn., 1924, remont. 1965-1966
- ☞ zagroda nr 119
- ☞ dom, drewn., 1. 20 XX, remont. po 1945
- ☞ obora, drewn., ok. 1930, rozbud. po 1945
- ☞ stodoła, drewn., XIX/XX, przeniesiona po 1945, remont. 1979
- ☞ dom nr 121, drewn., ok. 1915, remont. 1955
- ☞ dom nr 133, drewn., 1921, przebud. i remont. po 1965
- ☞ dom nr 137, drewn., po 1918
- ☞ dom nr 145, drewn., ok. 1920, remont. 1980

🏠 dom nr 149, drewn., ok. 1914, remont. i przebud. 1975

🏠 dom nr 171, mur., k. XIX

🏠 dom nr 181, mur., pocz. XX

⑩ ul. 3 Maja

🏠 dom nr 1, mur., k. XVIII, remont.

⑩ ul. Pałacowa

🏠 dom nr 4, mur., XIX/XX, remont.

🏠 dom nr 6, mur., 4 ćw. XX, remont.

🏠 dom nr 14, mur., poł. XIX, remont.

🏠 domy nr 16 i 19, mur., 2 poł. XIX, remont.

🏠 dom nr 21, drewn., 1, 20 XX, remont.

🏠 dom nr 22, drewn., 4 ćw. XIX -1 ćw. XX

🏠 dom nr 23, mur., po 1905, remont.

🏠 dom nr 24, mur., ok. 1905

🏠 dom nr 25, drewn., 1933, remont,

⑩ ul. Przybyłowski

🏠 dom nr 2, drewn., 1915-192

⑩ ul. Słowickińska

🏠 dom nr 3, mur., 1910, remont.

🏠 dom nr 9, drewn., ok. 1935

🏠 dom nr 14, drewn., ok, 1918, remont.

🏠 dom nr 15, drewn., ok, 1927

🏠 dom nr 17, drewn., ok, 1920

🏠 dom nr 27, mur., 1927, remont.

🏠 dom nr 33, drewn., ok. 1922

🏠 dom nr 35, mur., ok. 1918, remont.

🏠 dom nr 39 i 47, drewn., ok. 1925, remont

🏠 dom nr 51, drewn., ok. 1925

⑩ ul. Ks. Ściegiennego

🏠 dom nr 2, drewn. mur., ok. 1925

🏠 dom nr 4, mur., XIX/XX, remont.

🏠 dom nr 25, drewn., 1910, remont.

⑩ ul. Ś w i ę t o j a ń s k a

🏠 dom nr 1, drewn., 1880, remont.

🏠 dom nr 6, mur., 1.20 XX

🏠 dom nr 9, drewn., 1880, zniszczony, remont. ok. 1935

🏠 dom nr 14, drewn., k. XIX, remont. 1926, po 1945

🏠 dom nr 18, mur., 2 poł. XIX, remont. po 1945

🏠 dom nr 21, mur., pocz. XX

⑩ ul. Targowa

🏠 dom nr 5, drewn.-mur., pocz. XX

⑩ ul. Wesoła

🏠 dom nr 21/21 a, drewn., pocz. XX

🏠 dom nr 22, drewn., ok, 1920

🏠 dom nr 26, drewn., 1910, remont. 1977

🏠 dom nr 32, mur., ok. 1920r., remont.

⑩ ul. Wysoka

🏠 dom nr 4, drewn., pocz. XX

🏠 dom nr 7, drewn., k, XIX, remont.

🏠 dom nr 8, drewn., pocz. XX, remont.

🏠 dom nr 10, mur.-drewn., k, XIX, remont.

🏠 dom nr 20, drewn., 2 poł. XIX

⑩ pl. W y z w o l e n i a

🏠 domy nr 1, 2, 5, 8 i 11, mur., XIX/XX

🏠 domy nr 3, 6 i 42, mur., 1899

🏠 dom nr 4, mur., 1901

🏠 dom nr 7, mur., 1908

🏠 dom nr 35/36, mur., pocz. XX

🏠 dom nr 39, mur., 1913, remont.

🏠 dom nr 41, mur., ok. 1900

- ⑩ ul. Za s z k o l n a
 - 📄 dom nr 5, drewn., po 191
 - 📄 dom nr 10, drewn., 1925, remont.
- ⑩ młyn, ul. Drohiczyńska nr 18, drewn.-mur., ok. 1930
- ⑩ młyn wodny, ul. Głowackiego nr 114, drewn, 1946
- ⑩ młyn wodny, ul. Słowiczyńska nr 6, drewn., 2 poł. XIX, remont.
- ⑩ młyn, ul. Słowiczyńska nr 29, mur, 1910, remont.
- ⑩ młyn wodny, ul. Armii Krajowej, mur., pocz. XX
- ⑩ wiatrak holenderski, ul. 11 Listopada, drewn., 1. 30 XX

2.2. Stanowiska archeologiczne

Do rejestru zabytków woj. białostockiego wpisano następujące stanowiska archeologiczne z terenu miasta Siemiatycze - nr rej. 39 Słowiczyn - 2 kurhany, nr rej. 253/A, 254/A

Wymienione stanowiska archeologiczne podlegają ochronie prawnej i nie można prowadzić na nich żadnej działalności naruszającej strukturę zabytków.

Na terenie miasta znajdują się również następujące stanowiska, nie wpisane do rejestru zabytków:

Obręb obszaru 53 – 84

Stanowisko I nr 2

Obręb obszaru 52 – 84

Stanowisko II nr 1

Stanowisko III nr 2

Stanowisko IV nr 3

Stanowisko V nr 4

Stanowisko VI nr 5

Stanowisko VII nr 6

Stanowisko VIII nr 7

Stanowisko IX nr 8

Stanowisko X nr 9

Stanowisko XI brak lokalizacji

Stanowisko XII brak lokalizacji

Stanowisko XIII brak lokalizacji

Słowiczyn

Stanowisko I nr 17

Stanowisko II nr 18

Wszelkie inwestycje prowadzone na terenie lub w bezpośrednim sąsiedztwie wymienionych stanowisk należy każdorazowo uzgodnić z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych w Białymstoku.

3. Sfera społeczna

3.1. Potencjał ludnościowy i jego rozmieszczenie

3.1.1. Ludność i obszar gminy miejskiej

Według danych statystycznych z 1997r w Siemiatyczach zamieszkiwało 15.631 osób, z tego 7.471 mężczyzn oraz 8.160 kobiet. Na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet. Pod względem liczby ludności miasto zajmuje 6 miejsce wśród 19 miast województwa białostockiego.

Gęstość zaludnienia miasta na 1 km² wynosi 429 osób i jest znacznie mniejsza od przeciętnej wojewódzkiej w miastach, wynoszącej 918 osób. Pod względem gęstości zaludnienia Siemiatycze zajmują 9 miejsce.

Miasto Siemiatycze obejmuje obszar o powierzchni 36 km², co stanowi 7,4 % powierzchni wszystkich miast, a 0,4 % powierzchni województwa. Pod względem powierzchni Siemiatycze zajmują 3 miejsce, za Białymstokiem i Kleszczelami.

3.1.2. Zmiany rozmieszczenia ludności

W latach 1946 -1998 ludność miasta kształtowała się następująco:

Tabela nr 11

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety na 100 mężczyzn
1	2	3	4	5
1946	4,100	-	-	-
1950	3,800	-	-	-
1960	5,100	-	-	-
1970	6,954	3,242	3,712	114
1975	7,500	-	-	-
1978	8,649	4,028	4,621	115
1985	11,462	5,401	6,061	112
1988	13,439	6,370	7,069	111
1989	13,920	6,610	7,310	111
1990	14,257	6,774	7,483	110
1991	14,526	6,952	7,574	109
1992	14,790	7,030	7,700	110
1993	14,992	7,162	7,830	109
1994	15,160	7,216	7,944	110
1995	15,228	7,254	7,974	110
1996	15,449	7,369	8,080	110
1997	15,631	7,471	8,160	109
1998	15,664	7,474	8,190	109

Siemiatycze stanowiły bardzo dynamicznie rozwijający się ośrodek miejski. W okresie lat 1946 -1998 liczba ludności miasta wzrosła niemal czterokrotnie, tj. 11,6 tys. osób. Największa dynamika wzrostu miała miejsce 1946-1988. Po tym okresie spadło tempo wzrostu liczby ludności. W strukturze płci występuje stała przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. W 1997r. wskaźnik kobiet przypadających na 100 mężczyzn wynosił 109 i kształtował się na poziomie średniego wojewódzkiego na terenach miejskich.

3.1.3. Zmiany w stanie i strukturze ludności

Struktura wieku ludności miasta w 1997r. przedstawiała się następująco:

Tabela nr 12

Wyszczególnienie	Ogółem		Mężczyźni	Kobiety
	osób	%		
1	2	3	4	5
Ludność ogółem	15,631	100,0	7,471	8,160
Wiek przedprodukcyjny 0 - 17	5,126	32,8	2,611	2,515
0 - 2	557	3,6	293	264
3 - 6	1,003	6,4	524	479
7 - 14	2,641	16,9	1,358	1,283
15 - 17	925	5,9	436	489
Wiek produkcyjny 18 - 64M/59K	9,003	57,6	4,422	4,581
18 - 64 M	4,422	28,3	4,422	X
18 - 59 K	4,581	29,3	X	4,581
Wiek poprodukcyjny 65M/60K i więcej	1,502	9,6	438	1,064
65 i więcej M	438	2,8	438	X
65 i więcej K	1,064	6,8	X	1,064

Struktura wieku ludności w okresie 1988-1997 kształtowała się następująco:

Tabela nr 13

Wiek	1988	1990	1994	1995	1996	1997
1	2	3	4	5	6	7
przedprodukcyjny	4,745	5,030	5,237	5,181	5,202	5,126
poprodukcyjny	35,3	35,3	34,6	34,0	33,7	32,8
poprodukcyjny	7,537	8,005	8,555	8,614	8,774	9,003
	56,1	56,1	56,4	56,6	56,8	57,6
	1,157	1,222	1,368	1,433	1,473	1,502
	8,6	8,6	9,0	9,4	9,5	9,6
razem	13,439	14,257	15,160	15,228	15,449	15,631

Struktura wieku ludności Siemiatycz charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem udziału dzieci i młodzieży - 32,8 %, znacznie przekraczającym średni wskaźnik wojewódzki na terenach miejskich, wynoszący 27,0%.

Wskaźnik udziału ludności w wieku produkcyjnym wynosił 57,6 i kształtował się poniżej poziomu średniego wojewódzkiego w miastach, wynoszącego - 60,8 %.

Niski jest wskaźnik udziału grupy ludności w wieku poprodukcyjnym. Wynosi on 9,6 % i jest niższy od średniego wojewódzkiego w miastach, wynoszącego 12,2 %,

W latach 1988-1997 w mieście wystąpiły następujące tendencje rozwoju ludności:

- spadek udziału dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat, z 35,3 % do 32,8 %,
- wzrost udziału ludności w wieku produkcyjnym 18-59 K/64 M lat, z 56,1% do 57,6%,
- wzrost udziału ludności w wieku poprodukcyjnym 60 K/65 M i więcej lat, z 8,6 % do 9,6 %.

3.1.4. Ruch naturalny ludności

W latach 1988-1997 ruch naturalny ludności kształtował się następująco:

Tabela nr 14

Wyszczególnienie	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Małżeństwa	83	92	69	61	72	54	62	75	60	64
Urodzenia żywe	301	281	245	243	241	215	210	189	187	168
Zgony	101	124	87	127	116	94	130	138	135	145
w tym niemowląt	4	6	-	4	7	2	2	3	5	2
Przyrost naturalny	200	157	158	116	125	121	80	51	52	23

W okresie ostatnich i u lat nastąpiło znaczne obniżenie się przyrostu naturalnego ludności. Wpływ na to miał spadek liczby urodzeń oraz wzrost liczby zgonów.

Mimo tych tendencji w Siemiatyczach utrzymuje się dodatni przyrost naturalny.

3.1.5. Migracja ludności

W latach 1988 - 1997 wielkość migracji wynosiła:

Tabela nr 15

Wyszczególnienie	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Napływ	481	452	374	308	302	316	290	245	219	286
z miast	92	78	-	53	80	45	46	66	59	-
ze wsi	388	373	-	253	221	268	243	178	158	-
z zagranicy	1	1	-	2	1	3	1	1	2	10
Odływ	181	142	207	155	191	175	180	183	176	218
do miast	76	54	-	72	103	95	108	93	74	-
na wieś	98	88	-	82	88	80	70	82	102	-
za granicę	7	-	-	1	-	-	2	8	-	3
Saldo migracji	300	310	167	153	111	141	110	62	43	75

W analizowanym okresie wystąpiło kilkakrotne zmniejszenie się salda migracji, mimo spadkowej tendencji napływu ludności, nadal przeważa on nad zwiększającym się odpływem ludności, co daje dodatnie saldo migracji.

3.1.6. Zatrudnienie

Zatrudnienie ludności miasta w gospodarce narodowej poza rolnictwem indywidualnym kształtowało się następująco:

Tabela nr 16

Wyszczególnienie	1988	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	5,587	4,391	4,117	3,935	4,025	3,914	4,007	4,125
Mężczyźni	2,897	2,103	1,980	1,782	1,855	1,801	1,856	1,908
Kobiety	2,690	2,288	2,137	2,153	2,170	2,113	2,151	2,217

Liczba zatrudnionych w latach 1988 - iw/ zmniejszyła się dwukrotnie, tj. o 1462 osoby, w tym mężczyźni o 989 osób, a kobiet o 473 osoby. W strukturze zatrudnionych według płci przeważają kobiety - 53,7 %.

Największy spadek zatrudnienia wystąpił w latach 1988-1993 o 1652 osoby oraz w 1995r. Wzrost zatrudnienia miał miejsce w 1994r, oraz w latach 1996-1997.

Według danych statystycznych z 1997r, w strukturze zatrudnienia dominującym działem była działalność produkcyjna, która spadła z 33,8 % w 1994r. Do 28,9 % w 1997r. Znaczna liczba osób pracowała w działach: handel i naprawy - 16,1 %, ochrona zdrowia i opieka społeczna 42 - 15,8 %, transport, składowanie i łączność - 8,7 %, edukacja - 7,3 %, administracja publiczna-6,1 %.

W okresie lat 1994-1997 wzrost liczby zatrudnionych wystąpił w działach: handel i naprawy - 193 osoby, budownictwo - 34 osoby, transport, składowanie i łączność - 11 osób, administracja publiczna - 21 osób, pośrednictwo finansowe - 17 osób, edukacja - 9 osób, obsługa nieruchomości - 6 osób,

W omawianym okresie spadek liczby zatrudnionych zanotowano w działach: działalność produkcyjna - 164 osoby, ochrona zdrowia i opieka społeczna - 37 osób, rolnictwo i leśnictwo - 2 osoby.

Według danych z 1996r. w Siemiatyczach niewielką przewagę miał sektor publiczny, skupiający 52 % zatrudnionych.

Sektor publiczny dominował w działach; administracja publiczna, ochrona zdrowia i opieka socjalna, zaopatrywanie w energię elektryczną, budownictwo - 81,8 %, transport, składowanie i łączność - 90,0 %, edukacja - 95,5 %, pośrednictwo finansowe - 82,7 %.

Sektor prywatny dominuje przede wszystkim w działalności gospodarczej oraz w handlu i naprawach.

Liczba pracujących w gospodarce narodowej według sekcji EKD przedstawia się następująco:

Tabela nr 17

Wyszczególnienie a – ogółem b – sektor publiczny c – sektor prywatny		1994r.		1996r.		1997r.	
		osób	%	osób	%	osób	%
1		2	3	4	5	6	7
Ogółem	a	4,025	100,0	4,007	100,0	4,125	100,0
	b	-	-	2,082	-	-	-
	c	-	-	1,925	-	-	-
Rolnictwo i leśnictwo	a	40	1,0	32	0,8	38	0,9
	b	-	-	-	-	-	-
	c	-	-	32	-	-	-
Działalność produkcyjna	a	1,358	33,8	1,100	27,5	1,194	28,9
	b	-	-	6	-	-	-
	c	-	-	1,094	-	-	-
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, i wodę	a	206	5,1	207	5,2	215	5,2
	b	-	-	207	-	-	-
	c	-	-	-	-	-	-
Budownictwo	a	114	2,8	146	3,6	148	3,6
	b	-	-	118	-	-	-
	c	-	-	28	-	-	-
Handel i naprawy	a	470	11,7	657	16,4	663	16,1
	b	-	-	24	-	-	-
	c	-	-	633	-	-	-
Transport, składowanie i łączność	a	349	8,7	330	8,2	360	8,7
	b	-	-	297	-	-	-
	c	-	-	33	-	-	-
Administracja publiczna	a	230	5,7	248	6,2	251	6,1
	b	-	-	248	-	-	-
	c	-	-	-	-	-	-
Edukacja	a	291	7,2	314	7,8	300	7,3
	b	-	-	300	-	-	-
	c	-	-	14	-	-	-
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	a	687	17,1	675	16,8	650	15,8
	b	-	-	675	-	-	-
	c	-	-	-	-	-	-
Pośrednictwo finansowe	a	161	4,0	179	4,5	178	4,8
	b	-	-	148	-	-	-
	c	-	-	31	-	-	-
Obsługa nieruchomości i firm	a	66	1,6	76	1,9	72	1,7
	b	-	-	37	-	-	-
	c	-	-	39	-	-	-
Pozostała działalność	a	53	1,3	43	1,1	56	1,4
	b	-	-	22	-	-	-
	c	-	-	21	-	-	-

3.1.7. Bezrobocie

W latach 1991-1997 liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła:

Tabela nr 18

Bezrobotni	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	805	726	853	922	864	758	579
mężczyźni	374	346	414	453	391	323	242
kobiety	431	380	439	469	473	435	337
Absolwenci	73	45	65	58	45	15	18
mężczyźni	34	14	27	21	16	5	7
kobiety	39	31	38	37	29	10	11
Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	-	-	74	67	56	73	28
Bez prawa do zasiłku	-	-	358	391	316	326	-
W wieku 18-44 lat	-	-	735	803	744	630	487
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	-	-	238	268	227	216	209

W latach 1991-1994 zanotowano wzrost liczby bezrobotnych. Od 1995r. następuje spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 37,2 %.

W strukturze bezrobotnych przewagę mają kobiety. Wśród bezrobotnych dominują osoby w wieku mobilnym, tj. 18-44 lat, których odsetek wynosi 83 %.

W ostatnich kilku latach zmniejszyła się liczba pozostających bez pracy poniżej 12 miesięcy, a także absolwentów szkół.

Liczba bezrobotnych w mieście stanowi 6,4 % ludności w wieku produkcyjnym i jest nieco mniejsza od średniej wojewódzkiej w miastach, wynoszącej 6,6 %.

Liczba bezrobotnych absolwentów według poziomu wykształcenia, kształtowała się następująco:

Tabela nr 19

Wykształcenie	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.
1	2	3	4	5	6	7	8
wyższe	4	3	4	5	2	1	1
średnie, policealne i zawodowe	38	21	28	31	23	9	10
licealne	1	11	13	12	12	3	1
zasadnicze zawodowe	30	10	21	9	7	1	6
podstawowe	-	-	-	1	1	1	-

Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem średnim i policealnym. Liczba bezrobotnych absolwentów w ostatnich latach zmniejszyła się kilkakrotnie.

3.1.8. Przewidywane zmiany w dynamice demograficznej i wynikające z tego uwarunkowania i konsekwencje dla polityki społeczno-gospodarczej miasta.

Biorąc pod uwagę prognozy rozwoju ludności województwa białostockiego do 2010r. zawarte w wytycznych ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa białostockiego oraz dotychczasowe tendencje rozwojowe ludności miasta, wskazujące na sukcesywny wzrost ludności, przewiduje się następującą wielkość zaludnienia:

2000r. - 16.300 osób

2005r. - 17.500 osób

2010r. - 19.000 osób

W najbliższej przyszłości konsekwencją zmian zachodzących w strukturze wieku ludności miasta będzie:

- ⑩ nieznaczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym 0-17 lat,
- ⑩ wzrost udziału ludności w wieku produkcyjnym 18-59 K/64 M lat,
- ⑩ nieznaczny wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym 60 K/65 M i więcej lat.

Utrzymujący się w mieście wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym wymagać będzie tworzenia nowych miejsc pracy.

3.2. Warunki mieszkaniowe

3.2.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe miasta w latach 1970-1997 wynosiły:

Tabela nr 20

Wyszczególnienie	1970r.	1978r.	1988r.	1997r.
1	2	3	4	5
Mieszkania	1,785	2,195	3,647	4,593
Izby	5,488	7,837	13,792	18,176
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	83,647	115,085	207,608	281,815
Przeciętna				
☞ pow. użytkowa mieszkań w m ² na 1 osobę	12,2	14,1	16,0	18,6
☞ liczba izb w mieszkaniu	3,07	3,57	3,78	3,95
☞ liczba izb w mieszkaniu	3,83	3,73	3,56	3,29
☞ liczba osób na 1 mieszkanie	1,25	1,04	0,94	0,83
☞ liczba osób na 1 izbę	46,9	52,4	56,9	61,4
☞ pow. mieszkania w m ²	257	254	271	294
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców				

W analizowanym okresie zasoby mieszkaniowe w mieście wzrosły ponad dwukrotnie, tj. o 2,808 mieszkań. Największa dynamika wzrostu wystąpiła latach 1978-1988, kiedy to powstały 1452 nowe mieszkania.

Warunki mieszkaniowe mierzone wskaźnikami zagęszczenia i powierzchni mieszkań poprawiają się. Mimo to są one nieco gorsze od średnich wojewódzkich na terenach miejskich, które wynoszą: liczba osób na 1 izbę - 0,82, liczba osób na 1 mieszkanie - 2,99, pow. użytkowa mieszkań w m² na 1 osobę - 18,8.

Stopień nasycenia w mieszkania w Siemiatyczach mierzony wskaźnikiem liczby mieszkań przypadających na 1000 ludności wynosi 294 i jest gorszy od średniego wojewódzkiego w miastach, wynoszącego - 325

3.2.2. Ruch budowlany

Wiatach 1990-1997, w Siemiatyczach wydano następującą liczbę pozwoleń na budynki mieszkaniowe:

Tabela nr 21

Wyszczególnienie	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Liczba wydanych pozwoleń	119	105	113	58	65	50	83	38

W analizowanym okresie wydano łącznie 631 pozwoleń na budowę. Liczba wydanych pozwoleń zmniejsza się mimo okresowego wzrostu.

W okresie lat 1989 - 1997, w Siemiatyczach oddano do użytku 1016 mieszkań. W poszczególnych latach liczba ta wynosiła:

Tabela nr 22

Wyszczególnienie	1989r.	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mieszkania	139	198	155	79	108	112	92	34	99
w tym									
w budynkach indywidualnych	39	74	53	47	48	37	47	33	31
w budynkach wielorodzinnych	-	124	102	27	58	75	45	1	68
Izby	599	932	768	409	512	462	436	193	382
w tym									
w budynkach indywidualnych	219	-	309	286	292	207	286	190	182
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	10068	14892	11582	7848	9020	7779	8313	4299	6663
w tym									
w budynkach indywidualnych	4292	7639	5396	5771	5385	4139	6236	4249	4176
w budynkach wielorodzinnych	-	7253	6188	1701	3635	3640	2078	50	4287
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	57,8	75,2	74,7	99,3	83,3	69,6	90,4	126,6	67,3
w tym									
w budynkach indywidualnych	110,1	103,2	101,8	122,8	112,2	111,9	132,7	128,8	134,7

Ruch budowlany w mieście ma zmienne tendencje rozwojowe. W kolejnych latach liczba mieszkań oddawanych do użytku na przemian wzrastała i zmniejszała się.

Największą liczbę mieszkań oddano do użytku w 1990r. - 198, a najmniejszą w 1996r. - 34 mieszkania.

Większość oddawanych do użytku mieszkań zrealizowana była przez Spółdzielnię Mieszkaniową.

3.2.3. Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych

Według danych statystycznych z 1997r. struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych przedstawiała się następująco:

Tabela nr 23

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym we władaniu					
		indywid.	gminy			Spółdz. Mieszk.	Wspólnot miszk.-właścic.
			razem	własność gminy	własność osób fizycznych		
1	2	3	4	5	6	7	8
Mieszkania	4,593	1,857	588	392	166	2,110	68
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	281,815	148,115	24,363	16,805	7,558	105,905	3,432
Przeciętna pow. użytkowa 1 mieszkania w m ²	61,4	79,8	43,7	42,9	45,5	50,2	50,5

W strukturze zasobów mieszkaniowych największy udział mają mieszkania spółdzielcze -45,9% oraz indywidualne -41,4 %, W zasobach komunalnych znajduje się 12,1 % mieszkań, z czego 29,7 % stanowią mieszkania osób fizycznych.

Niewielki odsetek stanowią dawne mieszkania zakładowe „Hortex”, którymi włada obecnie Wspólnota Mieszkaniowa Właścicieli,

3.2.4. Prognoza potrzeb mieszkaniowych

Warunki mieszkaniowe w mieście w znacznym stopniu odbiegają od standardu europejskiego, gdzie wskaźnik nasycenia w mieszkania wynosi 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Biorąc pod uwagę prognozę demograficzną do 2010r. oraz obecne zasoby mieszkaniowe, dążenie do osiągnięcia wskaźnika europejskiego wymagałoby realizacji ok. 3.000 mieszkań.

Wystąpi ponadto potrzeba modernizacji istniejącej substancji mieszkaniowej o niskim standardzie, poprzez wyposażenie jej w urządzenia i instalacje techniczne oraz wymianę budynków w złym stanie technicznym.

3.3. Urządzenia obsługi ludności

3.3.1. Edukacja

a) Szkoły podstawowe

W mieście funkcjonują 3 szkoły podstawowe VIII-klasowe. W roku szkolnym 1998/99 w szkołach tych uczyło się 2.555 dzieci- Liczba uczniów w poszczególnych szkołach wynosiła:

Tabela nr 24

Szkoła	Uczniowie	Pomieszczenia do nauczania		Nauczyciele pełnozatrudnieni	Oddziały	Liczba uczniów na	
		ogółem	w tym izby lekcyjne			pom. do nauczania	oddział
1	2	3	4	5	6	7	8
Nr 1 ul. Ogrodowa	593	28	14	45	26	21	23
Nr 2 ul. Świętojańska	760	23	20	43	30	33	25
Nr 3 ul. Andersa	1,202	38	17	61	46	32	26
Razem	2,555	89	51	149	102	29	25

Zagęszczenie uczniów w szkołach jest zróżnicowane. Mniejsze zagęszczenie występuje w szkole nr 1 , natomiast większe zagęszczenie występuje w szkołach nr 2 i 3.

W roku szkolnym 1999/2000 nie będzie naboru do klasy I Szkoły Podstawowej Nr 2, ponieważ przekształcona zostanie ona w Gimnazjum.

Na przestrzeni lat 1990-1998 liczba uczniów zmieniała się. W okresie 1990-1996r. liczba uczniów systematycznie rosła, a od 1997r. występuje spadek liczby uczniów.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych na przestrzeni lat 1990-1998 kształtowała się następująco :

Tabela nr 25

	1990r.	1991r.	1992r.	1993r.	1994r.	1995r.	1996r.	1997r.	1998r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Uczniowie	2,309	2,466	2,508	2,602	2,659	2,659	2,702	2,659	2,555

b) szkoły gimnazjalne

W roku szkolnym 1999/2000 w Siemiatyczach powstaną następujące szkoły gimnazjalne :

- ☞ Gimnazjum przy szkole Podstawowej Nr 2, ul. Świętojańska, która docelowo przekształcona będzie w Gimnazjum,
- ☞ Gimnazjum przy Szkole Podstawowej Nr 3, ul. Andersa,
- ☞ Gimnazjum Gminne w budynku PKS przy ul. Kościuszki 88, do którego uczęszczać będą dzieci z terenu gminy Siemiatycze.

c) szkoły średnie

W roku szkolnym 1998/1999 do szkół średnich uczęszczało 1.363 osób.

W poszczególnych szkołach uczyła się następująca liczba uczniów:

Tabela nr 26

Szkoła	Uczniowie	Pomieszczenia do nauczania		Nauczyciele	Oddziały	Liczba uczniów na	
		ogółem	w tym izby lekcyjne			pom. do nauczania	oddział
1	2	3	4	5	6	7	8
Zespół Szkół ul. Kościuszki ☞ Liceum	1,244	20	16	48	41	-	30
☞ Ogólnokształcące	655	-	-	23	21	33	31
☞ Liceum Handlowe	188	-	-	4	6	9	31
☞ Szkoła Zawodowa	401	-	-	21	14	20	29
Zakład Doskonalenia Zawodowego ul. Pałacowa szkoły zaoczne dla dorosłych ☞ Liceum	119	5	4	15*	6	24	20
☞ Ogólnokształcące	67	-	-	-	3	-	22
☞ Policealne	29	-	-	-	2	-	14
☞ Studium Zawodowe	23	-	-	-	1	-	23

* zatrudnieni na umowę - zlecenie

W mieście funkcjonuje ponadto Szkoła Muzyczna społeczna na prawach szkoły publicznej.

Obecnie trwa rozbudowa Zespołu Szkół przy ul. Kościuszki – Rozbudowa ta poprawi warunki nauczania szkół.

3.3.2. Przedszkola

W mieście funkcjonują 4 przedszkola samorządowe. W roku 1998/1999 do przedszkoli uczęszczało 592 dzieci. Liczba dzieci w poszczególnych przedszkolach wynosiła:

Tabela nr 27

Przedszkole	Miejsca	Dzieci	Oddziały	Nauczyciele
1	2	3	4	5
Nr 1 ul. Ogrodowa	150	150	5	8
Nr 2 ul. 11 Listopada	150	181	7	13
Nr 5 ul. Andersa	150	182	7	12
Nr 6 ul. Krzywa	80	79	3	6
razem	530	592	22	39

Opieką przedszkolną objętych było 59,0 % dzieci w grupie wieku przedszkolnego.

3.3.3. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

1) Ochrona zdrowia

W Siemiatyczach funkcjonują następujące obiekty i urządzenia:

- ☞ Szpital Rejonowy na 156 łóżek, obsługuje swym zasięgiem ludność miasta oraz powiatu,
- ☞ Przychodnie - 2
- ☞ Przychodnia Specjalistyczna,
- ☞ Apteki - 3,
- ☞ Prywatne gabinety lekarskie

Według danych statystycznych z 1997r. personel służby zdrowia wynosił:

Tabela nr 28

Wyszczególnienie	Ogółem	Na 10,0 tys. ludności	
		Miasto Siemiatycze	Województwo - miasta
lekarze	54	34,5	43,3
lekarze dentyści	8	5,1	8,0
farmaceuci	3	1,9	3,9
pielęgniarki	187	119,6	94,8
położne	27	17,3	11,4

Funkcjonujące w Siemiatyczach obiekty służby zdrowia świadczą usługi zarówno ludności miasta jak i gminy oraz powiatu

2) Opieka społeczna

Obsługę ludności w zakresie opieki społecznej zabezpiecza Dom Pomocy Społecznej przy ul. 3 Maja na 71 miejsc.

3.3.4. Kultura

W Siemiatyczach funkcjonują następujące urządzenia z zakresu kultury:

⑩ Siemiatycki Ośrodek Kultury,

⑩ Muzeum,

⑩ Kino na 120 miejsc,

⑩ Biblioteki:

📖 Miejska Biblioteka Publiczna

📖 Filie biblioteczne - 2

Według danych statystycznych z 1997r. księgozbiór i liczba czytelników wynosiły:

📖 księgozbiór 50,9 tys. woluminów

na 1000 mieszkańców 3.256

📖 czytelnicy 3.833 osoby

📖 wypożyczenia 79,3 tys. woluminów

na I czytelnika 20,7

Księgozbiór przypadający na 1000 ludności w Siemiatyczach jest wyższy od wskaźnika wojewódzkiego w miastach, który wynosi - 3.028 woluminów. Wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika jest niższy od średniego wojewódzkiego w miastach wynoszącego - 22,0 woluminów.

3.3.5. Handel i gastronomia

1) Handel

Według danych statystycznych z 1997r. sieć handlowa na terenie miasta kształtowała się następująco:

Tabela nr 29

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym branża							
		ogólnospożywcza	mięsna	odzieżowa	obuwie i wyroby skórzane	meble i sprzęt oświetleniowy	RTV i art. gosp. dom.	księgarnie i art. piśm.	pojazdy mechaniczne
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba sklepów	215	55	5	15	2	5	8	8	9
Powierzchnia sprzedaży w m ²	14,366	4,038	196	643	105	630	1,027	310	360

2) Gastronomia

W Siemiatyczach funkcjonują następujące obiekty i urządzenia gastronomiczne:

- ☞ bary, 9 prywatne,
- ☞ restauracje, 3 („Oleńka” PSS „Społem”, „Metro” pr., w Zajeździe „U Kmicica” GS).

3.3.6. Sport i rekreacja

1) Sport

W Siemiatyczach działalność sportową prowadzą dwa kluby sportowe:

- ☞ Miejski Klub Sportowy „Cresowia”,
- ☞ Klub Sportowy „Pater Firma Cresovia”.

Urządzeniami sportowymi funkcjonującymi w mieście są:

- ☞ stadion sportowy,
- ☞ boiska sportowe przy szkołach podstawowych,

2) Rekreacja

Miasto posiada tereny rekreacyjne nad zbiornikiem wodnym. Są to tereny wypoczynku codziennego i świątecznego,

W Siemiatyczach znajduje się baza noclegowa, którą stanowią:

- ☞ Zajazd „U Kmicica” posiada 29 miejsc noclegowych oraz restaurację na 150 miejsc,
- ☞ Hotel PKS na 35 miejsc,

3) Możliwości rozwoju rekreacji

Miasto Siemiatycze posiada warunki do rozwoju turystyki i wypoczynku, na które składają się :

- ☞ środowisko przyrodnicze: zbiornik wodny z otaczającymi lasami,
- ☞ czyste powietrze atmosferyczne,
- ☞ środowisko kulturowe: układ urbanistyczny, zespoły i obiekty zabytkowe oraz o charakterze zabytkowym.

Na terenie miasta istnieją możliwości rozwoju następujących form rekreacji:

- ☞ wypoczynku codziennego i świątecznego,
- ☞ turystyki krajoznawczej.

Rozwój rekreacji wymagać będzie :

- ☞ urządzenie terenów wypoczynku nad zbiornikiem wodnym poprzez realizację infrastruktury technicznej oraz usług,
- ☞ podniesienie standardu istniejącej bazy noclegowej,
- ☞ realizację nowej turystycznej (noclegowej, gastronomicznej, infrastruktury technicznej).

3.3.7. Inne usługi i urządzenia

1) Administracja

W Siemiatyczach znajdują się następujące instytucje administracji:

- ☞ Urząd Powiatowy,
- ☞ Urząd Miejski,
- ☞ Urząd Gminy,
- ☞ Urząd Skarbowy,
- ☞ Powiatowy Urząd Pracy,
- ☞ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej,
- ☞ Komenda Powiatowa Policji.

2) Instytucje finansowe

- ☞ Powszechna Kasa Oszczędności Bank Państwowy Oddział Białystok, Filia w Siemiatyczach,
- ☞ Bank Spółdzielczy,
- ☞ Bank Depozytowo-Kredytowy w Lublinie, Oddział w Sokołowie Podlaskim - Filia Siemiatycze.

3) Instytucje ubezpieczeniowe

- ☞ Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie S.A., Inspektorat w Bielsku Podlaskim, Przedstawicielstwo w Siemiatyczach,
- ☞ Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. Oddział Okręgowy w Białymstoku, Inspektorat w Siemiatyczach,
- ☞ Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział Białystok, Inspektorat,
- ☞ Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Placówka Terenowa,
- ☞ Korporacja Ubezpieczeniowa „Filar” S.A. w Elku, Terenowe Biuro Ubezpieczeniowe,
- ☞ Towarzystwo Ubezpieczeniowe „Samopomoc” SA. w Warszawie, Ekspozytura Białystok, Filia,
- ☞ Towarzystwo Ubezpieczeniowo-Reasekuracyjne „Polisa” S.A. Oddział w Białymstoku, Filia,
- ☞ Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” S.A., Agencja,
- ☞ Ubezpieczenia na „Życie” Amplico i PZU „Życie”.

4) Poczta

- ☞ W Siemiatyczach znajdują się :
- ☞ „Poczta Polska” PPUP Obwodowy Urząd Poczty,
- ☞ Urząd Pocztowy Siemiatycze 1.

5) Straż Pożarna

- ☞ Komenda Powiatowa Straży Pożarnej,
- ☞ Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza.

4. Sfera gospodarcza**4.1. Działalność produkcyjna, budownictwo, transport i składowanie**

W Siemiatyczach znajdują się zakłady zajmujące się produkcją artykułów spożywczych, wyrobów ceramicznych, mebli, zakłady prowadzące działalność budowlaną, transport i składowanie.

Ważniejsze zakłady produkcyjne, produkcyjno-usługowe i magazynowo-składowe to:

- ☞ „Hortex” Przedsiębiorstwo Rynku Krajowego, Oddział w Siemiatyczach,
- ☞ „Polser” Sp. z o. o.,
- ☞ Białostockie Zakłady Drobiarskie – Zakład Wylęgu Drobiu,
- ☞ „Herbabol” Białostockie Zakłady Zielarskie Sp. z o.o. Oddział w Siemiatyczach,
- ☞ „Drewagro” Zakład Produkcji Obuwia,
- ☞ PSS „Społem”: Masarnia, Piekarnia, Hurtownia Spożywcza,
- ☞ „Centrala Nasienna” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe, Ekspozytura,
- ☞ Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, Baza Magazynowa,
- ☞ Wojewódzkie Przedsiębiorstwo „Ceramika Budowlana” Zakład Kaflarski,
- ☞ Zakład Ceramiczny, produkcja kafli,
- ☞ Zakłady Kaflarskie – 4,
- ☞ Zakład Produkcji Mebli „Dramex”,
- ☞ „Farmbest” Eksport – Import Sp. z o.o.,
- ☞ Firma Produkcyjno-Handlowa „Sokół”,
- ☞ Mieszalnia Pasz „Unipasz”,
- ☞ „Pater Firma” Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Hurtownia Materiałów Budowlanych,
- ☞ Piekarnie prywatne – 2,
- ☞ Przedsiębiorstwo Budowlane „Polbud” Sp. z o.o. Zakład Stolarski,
- ☞ Białostocka Centrala Materiałów Budowlanych, Hurtownia Materiałów Budowlanych,
- ☞ Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Zakład Usług Mechanizacyjnych.

Miasto posiada warunki do rozwoju nieuciążliwego przemysłu, opartego o miejscowe surowce. Znajdują się tu rezerwy terenowe pod lokalizację obiektów produkcyjnych i składowych, łatwych do pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

4.2. Podmioty gospodarki narodowej

W 1998r w Siemiatyczach zarejestrowanych było 941 podmiotów gospodarczych. W poszczególnych sektorach liczba podmiotów wynosiła:

☞ sektor publiczny	- 24
☞ sektor prywatny	- 917
w tym zakłady osób fizycznych	- 784

W działalności gospodarczej dominują zakłady osób fizycznych, stanowiące 83,3 % ogólnej liczby jednostek.

Zarejestrowane jednostki gospodarcze prowadziły działalność w następujących działach:

Tabela nr 30

Sekcje EKD	Ogółem	w tym			
		Przedsiębiorstwa państwowe i komunalne	Spółki prawa handlowego	Spółki cywilne	osoby fizyczne
1	2	3	4	5	6
Ogółem	941	4	10	76	784
Rolnictwo i leśnictwo	18	-	-	2	13
Działalność produkcyjna	123	1	3	14	103
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2	-	1	-	1
Budownictwo	136	2	-	7	126
Handel i naprawy	328	-	4	31	290
Hotele i restauracje	18	-	1	3	14
Transport, składowanie i łączność	85	1	-	7	76
Pośrednictwo finansowe	18	-	-	-	17
Obsługa nieruchomości i firm	87	-	-	5	78
Administracja publiczna	5	-	-	-	-
Edukacja	8	-	-	-	4
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	35	-	-	2	27
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	78	-	-	5	35

Uwaga: stan w dniu 25.VI.1998r.

W strukturze jednostek gospodarczych najczęściej prowadzi działalność w działach; handel i naprawy - 34,8 %, budownictwo -14,5 %, działalność produkcyjna – 13,0 %, obsługa nieruchomości i firm - 9,2 %, transport, składowanie i łączność - 9,0 %.

Mniejszy odsetek jednostek prowadzi działalność w zakresie: ochrony zdrowia i opieki społecznej - 3,7 %, rolnictwa i leśnictwa - 1,9 %, hotele i restauracje - 1,9 % pośrednictwa finansowego - 1,9 %, edukacji -0,8 %.

4.3. Rolnictwo

4.3.1. Użytkowanie gruntów

- a) Użytkowanie gruntów w granicach administracyjnych gminy przedstawia się następująco:

Tabela nr 31

Wyszczególnienie	1986r.			1997r.		
	Ogółem	%	W tym gosp. indywid.	Ogółem	%	W tym gosp. indywid.
1	2	3	4	5	6	7
Powierzchnia ogólna	3,459	100,0	2,786	3,625	100,0	3,060
Użytki rolne	2,181	63,0	1,990	2,169	59,8	2,058
☞ grunty orne	1,930	-	1,739	1,859	-	1,761
☞ sady	58	-	58	84	-	84
☞ łąki	40	-	40	109	-	103
☞ pastwiska	153	-	153	117	-	110
Lasy i grunty leśne	729	21,1	728	848	23,4	799
Pozostałe grunty i nieużytki	549	15,9	68	608	16,8	203

W strukturze użytkowania dominują użytki rolne, które zajmują 59,8 % ogólnej powierzchni, a wśród nich grunty orne zajmujące 85,7 %.

W powierzchni użytków rolnych niewielki udział mają łąki i pastwiska - 10,4 % oraz sady 3,9 %.

Pod względem lesistości miasto zajmuje 4 miejsce wśród gmin miejskich.

Podstawową formą własności jest własność prywatna. Do sektora prywatnego należy 84,4 % gruntów. W strukturze użytkowania w sektorze prywatnym znajduje się 94,9 % użytków rolnych oraz 94,2 % lasów i gruntów leśnych. Tereny zainwestowania miejskiego i nieużytki jedynie w 33,4 % stanowią własność prywatną.

W okresie lat 1986-1997 nieznacznie zmniejszyła się powierzchnia gruntów ornych oraz łąk i pastwisk. Zwiększyła się natomiast powierzchnia sadów, lasów i gruntów leśnych oraz terenów zainwestowania.

b) Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Występujące w mieście grunty rolne posiadają następujące klasy gleb:

Tabela nr 32

Klasy gleb	Grunty orne, sady		Użytki zielone	
	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5
Ogółem	2,002	100,0	241	100,0
III b	36	1,8	-	-
IV	-	-	73	30,3
IV a	458	22,9	-	-
IV b	551	27,5	-	-
V	388	19,4	105	43,6
VI	464	23,2	20	8,3
VI z	105	5,2	43	17,8

Uwaga: stan w dniu 1 stycznia 1990r.

W strukturze gruntów rolnych przewagę mają grunty lepszych klas bonitacyjnych - 52,2 %, natomiast w powierzchni użytków zielonych przeważają grunty słabszych klas V - VIz, które zajmują- 69,7 %.

Miasto posiada średnie warunki gospodarowania o czym świadczy wskaźnik przydatności rolniczej wynoszący 56,1.

4.3.2. Indywidualne gospodarstwa rolne

- a) Wielkość gospodarstw indywidualnych i działek rolnych według grup obszarowych wynosi:

Tabela nr 33

Grupy obszarowe w ha	1988r.		1996r.					
	Liczba gospodarstw		Liczba gospodarstw		Powierzchnia w ha*			
	Ogółem	%	Ogółem	%	Ogółem	%	Użytków rolnych	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem	750	100,0	1,017	100,0	5,914	100,0	4,769	100,0
do 1	186	24,8	322	31,6	224	3,8	111	2,3
1-2	114	15,2	195	19,2	432	7,3	272	5,7
2-3	180	24,0	130	12,7	423	7,1	317	6,6
3-5	-	-	147	14,5	737	12,5	578	12,1
5-7	83	11,1	73	7,2	560	9,5	433	9,1
7-10	83	11,1	79	7,8	805	13,6	648	13,6
10-15	65	8,6	47	4,6	719	12,2	563	11,8
15-20	39**	5,2	17	1,7	355	6,0	284	6,0
20-30	-	-	4	0,4	117	2,0	129	2,7
30-50	-	-	1	0,1	35	0,5	-	-
100-200	-	-	1	0,1	165	2,8	-	-
1000 i więcej	-	-	1	0,1	1,342	22,7	1,434	30,1

Uwaga: * - powierzchnia siedziby użytkownika; ** - 15 i więcej ha

W gminie w 1996r. występowało 695 indywidualnych gospodarstw rolnych, tj. gospodarstw o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 1 ha oraz 322 działki rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,1 do 1,0 ha.

Udział działek rolnych w ogólnej liczbie gospodarstw był znaczny i wynosił 31,2 %, a dysponowały one tylko 3,8 % powierzchni ogólnej oraz 2,3 % powierzchni użytków rolnych.

W ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych najliczniejszą grupę tworzyły małe gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 1 -5 ha, stanowiące - 46,4 %, skupiające jedynie 26,9 % powierzchni ogólnej oraz 24,4% użytków rolnych.

Znaczący też był udział gospodarstw o powierzchni użytków rolnych 5-15 ha, które stanowiły 19,6 % ogółu gospodarstw i skupiały 35,3 % powierzchni ogólnej i 34,5 % użytków rolnych.

Gospodarstwa największe o powierzchni użytków rolnych powyżej 15 ha stanowiły tylko 2,4 % ogólnej liczby indywidualnych gospodarstw rolnych, a skupiały 38,8 % powierzchni użytków rolnych.

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosiła 8,2 ha gruntów ogółem, a 6,7 ha użytków rolnych i była wyższa od średniej wojewódzkiej na terenach miejskich wynoszącej: 7,4 ha gruntów ogółem oraz 6,1 ha użytków rolnych.

W okresie lat 1988-1996 liczba działek rolnych oraz gospodarstw indywidualnych wzrosła, szczególnie w grupie gospodarstw o powierzchni do 5 ha.

W 1996r. funkcjonowały 3 gospodarstwa rolne o dużych powierzchniach: 35 ha, 165 ha i 1342 ha.

b) Jakość gruntów użytkowanych w indywidualnych gospodarstwach rolnych według danych PSR w 1996r. przedstawiała się następująco:

Tabela nr 34

Wyszczególnienie	Miasto	Województwo - miasta
1	2	3
Wskaźnik jakości gruntów	0,5	0,5
Średnia liczba „działek” przypadająca na 1 gospodarstwo	3,4	3,3
Średnia pow. „działki” w gospodarstwie w ha	2,4	2,2
Średnia odległość od siedliska do najdalej położonej „działki” w km	6,8	6,1

Grunty położone na obszarze miasta posiadają wskaźnik 0,5, który równa się przeciętnemu wojewódzkiemu.

Kierunki i cele produkcji indywidualnych gospodarstw rolnych w 1996r. kształtowały się następująco:

Tabela nr 35

Gospodarstwo	Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych
Ogółem	691
Według kierunku produkcji	
roślinna	272
zwierzęca	37
mieszana	208
Według celu produkcji	
nie prowadzące produkcji	97
produkujące wyłącznie na własne potrzeby	108
produkujące głównie na własne potrzeby	317
produkujące głównie lub wyłącznie na sprzedaż	167
Uzyskujące dochody wyłącznie z produkcji rolniczej	50

Indywidualne gospodarstwa rolne prowadzą przede wszystkim produkcję roślinną-39,4 % oraz mieszaną-30,1 %, tj. uprawę roślin i hodowlę zwierząt.

Biorąc pod uwagę cel produkcji największy udział mają gospodarstwa produkujące głównie na własne potrzeby - 45,9 %, Udział gospodarstw produkujących wyłącznie na potrzeby własne wynosił 15,6 %. Natomiast udział gospodarstw produkujących głównie lub wyłącznie na sprzedaż wynosił 24,3 %.

Dochody wyłącznie z produkcji rolniczej uzyskuje jedynie 7,2 % indywidualnych gospodarstw rolnych.

c) Typy gospodarstw rolnych

Według danych PSR z 1996r. w Siemiatyczach występowały następujące typy gospodarstw rolnych:

Tabela nr 36

Typ gospodarstwa	Wyszczególnienie	Ogółem	%
1	2	3	4
	Ogółem	691	100,0
I	rolnicze	89	12,9
II	rolniczo-pracownicze	7	1,0
III	pracownicze i pracowniczo-rolnicze	261	37,8
IV	emerytów i rencistów	163	23,6
V	z pozarolniczą działalnością gospodarczą	103	14,9
VI	utrzymujące się z niezarobkowych źródeł utrzymania innych niż emerytura i renta	15	2,2
VII	pozostałe	53	7,6

Uwaga: Typy gospodarstw rolnych ustalono biorąc pod uwagę udział dochodów z działalności rolniczej w dochodach ogółem oraz źródeł utrzymania członków gospodarstw domowych

W gospodarstwach rolnych największy udział miały gospodarstwa pracownicze i pracowniczo-rolnicze - 37,8 %, drugie zaś miejsce zajmowały gospodarstwa emerytów i rencistów - 23,6 %, Znaczny udział stanowiły gospodarstwa z pozarolniczą działalnością gospodarczą -14,9 %. Gospodarstw rolniczych było 12,9 %.

4.3.3. Uprawy rolne

- a) Powierzchnia zasiewów w indywidualnych gospodarstwach rolnych przedstawiała się następująco:

Tabela nr 37

Wyszczególnienie	1987r.		1996r.	
	Ogółem	%	Ogółem	%
1	2	3	4	5
Ogółem	1,809	100,0	2,815	100,0
Zboża	1,178	65,1	1,897	67,4
w tym:				
☞ pszenica	147	-	344	-
☞ żyto	470	-	632	-
☞ jęczmień	101	-	80	-
☞ owies	224	-	195	-
☞ gryka, proso	14	-	1	-
☞ mieszanki zbożowe	-	-	417	-
☞ pszenżyto	-	-	228	-
Kukurydza	15	0,8	4	0,1
Strączkowe jadalne	1	0,1	1	0,03
Ziemniaki	243	13,5	248	8,8
Przemysłowe (buraki cukrowe)	-	-	60	2,1
Pastewne	173	9,6	387	13,8
w tym:				
☞ peluszką, wyka	36	-	335	-
☞ koniczyna, lucerna	134	-	49	-
☞ okopowe	3	-	3	-
Pozostałe				
w tym:	198	10,9	218	7,8
☞ warzywa	125	-	134	-
☞ truskawki	38	-	20	-

W okresie lat 1987-1996 znacznie zwiększyła się powierzchnia zasiewów. Najpoważniejszy wzrost powierzchni wystąpił w uprawach zbóż, roślin pastewnych i buraków cukrowych.

W strukturze zasiewów dominują zboża zajmując 67,4 % obszaru upraw, wśród których znaczny udział mają żyto - 33,3 %, mieszanki zbożowe - 22,0 %, pszenica - 18,1 %.

Znaczny udział w zasiewach mają rośliny pastewne -13,8 %, ziemniaki - 8,8 % oraz warzywa i owoce – 7,8 %.

b) Zbiory i plony zbóż i ziemniaków w gospodarstwach indywidualnych

Tabela nr 38

Wyszczególnienie	Zbiory w dt	Plony z 1 ha w dt					
	Miasto Siemiatycz e	Miasto Siemiatycze		Województwo			
				Ogółem		Gminy miejskie	
	1996r.	1996r.	1997r.	1996r.	1997r.	1996r.	1997r.
1	2	3	4	5	6	7	8
Zboża ogółem	45,426	23,9	24,0	23,3	24,4	23,6	23,6
w tym:							
☞ żyto	12,640	20,0	21,0	20,8	21,6	21,6	21,0
☞ pszenica	10,257	29,8	27,4	27,5	28,4	26,8	27,2
☞ jęczmień	1,926	24,1	24,3	24,1	25,4	24,2	24,2
☞ owies	4,290	22,0	22,0	21,6	22,5	21,5	21,3
☞ pszenżyto	5,880	25,0	25,6	28,4	29,5	26,8	25,8
☞ mieszanki zbożowe	10,425	25,0	26,0	23,8	24,7	23,5	22,9
☞ gryka	8	8,0	8,0	8,1	7,9	8,0	7,0
Ziemniaki	52,824	213	175	216	162	213	153

Uwaga: dt – ilość jednostek wagowych danego ziemiopłodu

Plony większości płodów rolnych w Siemiatyczach są wyższe od przeciętnych wojewódzkich na terenach miejskich.

W 1997r. w porównaniu z 1996r. nastąpił znaczny spadek plonów ziemniaków, co było zgodne z tendencją występującą w całym województwie. Na spadek produkcji ziemniaków miały wpływ złe warunki pogodowe.

4.3.4. Hodowla

a) Pogłowie zwierząt w gospodarstwach indywidualnych według danych PSR z 1996r. Wynosiło:

Tabela nr 39

Wyszczególnienie	1987		1996			
	Ogółem sztuk	Na 100 ha użytków rolnych	Siemiatyczne		Województwo	
			Ogółem sztuk	Na 100 ha użytków rolnych	Na 100 ha użytków rolnych	
					Ogółem	Miasta
1	2	3	4	5	6	7
Bydło	486	18,9	538	10,7	52,3	27,0
w tym:						
☞ cielęta	63	-	76	-	-	-
☞ jałówki, byczki i buhaje	138	-	173	-	-	-
☞ krowy	267	10,8	289	5,7	26,5	14,0
☞ krowy	1,711	69,0	2,542	50,5-5	60,3	52,9
Trzoda chlewna						
w tym:	142	5,7	141	2,8	5,3	4,4
☞ lochy	546	22,0	81	1,6	54	4,5
Owce	102	4,1	68	-	-	-
Konie	-	-	22	-	-	-
Kozy	-	-	178	-	-	-
Króliki	-	-	2	-	-	-
Zwierzęta futerkowe	40,201	-	19,613	-	-	-
Drób						
w tym:	40,201	-	19,469	-	-	-
☞ kury	-	-	24	-	-	-
☞ gęsi	-	-	73	-	-	-
☞ kaczki	-	-	47	-	-	-
☞ indyki	-	-	-	-	-	-

W latach 1987-1996 stan pogłowia zwierząt gospodarskich wskazuje na znaczny spadek hodowli owiec, koni oraz drobiu.

Dominującymi kierunkami produkcji jest chów drobiu, trzody chlewnej oraz bydła* Wskaźniki obsady zwierząt na 100 ha użytków rolnych są gorsze od średnich wojewódzkich.

b) Liczba gospodarstw rolnych prowadzących produkcję zwierzęcą w 1996r. Wynosiła:

Gospodarstwa rolne ogółem	-	691
Posiadające zwierzęta	-	304

w tym:

bydło	-	138
w tym krowy	-	130
trzodę chlewną	-	162
konie	-	58
owce	-	7

Nie posiadające podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich - 466

Nie posiadające zwierząt gospodarskich - 387

Większość gospodarstw rolnych - 67,4 % nie posiadało podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich. W gospodarstwach, które prowadziły hodowlę dominowała trzoda chlewna - 53,3 % i bydło - 45,4 %.

4.3.5. Przewidywane kierunki produkcji rolnej

Na obszarze Siemiatycz przewiduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków produkcji rolnej, tj. uprawę zbóż, roślin pastewnych, ziemniaków, warzyw i owoców oraz hodowlę trzody chlewnej, drobiu i bydła.

5. Analiza stanu zagospodarowania miasta

Uwarunkowania przekształceń i rozwoju struktury przestrzennej miasta wynikają z możliwości i potrzeby zmian istniejącego i przesądzonego zagospodarowania przestrzennego dla realizacji celów polityki przestrzennej.

Podstawę merytoryczną niniejszych uwarunkowań stanowią w szczególności stan i dynamika rozwoju podstawowych elementów zagospodarowania miasta na tle pełnionych funkcji, struktura własnościowa nieruchomości, warunki wynikające z uwarunkowań fizjograficznych, stanu zainwestowania, sprawność układu komunikacyjnego i wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i potrzeby ich zmian.

5.1. Funkcje i podstawowe elementy zagospodarowania miasta

5.1.1. Funkcje miasta

W układzie sieci osadniczej województwa podlaskiego miasto Siemiatycze stanowi ponadlokalny (powiatowy) ośrodek rozwoju, gdzie podstawowymi kierunkami aktywności gospodarczej będą:

- ☞ usługi ponadlokalne z zakresu: szkolnictwa średniego, zdrowia, kultury, administracji rządowej, specjalnej, gospodarczej i samorządowej, obsługi finansowej i obrotu handlowego,
- ☞ wypoczynek codzienny i pobytowy w oparciu o zbiorniki wodne na rzece Kamiennej i Mahomet,
- ☞ przemysł spożywczy, lekki, budownictwo i rzemiosło produkcyjne,
- ☞ obsługa rolnictwa dla gmin sąsiednich,
- ☞ mieszkalnictwo dla ludności nierolniczej.

Uzupełniającymi funkcjami aktywności będą:

- ☞ obsługa turystyki w oparciu o wysokie walory historyczne miasta i przyrodnicze doliny Bugu,
- ☞ obsługa komunikacji.

5.1.2. Podstawowe elementy zagospodarowania miasta

5.1.2.1. Mieszkalnictwo

W mieście Siemiatycze funkcjonują trzy rodzaje zabudowy mieszkaniowej: wielorodzinna, jednorodzinna i zagrodowa- Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna została zrealizowana na osiedlach: Sady, Centrum, Tarasy, Młodych, Wysokie i Górne oraz przy większych zakładach jako budownictwo przykładowe. Głównym kierunkiem rozwoju budownictwa wielorodzinnego jest kierunek wschodni, jako kontynuacja realizacji osiedla Górne pomiędzy ulicami Kościelną i Wysoką. Do rozważenia pozostaje możliwość przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną niezabudowanych terenów rolnych położonych między ulicami: Legionów Piłsudskiego, Ogrodową, Żeromskiego i 11 Listopada.

Budownictwo jednorodzinne historycznie ukształtowało się w pasie 300-400 m wokół rynku oraz w wyniku przekształceń zabudowy zagrodowej przy wszystkich trasach komunikacyjnych wylotowych z miasta, Kompleksy nowego budownictwa jednorodzinnego powstały pomiędzy ul. Górną, lasami i zalewami wodnymi jako osiedla Podleśne, Nad Zalewem i Zastawie. W części północnej miasta w realizacji są osiedle Muszkowie i między cmentarzem komunalnym a ul. Ciechanowiecką. Zgodnie z miejscowym planem ogólnym zagospodarowania przestrzennego miasta przewiduje się dalszy rozwój budownictwa jednorodzinnego głównie na osiedlu Górne, przy ul. Górnej po przeciwnej stronie os. Zastawie, przy ulicach Drohiczyńskiej i Głowackiego. Zabudowa zagrodowa funkcjonuje głównie przy ulicach wylotowych z miasta: Głowackiego i Powstania Styczniowego, Kilińskiego, Drohiczyńskiej, Żeromskiego, Annapolskiej, 11-go Listopada, wysokiej oraz w Słowiczynie. W perspektywie terenów zabudowy zagrodowej będzie ubywało kosztem budownictwa jednorodzinnego i usług.

Obecny poziom nasycenia w mieszkania w mieście Siemiatycze wynosi około 300 mieszkań na 1000 mieszkańców. Przewiduje się osiągnięcie w okresie perspektywnym wskaźnika nasycenia w mieszkania na poziomie 400 mieszkań na 1000 ludności. Uwzględniając istniejące zasoby mieszkaniowe w okresie perspektywnym należy wybudować ok. 3000 mieszkań.

Ruch budowlany w zakresie realizacji budownictwa mieszkaniowego jest umiarkowany. Buduje się średnio około 100 mieszkań rocznie. Aby osiągnąć wskaźnik perspektywny nasycenia w mieszkania należy budować średnio rocznie ok, 230 mieszkań. Budownictwo mieszkaniowe będzie rozwijało się jako budownictwo jednorodzinne z własnych środków pieniężnych ludności oraz różne formy budownictwa wielorodzinnego. Ważnym problemem do rozwiązania będzie modernizacja istniejącej zabudowy oraz podniesienie standardu i doposażenie mieszkań w urządzenia i instalacje techniczne.

5.1.2.2. Usługi

Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w usługi podstawowe odbywa się w obiektach: oświatowych, zdrowia, kultury, sportu, handlu, rzemiosła, gastronomii i innych, które będą sukcesywnie wzrastać ilościowo w miarę wzrostu liczby ludności i jakościowo poprzez poprawę standardu.

Miasto Siemiatycze stanowi ośrodek lokalizacji usług ponadpodstawowych, głównie służących do obsługi ludności w granicach powiatu. Główne zadania obsługi ludności

w zakresie usług ponadpodstawowych będą spełniały:

- ☞ Liceum Ogólnokształcące z zespołem szkół zawodowych, Szkoła Muzyczna,
- ☞ Szpital, Dom Pomocy Społecznej,
- ☞ Obiekty kultury i sportu: kino, Miejska Biblioteka Publiczna, Siemiatycki Ośrodek Kultury, Muzeum, Stadion,
- ☞ banki i instytucje ubezpieczeniowe,
- ☞ urzędy administracji samorządowej: powiatu, miasta i gminy.

Wyposażenie miasta w usługi powinno być ukierunkowane na rozwój wszystkich usług w dostosowaniu do aktualnych potrzeb. Szczególnie generować należy zadania wokół rozwoju administracji powiatowej ochrony mienia, porządku, bezpieczeństwa i prawa, rozwoju banków, instytucji ubezpieczeniowych, rozwoju usług turystyki i wypoczynku.

5.1.2.3. Przemysł i działalność gospodarcza

Siemiatycze są ośrodkiem gospodarczym o znaczeniu ponadlokalnym. Dominują tutaj zakłady: przetwórstwa rolno-spożywczego i drzewnego, obuwia, materiałów budowlanych i transportowe.

Do największych i najefektywniejszych zakładów należą:

- ☞ Hortex Holding S.A. - potentat na rynku przetwórstwa owocowo-warzywnego,
- ☞ Nadbużańska Spółdzielnia Mleczarska, Polser sp. z o.o. - producent i eksporter serów twardych, należący do francuskiego koncernu Lactalis,
- ☞ PPKS Oddział Siemiatycze - największy lokalny przewoźnik,
- ☞ PPH Marwil - producent lodów o dobowej produkcji blisko 60.000 l,
- ☞ FH Sokół - firma zajmująca się handlem hurtowym i detalicznym na terenie trzech województw, posiada też największą w rejonie piekarnię,
- ☞ Bart Market - drugi duży podmiot zajmujący się handlem hurtowym i detalicznym, posiada największy market w regionie,
- ☞ PH Barbara - firma zajmująca się produkcją ogrodnictw (ponad 1000 ha) i przetwórstwem spożywczym,
- ☞ Pater Firma - największy w regionie producent styropianu i kostki brukowej,
- ☞ PHU Żerpol - hurtownie i zakłady produkcyjno-usługowe,
- ☞ Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” - hurt, handel, gastronomia,
- ☞ Przedsiębiorstwo Budowlane „Polbud” - produkcja stolarki,
- ☞ Drewagro - zakłady produkcji obuwia,
- ☞ PPH Bootman - przemysł skórzany,
- ☞ PSS Społem - magazyny, produkcja piekarnicza.

Obecnie w mieście funkcjonuje ponad tysiąc małych firm zajmujących się drobną wytwórczością, usługami, handlem.

Miasto Siemiatycze ma korzystne warunki rozwoju przemysłu, ukierunkowanego na przemysł rolno-spożywczy, lekki i budowlany. Ze względu na położenie geograficzne miasta, przy doborze rodzaju przemysłu, należy respektować warunki wynikające z dolnych wskaźników ochrony środowiska. Przez Siemiatycze przebiegają drogi wiążące miasto z województwem i krajem; dochodzi bocznicą kolejowa ze stacji Siemiatycze. Miasto na kierunku wschodnim rozwoju przestrzennego posiada ca 30 ha terenów przemysłowo-składowych korzystnych do pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

5.1.2.4. Tereny zieleni

Z terenów zieleni urządzonej na obszarze miasta istnieją:

- ☞ tereny parkowe z amfiteatrem położone nad zalewem 1,
- ☞ skwer na rynku,
- ☞ ogrody działkowe: przy ul. Ciechanowieckiej, na zachodzie miasta oznaczone symbolami A28ZD i A29ZD w planie ogólnym miasta,

☞ cmentarze: komunalny przy ul. Głowackiego, rzymskokatolicki + prawosławny + ewangelicki przy ul. Rogińskiego, żydowski przy ul. Polnej i żołnierzy niemieckich przy drodze do Mielnika,

5.2. Struktura własnościowa nieruchomości

W strukturze własnościowej nieruchomości (poza nieruchomościami i gruntami osób fizycznych) w gminie miejskiej Siemiatycze występują nieruchomości, które można usystematyzować następująco:

- a) nieruchomości gminy miejskiej Siemiatycze,
- b) nieruchomości Skarbu Państwa,
- c) nieruchomości Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- d) grunty własne osób prawnych (przedsiębiorstwa, spółdzielnie, spółki z o.o., spółki cywilne itp.),
- e) wspólnoty wyznaniowe,
- f) wspólnoty gruntowe.

5.2.1. Nieruchomości gminy miejskiej

stanowią grunty:

- ☞ przekazane w zarząd,
- ☞ oddane w użytkowanie wieczyste i
- ☞ stanowiące zasób gruntów własnych gminy.

Obejmują w większości tereny istniejących i projektowanych; usług podstawowych, urządzeń komunalnych, przedsiębiorstw i instytucji świadczących usługi na rzecz miasta, ogrodów działkowych, zbiorników wodnych i terenów rekreacyjnych, budownictwa mieszkaniowego spółdzielczego i działek budownictwa jednorodzinnego. Nieruchomości komunalne odgrywają kluczową rolę w gospodarce miejskiej. Zabezpieczają tereny dla inwestycji prowadzących działalność na rzecz miasta i jego mieszkańców oraz tereny rozwojowe dla potrzeb inwestycyjnych miasta. Położenie nieruchomości warunkuje rozwój przestrzenny poszczególnych funkcji i świadczy o właściwej gospodarce gruntami w gminie. Szczególnie cenne jest zabezpieczenie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego i terenów rekreacyjnych wokół zbiorników wodnych.

5.2.2. Nieruchomości Skarbu Państwa

stanowią grunty:

- ☞ zasoby własne,
- ☞ przekazane w wieczyste użytkowanie osobom prawnym – przedsiębiorstwom, spółkom z o. o., spółdzielniom itp.,
- ☞ w wieczystym użytkowaniu spółek cywilnych,
- ☞ nadleśnictwa Nurzec Stacja,
- ☞ Agencji Własności Skarbu Państwa,
- ☞ zarządów dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Na terenie zainwestowania miejskiego są to głównie grunty: usług ponadlokalnych (szkolnictwo, zdrowie), instytucji samorządowych i państwowych zarządzanych przez powiat i województwo oraz zakładów produkcyjnych, usługowych i gospodarczych.

Grunty Nadleśnictwa Nurzec Stacja i Agencji Własności Rolnej nie tworzą kompleksów gruntów; funkcjonują w rozproszeniu poza terenami zainteresowania inwestycyjnego miejskiego. Są to przeważnie grunty przy-kazane przez rolników w zamian za rentę i emeryturę.

5.2.3. Nieruchomości własne osób prawnych

W tej grupie nieruchomości są to grunty przedsiębiorstw, spółdzielni, spółek z o.o., spółek cywilnych i innych instytucji, Z większych powierzchniowo w tej grupie zakładów należy wymienić:

- ☞ zakład przetwórstwa owocowo-warzywnego,
- ☞ zakład produkcji mleczarskiej,
- ☞ baza transportu wiejskiego i mleczarskiego,
- ☞ oczyszczalnia i przepompownia ścieków oraz wysypisko śmieci,
- ☞ zakłady rzemieślnicze produkcyjne,
- ☞ obiekt hotelarsko-gastronomiczny „Kmicic”,
- ☞ baza przedsiębiorstwa komunalnego,
- ☞ stacja wodociągowa,
- ☞ baza, handel, gastronomia GS.

5.2.4. Grunty parafialne

Są to grunty parafii rzymskokatolickich i parafii prawosławnych. Do nich należą grunty pod obiektami sakralnymi, kościelnymi i cmentarzami, zarówno istniejącymi jak i projektowanymi.

Grunty rolne parafialne położone są w zachodniej części miasta przy ulicach: Lewandowskiego, Kilińskiego i Drohiczyńskiej i mogą być wykorzystane na cele inwestycyjne przy zachodnim kierunkowym rozwoju miasta.

5.2.5. Wspólnoty gruntowe

Wspólnoty gruntowe obejmują kompleksy leśne położone w północnej i wschodniej części miasta oraz w zachodniej części miasta w otoczeniu i na północ od wysypiska odpadów stałych. Grunty rolne wspólnot gruntowych położone są w dwóch kompleksach w dolinie rzeki Kamiennej. Wspólnoty gruntowe są znaczące powierzchniowo i odgrywają poważną rolę w strukturze elementów przyrodniczych miasta i możliwe przyszłościowo (w części) do zagospodarowania rekreacyjnego.

5.3. Struktura przestrzenna miasta

Analiza i ocena poszczególnych elementów struktury przestrzennej miasta, służąca określeniu uwarunkowań i problemów, uwzględnia w szczególności:

- ☞ przeznaczenie i rozmieszczenie stref i obszarów o różnym sposobie użytkowania i zagospodarowania wynikające z ustaleń obowiązujących planów miejscowych,
- ☞ stopień i stan zagospodarowania obszarów oraz ocenę części niezagospodarowanych lub wymagających przekształceń istniejącego zagospodarowania,
- ☞ możliwości i kierunki rozwoju terenowego zabudowy i zagospodarowania na tereny otwarte,

- ☞ stopień wyposażenia w infrastrukturę społeczną i techniczną oraz potrzeby i możliwości jej rozbudowy lub uzupełnień i przekształceń,
- ☞ powiązania komunikacyjne zewnętrzne i wewnętrzne w relacjach: mieszkanie - usługi - praca - wypoczynek,
- ☞ wartość przyrodniczą i rolniczą terenów otwartych, ich strukturę własnościową, zagrożenia i pożądane kierunki przekształceń.

Strukturę przestrzenną miasta Siemiatycze tworzą:

- a) strefa zainwestowania, w której wyodrębnia się:
 - ☞ obszar zachodni zainwestowania miasta, na zachód od doliny rzeki Kamionki,
 - ☞ obszar wschodni zainwestowania miasta, na wschód od doliny rzeki Kamionki;
- b) strefa terenów otwartych, a w niej obszary:
 - ☞ fragment obszaru chronionego krajobrazu doliny Bugu,
 - ☞ zalewów 1, II i TT1 na rzekach Kamiennej i Mahomet wraz z otoczeniem,
 - ☞ rzek i dolin rzecznych Kamiennej, Mahomet, Muchawca i cieków poniżej ul. Żeromskiego,
 - ☞ parków, ogrodów działkowych i cmentarzy,
 - ☞ lasów,
 - ☞ upraw polowych.

5.3.1. Obszar zachodni zainwestowania miasta

Zachodni obszar zainwestowania miasta posiada następująco ukształtowaną strukturę przestrzenną zabudowy:

- 1) Centralny obszar stanowiący układ urbanistyczny, dobrze zachowany z okresu XVI-XVII w., z rynkiem i historyczną siecią uliczną, objęty ochroną konserwatorską.

Na tym obszarze obowiązują wszystkie rygory wynikające z wytycznych konserwatorskich. W stanie obecnym głównymi elementami kompozycji przestrzennej tego obszaru są: rynek (Plac Jana Pawła II), osiowo wyprowadzona w kierunku południowym ul. Pałacowa przymknięta obiektami użyteczności publicznej. Rynek posiada dwukondygnacyjną zabudowę pierzejową, na pozostałym obszarze zabudowa mieszkaniowa ukształtowana linearnie w stosunku do ulic.

W obszarze zabytkowym miasta położona jest większość obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. Kolizyjnie z obszarem zabytkowym przebiega droga S19 Białystok-Lublin tworząca z pozostałymi ulicami wychodzącymi z rynku węzeł komunikacyjny, zniekształcający wygląd placu. Obszar zabytkowy śródmiejski

wymaga sporządzenia projektu rewaloryzacji i realizacji jego ustaleń polegających na min.:

- ☞ wyeliminowaniu z rynku ruchu tranzytowego, likwidacji ronda i zieleni, ujednolicenia nawierzchni placu,
 - ☞ zachowaniu istniejących historycznie linii zabudowy i osi ciągów ulicznych w strefie ochrony konserwatorskiej,
 - ☞ projektowaniu nowej zabudowy pod względem kompozycyjnym, wysokościowym i materiałowym harmonijnie nawiązując do istniejącej zabudowy,
 - ☞ eliminowaniu zbędnej zabudowy gospodarczej,
 - ☞ wyposażeniu obiektów w pełny asortyment infrastruktury technicznej.
- 2) Ulice wylotowe z miasta (Głowackiego, Powstania Styczniowego, Kilińskiego, Drohiczyńska, Grodzieńska, Żwirki i Wigury, Armii Krajowej, Żeromskiego, Annapolska i 11 -go Listopada) obudowane w formie ulicówki wiejskiej, głównie zabudową zagrodową.

W okresie powojennym zabudowa zagrodowa była częściowo adaptowana na budownictwo jednorodzinne oraz na terenach wolnych od zabudowy i w wyniku wyburzeń powstała nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Obszary te będą ulegały dalszym przekształceniom w kierunku zmiany funkcji na mieszkaniową i usługową przy równoległym doposażeniu w infrastrukturę techniczną,

- 3) Nowozrealizowane i w realizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna na osiedlach: Sady, Centrum i Tarasy charakteryzuje się średnimi i dobrymi stanami technicznymi, głównie grzebieniowym układem budynków, dobrą dostępnością do usług podstawowych i ponadpodstawowych z możliwością rozbudowy w kierunku południowo-zachodnim miasta. Nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna jest realizowana na os. Muszkowie i przy ul. Ciechanowieckiej, Osiedla wymagają pełnego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i budowy ulic. Os. Muszkowie jest w kolizji z ciągiem ekologicznym rzeki Muchawiec,
- 4) Usługi podstawowe i ponadpodstawowe o charakterze ogólnomiejskim i powiatowym, głównie na działkach wydzielonych z zakresu szkolnictwa podstawowego (2 szkoły), gimnazjum, szkoły muzycznej, przedszkoli, zdrowia (przychodnia, szpital), administracji miejskiej i powiatowej, obiektów kultu religijnego, charakteryzują się w szczególności:
- ☞ równomiernym nasyceniem całego Śródmieścia z zarysowującą się koncentracją - Plac Jana Pawła II, ulice Pałacowa i Legionów Piłsudskiego,
 - ☞ dobrymi stanami technicznymi,

☞ możliwościami rozbudowy i lokalizacji nowych usług.

5) Trzy zespoły zabudowy przemysłowej i działalności gospodarczej:

a) Pierwszy zespół (Centrala Nasienna, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” - magazyny i składy, magazyny SKR, stacje paliw, zakłady produkcyjno-usługowe i hurtownie) położony przy ul. Ciechanowieckiej,

☞ Stany techniczne obiektów - dobre.

☞ Niepełne uzbrojenie techniczne - brak gazu i w części kanalizacji sanitarnej.

☞ Istnieją możliwości terenowe rozwoju zespołu przemysłowo-gospodarczego w kierunku zachodnim,

b) Drugi zespół przemysłowo-gospodarczy zlokalizowany w centralnej części miasta przy ulicach; Żwirki i Wigury, Armii Krajowej i 11-go Listopada.

☞ W tym rejonie miasta funkcjonują następujące zakłady: piekarnia, ciastkarnia i magazyny PSS „Społem”, zakłady przemysłu skórzanego, hurtownie spożywcze i przemysłowe.

☞ Rozwój możliwy poprzez modernizację i rozbudowę na własnych działkach,

☞ Stany techniczne obiektów - dobre,

☞ Pełne uzbrojenie techniczne,

c) Trzeci zespół działalności gospodarczej zlokalizowany na południu miasta w dwóch podzespółach przy ul. 11-go Listopada i przy skrzyżowaniu ul. 11-go Listopada z drogą Drohiczyn - Mielnik,

☞ Funkcjonują tu następujące zakłady: kurniki, pieczarkarnia, rozdzielnia energetyczna, zakład stolarski, stacje paliw, wytwórnia mas bitumicznych, bazy Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego, Powiatowego Zarządu Dróg i Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich Rejonu w Siemiatyczach

☞ Stany techniczne obiektów - dobre.

☞ brak kanalizacji.

☞ Możliwości terenowe zezwalają na lokalizację innych zakładów prowadzących działalność gospodarczą i usługową.

d) W oderwaniu do zachodniej struktury przestrzennej miasta, jako pojedyncze obiekty działają:

☞ zakład produkcji lodów przy ul. Kilińskiego,

☞ mieszalnia pasz przy ul. Drohiczyńskiej,

☞ stacja paliw przy drodze S19 w kierunku na Białystok,

☞ wysypisko odpadów stałych.

5.3.2. Obszar wschodni zainwestowania miasta

Wschodni obszar zainwestowania miasta generalnie został zrealizowany w okresie powojennym za przyczyną niższych klas gleb w stosunku do zachodniej części miasta. Rozwijano na tym obszarze głównie funkcje produkcyjne i mieszkaniowe.

Obszar wschodni miasta posiada następująco ukształtowaną strukturę przestrzenną zabudowy:

- 1) Zachowaną z okresu przedwojennego i realizowaną w okresie powojennym zabudowę zagrodową i jednorodziną w formie ulicowej obudowy dróg wylotowych z miasta - ulic: Górnej, Wysokiej, Kościuszki i we włączonej do miasta wsi Słowiczyn. Zabudowa ulega ciągłym zmianom poprzez modernizację, rozbudowę, zmiany funkcji i realizacji na wolnych terenach głównie budownictwa jednorodzinnego- Obszary te będą ulegały dalszym przekształceniom w kierunku zmiany funkcji na mieszkaniową i usługową przy równoległym doposażeniu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej,
- 2) Nowozrealizowane i w realizacji osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej. Zabudowa wielorodzinna powstała na osiedlach: Młodych, Wysokie i Górne. Charakteryzuje się dobrymi stanami technicznymi, grzebieniowym układem budynków zabudowy wcześniejszej i z obecną zabudową we fragmentach pierzejową z próbą kształtowania wnętrz międzyblokowych. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna posiada otwarty wschodni kierunek rozwoju na terenach wyznaczonych w planie ogólnym miasta i gruntach pozyskanych na ten cel. Zabudowę mieszkaniową jednorodziną zrealizowano na osiedlach: Podleśne, Nad Zalewem i Zastawie. W perspektywie, w tym rejonie miasta, zabudowa jednorodzinna będzie rozwijała się na osiedlu Górne, zgodnie z ustaleniami planu miejscowego dla tego obszaru oraz przy ul. Górnej po przeciwnej stronie os. Zastawie. Osiedla mieszkaniowe posiadają pełne uzbrojenie w infrastrukturę techniczną. Występuje potrzeba budowy nawierzchni ulic.
- 3) Usługi podstawowe i ponadpodstawowe o charakterze ogólnomiejskim, przeważnie na działkach wydzielonych, z zakresu oświaty (szkoła podstawowa, 2 przedszkola, zespół szkół ponadpodstawowych), sportu (stadion, strzelnica), handlu, gastronomii, działalności produkcyjno-usługowej i obsługi motoryzacji, administracji gminnej, targowisk oraz obiektów kultu religijnego (w budowie kościoł i cerkiew) charakteryzują się w szczególności:
 - ☞ rozproszeniem równomiernym na całym obszarze,
 - ☞ dobrymi stanami technicznymi,
 - ☞ możliwościami rozbudowy i lokalizacji nowych usług.
- 4) Zespoły przemysłowe i działalności gospodarczej zlokalizowane przy ul. Armii Krajowej.

- a) W zespole przy ul. Armii Krajowej i ul. Kościuszki funkcjonują: Zakład produkcji mleczarskiej „Polser”, wylęgarnia drobiu, bazy transportowe; PPKS, Nadbużańskiej Spółdzielni Mleczarskiej, Spółdzielni Transportu Wiejskiego oraz przedsiębiorstwa prowadzące działalność transportowo-handlową posiadające:
- ☞ dobre stany techniczne obiektów,
 - ☞ pełne uzbrojenie techniczne,
 - ☞ ograniczenia terenowe dla dalszego rozwoju (lasy, dolina rzeki Kamionki).
- b) Dalej na wschód przy ul. Armii Krajowej funkcjonuje zakład przetwórstwa owocowo-warzywnego „Hortex” i Baza Przedsiębiorstwa Komunalnego. W tym rejonie miasta otwierają się tereny dla rozwoju przemysłu ustalone w planie ogólnym miasta i przewidywane w niniejszym studium.
- c) We wschodniej części miasta zlokalizowano podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej niezbędne do funkcjonowania miasta, jak: przepompownia i oczyszczalnia ścieków oraz ujęcie wody pitnej dla miasta.

5.4. Wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego miasta

5.4.1. Wnioski o zmianę ustaleń miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze

Urząd Miejski przedłożył wykaz zawierający 21 wniosków z propozycją zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze. 18 wniosków złożyły osoby fizyczne, zaś pozostałe 3 - „Hortex”, Parafia Rzymskokatolicka i GS „Samopomoc Chłopska”. Dotyczą one zmian funkcji terenów przeznaczonych w mieście na cele inwestycyjne oraz przeznaczenia terenów rolnych na cele budowlane, głównie pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne oraz pod działalność gospodarczą i usługową. Przy każdym wniosku zostało wyrażone stanowisko Zarządu Miasta. W czterech przypadkach stanowisko Zarządu było negatywne. Generalnie autorzy studium zgadzają się z prezentowanym stanowiskiem Zarządu.

Jesteśmy aktualnie w dokonującej się zmianie systemu planowania przestrzennego oraz metodyce opracowania planów miejscowych. Przygotowywana jest nowa ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym, która przewiduje nową metodykę opracowania nowych dokumentów planistycznych studialnych i planów stanowiących prawo miejscowe.

Do czasu wejścia nowych przepisów prawnych należy stosować obowiązujące przepisy, które stanowią, że z dniem 1 stycznia 2000r. tracą moc prawną wszystkie plany miejscowe opracowane przed 1995 rokiem. W związku z powyższym aktualnie nie można dokonywać zmian planów, ponieważ przestają one istnieć, zaś należy opracowywać plany miejscowe na tereny wnioskowanych inwestycji. Powinna być zgodność - korelacja terenowa planów miejscowych z terenami proponowanymi pod

rozwój miasta w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze.

Realizacja wniosków Nr 1, 5, 6, 21 jest możliwa po przyjęciu w studium zachodniego kierunku rozwoju miasta.

5.4.2. Uwagi do ustaleń obowiązującego miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze

Koncepcja lansowana od kilku dziesięcioleci, głównie z powodu występowania gleb niższych klas, rozwoju miasta na wschód od rzeki Kamiennej generalnie przyczyniła się do zachwiania struktury przestrzennej miasta. Powstały nowe struktury przestrzenne obok historycznego miasta. Po stronie zachodniej występuje brak ciągłości struktur przestrzennych z występującymi „dziurami” - terenami rolnymi między obudowywanymi lub proponowanymi do obudowy ciągami drogowymi.

Po analizie stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego (część graficzna i opisowa sporządzone przez Urząd Miejski) i ustaleń miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Siemiatycze nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski do przeanalizowania w studium (w części kierunków rozwoju) i do uwzględnienia w planach miejscowych:

- 1) Nietrafne przeznaczenie terenów w otoczeniu zbiorników wodnych, dot. A1MN, A3MN i A67MN zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wnioskuje się tereny niezabudowane przeznaczyć pod funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe (ośrodki, pensjonaty, zabudowa letniskowa, tereny otwarte rekreacyjno-sportowe),
- 2) Niewłaściwe przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną obniżeń terenowych stanowiących lokalne ciągi ekologiczne wzdłuż cieków wodnych poprzecznych w stosunku do rzeki Kamiennej
 - ☞ obudowa rzeki Muchawiec i jej dopływów (A25MRJ, A26MRj, A24MN, A80MN, A34MN, A17MN),
 - ☞ lokalizacja po południowej stronie ulicy Żeromskiego zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (B48MRJ, B52MN).
- 3) Obudowa istniejących i projektowanych ulic ciągłą zabudową typu ulicówek, odcinającą kontakt z terenami rolnymi i powodującą utrudnienia we właściwym przyszłościowym ich zagospodarowaniu. Dotyczy to głównie terenów o następujących symbolach: A32MN, B68MN,
- 4) Ograniczenie wchodzenia z zabudową mieszkaniową, przemysłową, gospodarczą i usługową w dolinę rzeki Kamiennej. Dotyczy to głównie terenów o następujących symbolach: B15MN, B24MN, B26P, B29PU, B30PU, zmiana Nr 2, C25MN, C61UR, C27RPZ, C28B, C29B i C30UH.

6. Komunikacja

System komunikacyjny w mieście Siemiatycze stanowią:

- ☞ sieć drogowa,
- ☞ komunikacja zbiorowa komunalna,
- ☞ komunikacja autobusowa PPKS.

6.1. Układ drogowy

6.1.1. Struktura funkcjonalno-techniczna

a) Drogi krajowe

Nr 19 granica państwa - Budzisko - Suwałki - Białystok - Lublin - Rzeszów leżąca w ciągu ulic; Ciechanowieckiej, Placu Wyzwolenia i 11 Listopada, znaczenia międzyregionalnego, III klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 100 KN/oś, zaliczona do dróg ekspresowych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1990r, w sprawie ustalenia sieci autostrad i dróg ekspresowych (Dz. U. Nr 12, poz. 63) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r. w sprawie ustalania wykazu dróg krajowych i wojewódzkich (Dz. U. Nr 160, poz. 1071).

Nr 637 Wągrów - Drohiczyn - droga 19 (Anusin) regionalna, IV klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania o nacisku 100 kN/oś zaliczana do dróg krajowych w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r.

b) Drogi wojewódzkie (byłe krajowe)

Nr 637/640 droga 19 (Anusin) - Radziwiłłówka - granica państwa regionalna, IV/G klasy technicznej, z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 80 kN/oś, zaliczona do dróg wojewódzkich w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r.

Nr 690 Czyżew - Osada - Ciechanowiec - Siemiatycze regionalna, IV klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 80kN/oś zaliczona do dróg wojewódzkich w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r.

Nr 693 Kleszczele - Siemiatycze leżąca w ciągłości ulic: Górnej i Grodzieńskiej, regionalna V klasy technicznej z dopuszczeniem kursowania 80 kN/oś zaliczona do dróg wojewódzkich w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998r.

c) Ulice miejskie zaliczone do dróg powiatowych (byłych wojewódzkich)

Ulice miejskie zaliczone do dróg wojewódzkich wg rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 14 lipca 1986r. (Dz. U, Nr 30, poz. 151, zał. Nr 1 z 29 sierpnia) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną na obszarze miasta są następujące ulice:

Armii Krajowej, Drohiczyńska, Głowackiego, Kilińskiego, Kościuszki, 3-go Maja, Słowiczyńska i Wysoka.

d) Ulice gminne (byłe lokalne miejskie)

Ulice lokalne miejskie wg uchwały Nr XVI/105/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku z dnia 21 października 1986r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych oraz lokalnych miejskich w województwie białostockim (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 12, poz. 140) oraz art. 103 ustawy z dnia 13 października 1998r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną na obszarze miasta są następujące ulice:

Annopolska, Dąbrowskiego, Gilewskiego, A. Jabłonowskiej, Szarych Szeregów, Kraszewskiego, Krótka, Legionów Piłsudskiego, Nadrzeczna, Małopolska, Nowa, Pałacowa, Polna, Powstania Styczniowego, Przybyszewskiego, Ks. Sciegiennego, Świętojańska, Targowa, Wesoła, Witosa, Zaszkolna, Zielona, St. Żeromskiego oraz Żwirki i Wigury.

Poza wyżej wymienionymi ulicami do ulic gminnych predestynowane są następujące ulice:

Akacyjowa, A. Asnyka, Gen. Wł. Andersa, Bohaterów Lenino, Bohaterów Monte Cassino, Brzozowa, Księża St. Brzóska, Bukowa, F. Chopina, Cichorskiego „Zameczka”, Dębowa, droga do wysypiska. Fabryczna, E. Fieldorfa, A. Grottgera, Kasztanowa, Klonowa, Kochanowskiego, M. Konopnickiej, Kosynierów, Kościelna, Krzywa, Leszczynowa, Leśna, Lewandowskiego, Winiarskiego, Lipowa, Łukowa, A. Mickiewicza, St. Moniuszki, Mokra, Nałkowskiej, Norwida, Obrońców Helu, Obrońców Warszawy, Obrońców Westerplatte, Obrońców Wizny, Ogrodowa, L. Okulickiego, E. Orzeszkowej, Plażowa, B. Prusa, Raginisa, M. Reja, Reymonta, Rogińskiego, Rumiankowa, H. Sienkiewicza, Wł. Sikorskiego, Słoneczna, Słowackiego, Sobieskiego, Sosnowa, Spacerowa, Sportowa, Szpitalna, Świerkowa, R. Traugutta, Walendziuki, Wąska, Wierzbowa, Wrzosowa, ulica bez nazwy (pomiędzy ul. Kasztanową a Obrońców Wizny).

6.1.2. Charakterystyka stanów technicznych dróg i ulic

- a) Drogi krajowe (obecnie krajowe i wojewódzkie) przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 40

Nr drogi	Odcinek drogi		Długość km	Nawierzchnia twarda bitumiczna km
	Od km	Do km		
a) Krajowe				
19	244 + 310	252 + 495	8,185	8,185
637	135 + 591	137 + 460	1,869	1,869
	Razem		10,054	10,054
b) Wojewódzkie				
e	137 + 460	139 + 556	2,096	2,096
637	56 + 600	57 + 706	1,106	1,106
690	34 + 55	36 + 750	2,695	2,695
693				
	Razem		5,897	5,897

b) Ulice miejskie zaliczone do dróg wojewódzkich (obecnie powiatowych) przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 41

Lp.	Nazwa ulicy	Długość [m]	Nawierzchnia	
			Twarda, ulepszona bitumiczna	Gruntowa ulepszona
1.	Armii Krajowej	2283	$\frac{2283}{20547}$	-
2.	Drohicyńska	2860	$\frac{1260}{8820}$	1600
3.	Głowackiego	2000	$\frac{2000}{13000}$	-
4.	Kilińskiego	2500	$\frac{2500}{15000}$	-
5.	Kościuszki	3500	$\frac{3500}{21000}$	-
6.	3-go Maja	185	$\frac{185}{1387}$	-
7.	Słowicyńska	1648	$\frac{1648}{9888}$	-
8.	Wysoka	4500	$\frac{1000}{7000}$	3500
Razem			$\frac{14376}{96642}$	5100

29.	Bohaterów Monte Cassino	0,252	-	-	-	-	-	0,252
30.	Brzozowa	0,138	-	-	0,138	-	-	-
31.	Ks. Brzóska	0,645	-	-	-	-	-	0,645
32.	Bukowa	0,230	-	-	0,230	-	-	-
33.	Chopina	0,440	-	-	0,440	-	-	-
34.	Cichorskiego „Zameczka”	0,428	-	-	<u>0,044*</u>	0,084	0,344 <u>0,300*</u>	-
35.	Dębowa	0,200	-	-	0,200	-	-	-
36.	Droga do wysypiska	2,330	-	-	2,330	-	-	-
37.	Fabryczna	0,231	-	-	0,231	-	-	-
38.	Fieldorfa	0,267	-	-	-	-	-	0,267
39.	Grottgera	0,094	-	-	-	-	-	0,094
40.	Kasztanowa	1,563	1,000	-	0,563 <u>1,563*</u>	-	-	-
41.	Klonowa	0,175	-	-	0,175	-	-	-
42.	Kochanowskiego	0,323	-	-	0,323	-	-	-
43.	Konopnickiej	0,461	-	-	0,461	-	-	-
44.	Kosynierów	0,156	-	-	-	-	-	0,156
45.	Krzywa	0,390	-	-	0,290	-	0,100	-
46.	Leszczynowa	0,300	-	-	0,300	-	-	-
47.	Leśna	0,475	-	-	0,475	-	-	-
48.	Lewandowskiego	0,460	<u>0,320*</u>	-	-	-	-	0,460 <u>0,140*</u>
49.	Liniarskiego	0,064	-	-	0,064	-	-	-
50.	Lipowa	0,323	-	-	0,323	-	-	-
51.	Łąkowa	0,133	-	-	-	-	-	0,133
52.	Mickiewicza	0,365	-	-	0,365	-	-	-
53.	Moniuszki	0,142	-	-	0,142	-	-	-
54.	Mokra	0,190	-	-	-	-	-	0,190
55.	Nałkowskiej	0,154	-	-	0,154	-	-	-
56.	Norwida	0,213	-	-	-	0,027	-	0,186
57.	Obrońców Helu	0,089	-	-	-	-	-	0,089
58.	Obrońców Warszawy	0,285	-	-	-	-	-	0,285
59.	Obrońców Westerplatte	0,545	<u>0,100*</u>	-	-	-	-	0,545 <u>0,445*</u>
60.	Obrońców Wizny	0,467	<u>0,467*</u>	-	-	-	-	0,467
1	2	3	4	5	6	7	8	9
61.	Ogrodowa	0,785	-	-	0,485	-	0,360	-
62.	Okulickiego	0,095	-	-	-	-	-	0,095

63.	Orzeszkowej	0,121	-	-	0,121	-	-	-
64.	Plażowa	0,890	-	-	-	-	-	0,890
65.	Prusa	0,220	-	-	0,220	-	-	-
66.	Raginisa	0,076	-	-	-	-	-	0,076
67.	Reja	0,079	-	-	0,079	-	-	-
68.	Reymonta	0,075	-	-	0,075	-	-	-
69.	Rogińskiego	0,158	-	-	<u>0,008</u> <u>0,158*</u>	-	-	0,150
70.	Rumiankowa	0,137	-	-	-	-	-	0,137
71.	Sienkiewicza	0,256	-	-	0,256	-	-	-
72.	Sikorskiego	0,456	-	-	-	0,456	-	-
73.	Słoneczna	0,109	-	-	-	-	-	0,109
74.	Słowackiego	0,330	-	-	0,330	-	-	-
75.	Słowicza	0,450	-	0,450	-	-	-	-
76.	Sobieskiego	0,264	-	-	0,264	-	-	-
77.	Sosnowa	0,650	-	-	0,650	-	-	-
78.	Spacerowa	0,414	-	-	0,276	0,138	-	-
79.	Sportowa	0,867	-	-	0,538	-	0,329	-
80.	Szpitalna	0,245	-	-	0,125	-	-	0,120
81.	Świerkowa	0,720	-	-	0,720	-	-	-
82.	Traugutta	0,060	-	-	-	-	-	0,060
83.	Walendziuki	0,330	-	-	-	-	0,330	-
84.	Wąska	0,220	-	-	0,220	-	-	-
85.	Wierzbowa	0,160	-	-	0,160	-	-	-
86.	Wrzosowa	0,240	-	-	0,240	-	-	-
87.	Ulica bez nazwy (pomiędzy ul. Kasztanową a Obrońców Wizny)	0,063	0,063	-	-	-	-	-
88.	Kościelna	0,550**	-	-	-	-	-	0,550**
Razem 1997r.		32,228	1,063	0,510	21,317	0,820	1,680	6,838
1998r.		32,778	0,950	0,510	22,511	0,820	1,636	6,351

* Zmiany nawierzchni w 1998r.; ** ulica Kościelna wg uchwały z 1998r.

6.1.3. Charakterystyka ogólna układu uliczno-drogowego miasta

1) Długość dróg i ulic

a) według stanu na dzień 31.12.1997r, wynosiła:

- ☞ krajowych (obecnie krajowych i wojewódzkich) o twardej ulepszonej nawierzchni - 15,951 km;
- ☞ ulic miejskich zaliczonych do dróg wojewódzkich (obecnie powiatowych) - 19,476 kra; o twardej ulepszonej nawierzchni 14,376 km oraz gruntowych ulepszonych 5,1 km;
- ☞ ulic lokalnych miejskich (obecnie ulic gminnych) - 32,228 km; o twardej nawierzchni 23,710 km (w tym ulepszonych 22,137 km) oraz gruntowych ulepszonych 1,68 km i dróg gruntowych naturalnych 6,838 km.

b) według stanu na dzień 31.12.1998r wynosiła:

- ☞ krajowych (obecnie krajowych i wojewódzkich) o twardej ulepszonej nawierzchni 15,951 km;
- ☞ ulic miejskich zaliczonych do dróg wojewódzkich (obecnie powiatowych) 19,476 km; o twardej ulepszonej nawierzchni 14,376 km oraz gruntowych ulepszonych 5,1 km;
- ☞ ulic lokalnych miejskich (obecnie ulic gminnych) 32,778 km; o twardej nawierzchni 24,791 km (w tym ulepszonej 23,331 km) oraz gruntowych 7,987 km.

2) Gęstość sieci uliczno-drogowej

a) 1997r. - o twardej nawierzchni wynosiła 150,1 km/100 km², w tym ulepszonych 145,7 km/100m², natomiast w miastach w skali województwa wskaźniki te wynosiły odpowiednio 163,8/100 km² i 137,2 km/100 km² ogółem odpowiednio 54,4 km/100 km² i 32,1 km/100 km²;

b) 1998r. - o twardej nawierzchni wynosiła 153,1 km/100 km² w tym ulepszonej 149 km/100 km².

3) Średni ruch drogowy w pojazdach rzeczywistych na dobę/p/d/ na drogach krajowych w mieście wynosił:

Średni ruch w 1990r. wynosił 1371 p/d (w miastach woj. białostockiego 2200 p/d) oraz w 1995r wynosił 1496 p/d (w miastach woj. białostockiego 2800 p/d).

- 4) Wskaźnik motoryzacji w mieście liczony w samochodach osobowych na 1000 mieszkańców przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 43

Wyszczególnienie	Lata			Prognoza	
	1996r.	1997r.	1998r.	2005r.	2010r.
Wskaźnik motoryzacji w mieście	162	168	179	340	400
Ilość samochodów	2505	2621	2807	-	-
Ilość ludności	15449	15621	15664*	-	-
Wskaźnik motoryzacji w województwie białostockim	157	169	179**	263	310
Ilość samochodów w województwie białostockim	109966	118965	-	-	-
Ilość ludności w województwie białostockim	701164	701684	101867	-	-

* Ludność na dzień 30,06,1998r.; ** Wskaźnik motoryzacji w 1998r. Określono szacunkowo

6.2 Techniczne zaplecze motoryzacji

6.2.1. Parkingi

Ilość parkingów i ich lokalizacja w mieście:

- 1) ul. 3 Maja, koło Kościoła pw. Wniebowzięciem NMP - 50 st.
- 2) ul. Pow. Styczniowego, przy Cerkwi Prawosławnej pw. Św. Piotra i Pawła - 30 st.
- 3) parking przy Urzędzie Miejskim - 10 st.
- 4) ul. Pałacowa, przy Urzędzie Telekomunikacji - 4 st.
- 5) Pl. Jana Pawła II
 - ☞ pierzeja wschodnia - 40 st.
 - ☞ pierzeja północna - 8 st.
 - ☞ wysepka w części północno-wschodniej - 10 st.
 - ☞ pierzeja zachodnia - 15 st.
 - ☞ wysepka w części południowo-zachodniej - 12 st.
- 6) róg 3 Maja i Placu Jana Pawła II (PZU „Życie”) - 5 st.
- 7) Dom Pomocy Społecznej - 10 st.
- 8) ul. B. Głowackiego, przy Cmentarzu Komunalnym - 50 st. (k i d)
- 9) róg ul. Ogrodowej i Drohiczyńskiej - 20 st. (d)
- 10) ul. Ogrodowa, naprzeciw Przedszkola Nr 1 - 8 st.

- 11) ul. Ogrodowa, przy
budynku ZUS-u - 8 st.
- 12) ul. Legionów Piłsudskiego
☞ od ul. Ogrodowej do ul. Pałacowej wzdłuż „Sadów” - 30 st. (d)
☞ odcinek przy Urzędzie Rejonowym - 20 st. (d)
☞ odcinek przy blokach naprzeciw Szkoły Muzycznej - 20 st. (d)
- 13) parking przy Urzędzie
Rejonowym - 30 st.
- 14) parking przy kotłowni
osiedla „Sady” od ul. Piłsudskiego - 12 st. (d)
- 15) ul. Pałacowa, za
budynkiem Fundacji Rozwoju
Woj. Białostockiego - 30 st. (d)
- 16) ul. Przybyszewskiego,
przy Domu Kultury - 8 st.
- 17) ul. Krótka, przed Cechem
Rzemiosł Różnych - 6 st.
- 18) ul. Pałacowa, za Bankiem
Lubelskim - 15 st. (d)
- 19) ul. Ściegiennego,
pawilony naprzeciw Przychodni ZOZ - 10 st.
- 20) ul. Zaszkolna, przy
Narodowym Banku Polskim - 15 st.
- 21) osiedle „Sady”, za
Bankiem Lubelskim - 8 st. (d)
- 22) zatoka wzdłuż ul.
Ogrodowej od strony osiedla „Sady” - 38 st. (d)
- 23) róg ul. 11 Listopada i
Świętojańskiej przy „Supersamie” - 20 st.
- 24) ul. Świętojańska, przy
budynku MOPS
i ZGM 11 Listopada 35 A - 8 st.
- 25) ul. 11 Listopada, przed
budynkiem PZU - 4 st.
- 26) ul. Grodzieńska, przed
„Oleńką” - 10 st. (k i d)

- 27) do kotłowni od strony
ul. 11 Listopada osiedle „Tarasy”, wjazd
- 30 st. (d)
- 28) sklepie „Feniks” ul. 11 Listopada, przy
- 30 st.
- 29) „Feniks”-em osiedle „Tarasy”, za
- 15 st. (d)
- 30) Szkole Muzycznej ul. 11 Listopada, przy
(utwardzony żwirem)
- 20 st. (d)
- 31) przeciwnej stronie Przychodni ul. Szpitalna – zatoka po
- 15 st. (d)
- 32) parking na terenie Szpitala
- 20 st. (d)
- 33) Przychodnią ul. Szpitalna – za
- 8 st.
- 34) Markecie „Bart” ul. 11 Listopada, przy
- 100 st.
- 35) Wiejskim Domem Handlowym ul. Grodzieńska, przed
- 50 st.
- 36) Wiejskim Domem Handlowym ul. Nadrzeczna, przed
- 10 st.
- 37) do Amfiteatru ul. Grodzieńska – dojazd
- 20 st.
- 38) Zakładem Cukierniczym ul. Słowiczyńska, przed
- 5 st.
- 39) Zalewem II ul. Sportowa, nad
- 20 st.
- 40) Nadrzecznej, przed Stadionem róg ul. Mickiewicza i
- 30 st.
- 41) ul. Berlinga – zatoka-
25 st. (d)
- 42) ul. Wysoka – zatoka -
25 st.
- 43) „Wysokie” zatoka wewnątrz osiedla
- 50 st. (d)

44)		ul. Sikorskiego – zatoka - 50 st. (d)
45)	Przedszkolu Nr 5	ul. Berlinga, przy - 4 st.
46)	PSS „Społem”	ul. Berlinga, przy sklepie - 5 st.
47)		Szkoła Podstawowa Nr 3 - 15 st.
48)		ul. Górna przed LOK-iem - 15 st.
49)	Krajowej od Targowicy	ul. Kościuszki – od Armii - 50 st.
50)	Armii Krajowej	Zakład Mleczarski ul. - 20 st.
51)	Krajowej	ZPOW „Hortex” ul. Amii - 50 st. (d)
52)	Komunalne Spółka z o. o. ul. Armii Krajowej	Przedsiębiorstwo - 20 st.
53)	ciężarowe przy ul. 11 Listopada, przed zajazdem „U Kmicica”	parking na samochody - 10 st. (k i d)
54)	„U Kmicica”	parking przed zajazdem - 15 st.
55)	Listopada	stacja paliw przy ul. 11 - 30 st.
56)	Gazowni Siemiatycze przy ul. 11 Listopada	budynek biurowy - 10 st.
57)	Drogowo-Mostowe i Zarząd Dróg	Przedsiębiorstwo - 25 st. (k i d)
	Łączna liczba miejsc postojowych	- 1401 st.
	Łączna liczba miejsc krótkiego postoj	- 928 st.
	Łączna liczba miejsc długiego postoj	- 693 st.
	Łączna liczba miejsc długiego postoj dla budownictwa wielorodzinnego	- 473 st.

6.2.2. Garáže

Ilość garaży i ich lokalizacja w mieście:

a) stałe garaże komunalne:

☞ osiedle mieszkaniowe byłego POM-U ul. Ciechanowiecka 29	- 15 szt.
☞ Szkoła Podstawowa Nr 2 ul. Świętojańska	- 3 szt.
☞ Szkoła Podstawowa Nr 1 ul. Ogrodowa	- 5 szt.
☞ ul. 11 Listopada 28	- 6 szt.

b) stałe garaże spółdzielcze

☞ osiedle „Centrum”	- 6 szt.
☞ osiedle „Tarasy”	- 43 szt.
☞ osiedle „Wysokie”	- 12 szt.

Łączna liczba garaży stałych - 90 szt.

c) tymczasowe garaże na terenach komunalnych - blaszaki:

☞ ul. Wysoka - na terenach budownictwa wielorodzinnego-	88 szt.
☞ ul. Sikorskiego	- 9 szt.
☞ ul. Berlinga	- 6 szt,
☞ ul. 11 Listopada - wjazd do kotłowni	- 10 szt.
☞ ul. 11 Listopada 28	- 6 szt.
☞ osiedle mieszkaniowe byłego POM-u ul. Ciechanowiecka	- 7 szt.
☞ Szkoła Podstawowa Nr 1	- 2 szt.
☞ Szkoła Podstawowa Nr 2	- 8 szt.

d) tymczasowe garaże na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej - blaszaki:

☞ osiedle „Tarasy”	- 11 szt.
☞ osiedle „Sady”	- 44 szt.
☞ ul. Sikorskiego	- 5 szt.

Łączna liczba blaszaków - 196 szt.

6.2.3. Stacja paliw

Ilość stacji paliw i ich lokalizacja w mieście:

- a) droga Nr 19 przy wjeździe z kierunku Białegostoku,
- b) ul. Ciechanowiecka - na terenie byłego POM-u,
- c) ul. Ciechanowiecka - na terenie Bazy GS na gaz,
- d) ul. 11 Listopada - przed Zajazdem „U Kmicica”,
- e) ul. Armii Krajowej - Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o.,
- f) ul. Armii Krajowej - ZPOW „Hortex”,
- g) ul. Żwirki i Wigury - Zakład Obuwia na gaz,
- h) ul. Kościuszki - Spółdzielnia Transportu Wiejskiego.

6.2.4. Zakłady naprawy pojazdów

W mieście znajduje się ok. 18 zakładów naprawy pojazdów.

6.3. Komunikacja zbiorowa komunalna

Obsługę pasażerów w mieście prowadzi Zakład Komunikacji Miejskiej na 3 liniach, 3 autobusami (dwa w rezerwie). 4 autobusy 15 letnie kwalifikują się do wymiany, 1 autobus nowy.

6.4. Wnioski wynikające z funkcjonowania komunikacji

Z analizy układu dróg publicznych - prawnie usankcjonowanych wynika, że nie zapewnia on dogodnej obsługi w mieście. Do zaliczenia do dróg gminnych predestynowane są ulice wymienione w pkt 1.1.3.

Z przedstawionych danych w pkt 6.1.3.2) wynika, że gęstość dróg i ulic o twardej nawierzchni w 1997r. była mniejsza ca 8,3 % , natomiast o twardej ulepszonej nawierzchni była większa ca 6,2 % niż w miastach województwa białostockiego. W 1998r. nastąpiło nieznaczne zwiększenie gęstości dróg, o nawierzchni twardej o 0,7 % w tym ulepszonej o 2 %.

Na taki obraz wskaźników gęstości dróg w mieście mają wpływ głównie drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe. Stan techniczny ulic gminnych jest niezadowolający, z uwagi na to, że ulic tych o nawierzchni gruntowej było 36 %.

Oprócz powyższego głównymi mankamentami funkcjonowania układu ulicznego miasta jest przebieg drogi Nr 19 przez centrum miasta oraz brak połączenia ul. Gen. Wł. Andersa z ul. Kościuszki.

Z generalnych pomiarów ruchu na drogach krajowych (obecnie krajowych i wojewódzkich) w 1995r. wynika, że średni dobowy ruch w stosunku do 1990r, wzrósł ok. 9 % , natomiast w województwie białostockim ok. 40 %. Pomimo niewielkiego

ruchu utrzymanie dróg powinno odbywać się na bieżąco, a z tym jest bardzo źle z powodu ciągłego spadku nakładów na drogi.

Z porównania przepustowości dróg przy poziomie swobody ruchu D wynoszących : 1250 p/h przy szerokości jezdni 7 m (Nr 19), 1050 p/h przy szerokości jezdni 6 m (Nr 637 i Nr 690) i 800 p/h przy szerokości jezdni 5,5 m (Nr 693) z natężeniem ruchu w 1995r. na analizowanych drogach wynoszącymi: Nr 19 - 171 p/h ($0,095 \times 1800 = 171$), 465 p/h ($0,095 \times 490 = 465$), 228 p/h ($0,095 \times 240 = 228$), Nr 637 - 123 p/h ($0,095 \times 1300 = 123$), 57 p/h ($0,095 \times 600 = 57$), Nr 690 - 95 p/h ($0,095 \times 1000 = 95$) i Nr 693 - 95 p/h ($0,095 \times 1000 = 95$) wynika, że istniejące przekroje dróg posiadają duże rezerwy przepustowości.

Do analizy zaspokojenia potrzeb w zakresie zaplecza technicznego motoryzacji przyjęto następujące wskaźniki:

- ☞ miejsca krótkiego postoju 17,9 stanowisk na 1000 mieszkańców,
- ☞ miejsca długiego postoju 179 stanowisk na 1000 mieszkańców w budownictwie wielorodzinnym ($2746 \times 3,29 = 9034$ mieszkańców),
- ☞ ilość garaży 1/3 ilości samochodów mieszkańców w budownictwie wielorodzinnym,
- ☞ 1 stacja paliw o 4-6 dystrybutorach może obsłużyć 5000 pojazdów,
- ☞ 1 zakład naprawy samochodów może obsłużyć 300 - 400 samochodów.

Potrzeby w zakresie krótkiego postoju szacuje się na $0,0179 \times 15631 + 0,10 \times 0,0248 \times 7078 = 278 + 17 = 295$ stanowisk, przy istnieniu w mieście 928 stanowisk krótkiego postoju uważa się, że sytuacja ta stwarza rezerwy w zaspokojeniu przyszłych potrzeb przy rozwoju motoryzacji. Potrzeby w zakresie długiego postoju szacuje się na $0,179 \times 9034 = 1617$ stanowisk.

Po analizie układu ulicznego szacuje się, że ok. 30 % stanowisk postojowych można przewidywać na ulicach układu obsługującego, tj. $0,3 \times 1617 = 485$ stanowisk, a więc brakuje miejsc długiego postoju w ilości: $1617 - 485 = 1132$ stanowisk, a więc brakuje miejsc długiego postoju w ilości: $1617 - 485 - 190 = 942$ stanowisk, a więc brakuje miejsc długiego postoju w ilości: $1617 - 1238 = 379$ stanowisk,"

Potrzeby na garaże szacuje się na $1/3 \times 1617 = 539$ stanowisk, co przy obecnej ilości 280 garaży jest znacznie poniżej potrzeb.

Przy obecnej ilości pojazdów 3726 w mieście i 3037 w gminie do ich obsługi wystarczyłyby 2 stacje paliw o 4-6 dystrybutorach i 1 stacja z gazem. Istnienie w mieście 6 stacji paliw i 2 z gazem stwarza rezerwy do rozwoju motoryzacji.

Istnienie w mieście ok. 38 zakładów naprawy pojazdów można przyjąć, że przy naprawie przez 1 zakład ok. 400 pojazdów, potrzeby w tym zakresie są zaspokojone.

Przy przyjętym standardzie dostępności 500 m do przystanku autobusowego nieobsłużone są części miasta leżące przy następujących ulicach: Drohiczyńskiej, Kilińskiego, Górnej, Wysokiej i Kościuszki.

7. Infrastruktura techniczna

7.1. Elektroenergetyka

7.1.1. Źródła zasilania

Źródłem zasilania w energię elektryczną miasta jest stacja transformatorowo-rozdzielcza RPZ 110/15 kV, zlokalizowana w południowej części miasta.

Obciążenie stacji w latach 1994-97 kształtowało się następująco:

Tabela nr 44

Moc transformatorów MVA		Obniżenie transformatorów na dzień 31.12.1994r.		Obniżenie transformatorów na dzień 31.12.1995r.		Obniżenie transformatorów na dzień 31.12.1997r.	
T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	T ₁	T ₂	T ₁	T ₂
16	16	14	Rezerwa	8,8	7,0	8,7	7,4

Istniejące źródło zasilania w pełni pokrywa zapotrzebowanie mocy i energii elektrycznej miasta. Praca źródła w układzie dwustronnego zasilania zapewnia wysoki stopień jego niezawodności przy założeniu dobrego stanu technicznego linii zasilających i samej stacji.

7.1.2. Linie elektroenergetyczne WN 110 kV

Istniejąca stacja transformatorowo-rozdzielcza RPZ 110/15 kV zasilana jest liniami WN 110 kV relacji Adamowo- Siemiatycze- Siedlce, Długość tych linii wynosi :

- ⊗ Adamowo – Siemiatycze - 21,7 km
- ⊗ Siemiatycze – Siedlce - 15,7 km (odcinek na terenie woj. podlaskiego)

Istniejące linie o przekroju 240/120 mm² są w stanie przenosić zakładane obciążenia. Zakład Energetyczny Białystok zakwalifikował w/w linie WN 110 kV do modernizacji z powodu niezadowalającego stanu technicznego.

7.1.3. Sieć średniego napięcia

Rozprowadzenie energii elektrycznej do poszczególnych odbiorców odbywa się poprzez układ sieci SN 15 kV, Sieć ta pracuje w układzie pierścieni napowietrznych i kablowych. Część odbiorców na terenie miasta jest jednak zasilana z terenowych linii napowietrznych SN 15 kV, Są to linie w kierunkach: Ciechanowiec, Boćki, Leszczka-Homowo, Mielnik, Sarnaki.

W mieście zlokalizowano 67 stacji transformatorowych, w tym 43 słupowych, 16 parterowych i 8 wieżowych.

W 40 stacjach istnieje możliwość zmiany transformatorów na jednostki większe, co daje rezerwę do zasilania nowych odbiorców lub zwiększonego poboru mocy.

Stan techniczny zarówno stacji transformatorowych jak i sieci SN 15 kV napowietrznych i kablowych - jest zróżnicowany.

Szczegółowy wykaz stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie m. Siemiatycz przedstawia tabela nr 45.

Tabela nr 45

Lp.	Nr st. transf.	Lokalizacja stacji transformatorowej/nazwa transf.	Typ stacji transformatorowej	Moc stacji transformatorowej
1.	42	ul. Żwirki i Wigury Z-d Skórzany	STRw 315	400
2.	55	Wylęgarnia ul. Armii Krajowej	STS 250	100
3.	83	Siemiatycze - Zamość	STS 250	250
4.	84	Plac Wyzwolenia	STS 250	160
5.	154	Tarasy T2	WStp 400	250
6.	215	Walendziuki	STS 250	160
7.	216	Kaflarnia ul. 11 Listopada	STS 250	75
8.	338	ul. Kościuszki OM	WSTtp 400	400
9.	406	ul. Świętojańska	STRw 315	315
10.	418	ul ks. Sciegiennego	ŻH 15B	160
11.	419	ul. Drohiczyńska 2	STSpb 250	250
12.	420	Łojki - ul. 11 Listopada	ŻH 15B	100
13.	428	ul Głowackiego	WST 160	160
14.	452	ul, Drohiczyńska Kurnik	STS 100	20
15.	455	ul. Ogrodowa Szk. Podst. Nr 1	STS 250	100
16.	456	SKS Tuczarnia	STS 250	160
17.	553	ul. Słowczyńska	STSR 75	160
18.	699	Siemiatycze - Młyn ul. Kilińskiego	STS 250	100
19.	772	Os. Sp. M. Sady T4	MSTt 630	400
20.	805	Os. Sady T7	MSTt 630	400
21.	834	Pawilon	STM w 400	400
22.	884	Centrala Nasienna ul. Ciechanowiecka	STS 250	250
23.	903	PB Rolniczego	STRw 315	250
1	2	3	4	5
24.	998	SADY T-5	MSTt 630	160
25.	1087	Szpital	STRw 315	250
26.	1109	Mleczarnia	STS 250	250
27.	1115	ul Pałacowa 2	MSTt 630	400
28.	1168	CPN	STS 100	63
29.	1177	Os, Sp,M, V Zjazdu	MSTt 630	250

30.	1227	POM Osiedle	ŻH 15B	160
31.	1237	ul 11 Listopada Zesp. Drób.	STS 100	20
32.	1260	Tarasy I	WST tp 400	160
33.	1279	ul 11 Listopada-Żłobek	MST t 630	160
34.	1285	ul. Kasztanowa	STS 250	250
35.	1288	ul Żeromskiego	STS 250	63
36.	i 308	Os. Górne T 1	MSTt 630	630
37.	1309	Os, Górne T 2	MSTt 630	630
38.	1319	Hortex bloki mieszk.	MSTt 630	250
39.	1332	PKS	WSTtp 400	250
40.	1365	Osiedle Wysokie 1	WSTtp 630	400
41.	1366	Osiedle Wysokie 2	MSTt 630	400
42.	1398	Osiedle Wysokie 3	MSTt 630	630
43.	1399	Osiedle Wysokie 5	MSTt 630	630
44.	1486	Osiedle domków jednorod. "Górne"	STS 250	250
45.	1487	Osiedle domków jednorod. „Podleśne"	STS 250	100
46.	1489	Osiedle domków jednorod. "Chopina"	STS 250	100
47.	1489	ul. Słowiczyńska	STS 250	100
48.	1501	Osiedle Wysokie T 4	MSTt 630	250
49.	1522	Rejon Dróg PZDL	STS 250	75
50.	1523	ul. Kilińskiego	STS 250	400
51.	1536	os. Czysta Dolina T 3	MSTt 630	400
52.	1537	os. Czysta Dolina T 2	MSTt 630	250
53.	1538	os. Górne T-1	WSTtp 630	250
54.	1556	os. Wschód 2	STS 250	250
55.	1557	os. Wschód 1	STS 250	250
56.	1558	GS Siemiatycze	STS 250	100
57.	1559	Os. Górne ADM	STS 250	100
58.	1568	ul Drohiczyńska 3	STSpb 250	100
1	2	3	4	5
59.	1574	Restauracja „Oleńka"	STW 250	125
60.	1578	GS Siemiatycze	STS 250	250
61.	1579	Os. Górne Szkoła	WSTtp 630	250
62.	1587	Restauracja „Kmicic"	STS 250	100
63.	1592	ul Głowackiego 3	STSpb 250	63
64.	1595	ul. Powstania Styczniowego 1	STSp 250	63

65.	1596	ul Powstania Styczniowego 2	STSpb 250	160
66.	1597	ul Pałacowa I	MSTt 630	250

7.1.4. Ilość odbiorców i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w latach 1990 - 1997 przedstawiało się następująco:

Tabela nr 46

Lp.	Lata	Odbiorcy energii elektrycznej (stan na 31.XII.)	Zużycie energii elektrycznej		
			w MWh	na 1 mieszkańca	na 1 odbiorcę
				w MWh	
1.	1990	3744	9000	638,6	2469,2
2.	1991	3936	8335	576,1	2170,6
3.	1992	4013	9188	623,4	2311,7
4.	1993	4152	8501	571,7	2082,3
5.	1994	4347	7205	478,9	1695,5
6.	1995	4458	7781	511,5	1767,4
7.	1996	4489	8252	540,3	1844,6
8.	1997	4646	7391	477,2	1618,2

Jak wynika z powyższych danych na przestrzeni lat 1990 -1997 obserwuje się sukcesywny wzrost ilości odbiorców przy równoczesnym obniżeniu zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca oraz na 1 odbiorcę. Jest to podyktowane coraz szerszym stosowaniem urządzeń energooszczędnych jak również racjonalnym użytkowaniem energii elektrycznej przez samych mieszkańców.

7.1.5. Ocena rozwoju systemu elektroenergetycznego oraz główne problemy do rozwiązania:

- a) system elektroenergetyczny miasta rozwija się na przestrzeni lat w oparciu o program założony przez ZEB SA, Rejon Energetyczny Bielsk Podlaski i ustalenia zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego m. Siemiatycze;
- b) jak wynika z analizy stanu istniejącego systemu zasilającego WN – jest on w stanie przesłać w wystarczających ilościach moc i energię elektryczną odbiorcom;
- c) podstawowym problemem jest zsynchronizowanie przyszłych potrzeb wynikających z rozwoju miasta z możliwościami systemu po stronie średniego i niskiego napięcia;
- d) sukcesywnej wymiany na kablowe wymagają linie napowietrzne SN15 kV w obszarach o wysokiej intensywności zabudowy. Stworzy to możliwości racjonalniejszego zagospodarowania terenów;
- e) istnieje potrzeba wzmocnienia systemu poprzez wyprowadzenie linii kablowej z RPZ i spięcie jej z istniejącą siecią SN w okolicach szpitala;
- f) powinno dążyć się do sukcesywnego budowania zewnętrznego pierścienia miasta oraz wzmocnienia zasilania budownictwa mieszkaniowego zlokalizowanego we wschodniej części miasta;
- g) wyeliminowanie zasilania stacji transformatorowych na terenie miasta z linii terenowych. Może to zapewnić energię elektryczną o dobrych parametrach i dużym stopniu pewności zasilania;
- h) utrzymanie prawidłowego funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych powinno być rozwiązywane poprzez tworzenie rezerw terenów pod urządzenia elektroenergetyczne w postaci: pasów ochronnych (pod linie) lub wydzielonych miejsc (pod stacje transformatorowe), mimo ewentualnych konfliktów z właścicielami terenów.

7.2. System ciepłowniczy

7.2.1. Struktura systemu i charakterystyka istniejącej gospodarki cieplnej

Potrzeby cieplne miasta zaspokajane są za pomocą około 64 kotłowni osiedlowych i indywidualnych, z których 13 jest eksploatowanych przez Zakład Energetyki Ciepłej Przedsiębiorstwa Komunalnego w Siemiatyczach. Na terenie miasta istnieje sieć gazu ziemnego, eksploatowana i rozbudowywana przez Gazownię Siemiatycze Oddział Zakładu Gazowniczego w Białymstoku.

Sumaryczna znamionowa moc cieplna kotłowni wynosi - 74,2 MW. Powyższe kotłownie zabezpieczają potrzeby obecne miasta. Istniejące kotłownie pracują na różnych rodzajach paliwa.

Charakterystyka paliw stosowanych w omawianych kotłowniach przedstawia się następująco:

Tabela nr 47

Lp.	Rodzaj paliwa	Ilość kotłowni	% udział
1.	gaz ziemny	37	57,3
2.	węgiel	25	39,1
3.	olej opałowy	2	3,1
	Razem	64	

Jak wynika z powyższego zestawienia, pozytywnym zjawiskiem w tej dziedzinie jest duży udział paliw ekologicznych w istniejących kotłowniach. Na podkreślenie zasługuje fakt, że największa kotłownia w mieście ZPOW „Hortex” jest opalana gazem ziemnym.

Stan techniczny omawianych kotłowni jest zróżnicowany. Do niskosprawnych i zanieczyszczających środowisko należą kotłownie będące w gestii Urzędu Miasta (11 kotłowni ZEC i 4 w obiektach użyteczności publicznej). W 6-ciu kotłowniach na terenie miasta występują nadwyżki mocy cieplnej kotłów, które winne być zagospodarowane.

Z ogólnej charakterystyki stanu istniejących budynków mieszkalnych (Spółdzielni Mieszkaniowej i Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej) oraz użyteczności publicznej wynika, że docieplenia w celu ograniczenia zapotrzebowania na ciepło i racjonalnej gospodarki nim, wymaga:

- ☐ 57 budynków mieszkalnych (na 102 analizowane),
- ☐ 12 budynków użyteczności publicznej (na 19 analizowanych).

Opracowany przez Narodową Agencję Poszanowania Energii SA w Warszawie Filia w Białymstoku projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło m. Siemiatycze na zlecenie Zarządu Miasta Siemiatycze zawiera całość zagadnień związanych z funkcjonowaniem systemu ciepłownictwa a założenia tam sformułowane winne służyć udoskonaleniu tego systemu.

7.3. Gazownictwo

Na terenie miasta istnieje sieć gazu ziemnego wysokometanowego, eksploatowana i rozbudowywana przez Gazownię Siemiatycze - Oddział Zakładu Gazowniczego w Białymstoku.

Źródłem zasilania miasta w gaz ziemny jest gazociąg wysokiego ciśnienia Wysokoje (Białoruś) - Hołowczyce - Rembelszczyzna z odgałęzieniem w kierunku Mielnik - Siemiatycze.

Gaz do średniego ciśnienia jest redukowany w 2-ch stacjach redukcyjno-pomiarowych i° zlokalizowanych - na południu miasta przy ul. 11-go Listopada i na wschodzie miasta przy drodze w kierunku Grabarki.

Dane charakteryzujące sieć gazową w m. Siemiatycze przedstawiono w tabeli:

Tabela nr 48

Lp.	Lata	Sieć rozdzielcza w km	Połączenia prow. do bud.	Odbiorcy gazu	Zużycie gazu		Ludność miasta (w tys.)	
					W dm ³	na 1 odb. w m ³	w tym korzystająca z sieci gaz. (w tys.)	w tym korzystająca z sieci gaz. % ogółu ludn.
1.	1991	9,1	191	445	175,2	785,7	14,5	
							1,4	9,3
2.	1992	16,2	310	560	666,6	1326,6	brak danych	
3.	1993	24,8	366	883	1415,0	1961,2	15,0	
							3,0	20,1
4.	1994	30,0	437	1089	3094,1	3138,0	15,2	
							3,7	24,3
5.	1995	34,1	866	1220	4457,8	3861,2	15,2	
							4,1	26,8
6.	1996	36,9	964	1352	3812,0	2964,2	15,4	
							4,4	28,8
7.	1997	37,3	1005	1489	4571,1	3225,9	15,6	
							4,9	31,5

Jak wynika z analizy powyższych danych od 1991r. sukcesywnie rozbudowywana jest sieć gazowa na terenie miasta, W 1997r. około 1/3 ludności miasta korzystała z gazu ziemnego. Na ul. 11 Listopada przy stacji redukcyjno-pomiarowej I⁰ zlokalizowana jest baza obsługi odbiorców gazu. Duże zastosowanie ma również gaz jako paliwo w kotłowniach Siemiatycz (57,8 % wszystkich kotłowni).

Coraz większe zastosowanie gazu w kotłowniach, a co za tym idzie, coraz większe zużycie tego paliwa, staje się dla miasta barierą w rozbudowie sieci i możliwościach podłączeń nowych odbiorców zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej. Przyczyną jest niewystarczający przekrój (100 mm) odgałęzienia gazociągu w/c z kierunku Mielnika (ciśnienie w tym odgałęzieniu wynosi 5,5 Mpa).

Przy utrzymaniu obecnych tendencji zapotrzebowania na gaz, należy liczyć się z koniecznością budowy planowanego w „Studium programowym możliwości rozwoju gazyfikacji województwa białostockiego” wykonanym przez „Gazoprojekt” Wrocław w 1995r, odgałęzienia gazociągu w/c o przekroju 200 mm i ciśnieniu 6,5 MPa od gazociągu zasilającego w/c Wysokoje (Białoruś) – Rembelszczyzna, od strony Słowatycz gm. Sarnaki, Inwestycja ta wzmocniłaby zasilanie m. Siemiatycz oraz umożliwiłaby gazyfikację gmin Drohiczyn, Grodzisk, Dziadkowice, Nurzec Stacja, Milejczyce, Kleszczele i Czeremchę.

Na terenie miasta ma zastosowanie również gaz płynny propan-butan. Baza obsługi odbiorców tego gazu jest zlokalizowana przy ul. Armii Krajowej.

7.4. Telekomunikacja

7.4.1. Stan telekomunikacji w mieście i struktura systemu

Stan telekomunikacji w mieście w latach 1990 - 1997 przedstawia się następująco:

Tabela nr 49

Lp.	Lata	Abonenci telefoniczni	
		w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności
1.	1990	2328	163,3
2.	1991	2324	194,4
3.	1992	2984	202,6
4.	1993	3120	208,1
5.	1994	3272	215,8
6.	1995	3302	216,8
7.	1996	3611	233,7
8.	1997	4048	259,0

Ogólny wskaźnik nasycenia telefonii na 1000 mieszkańców w 1997 r. wynosił:

w Polsce ogółem	-	193,0
w Polsce w miastach	-	261,0
w woj. białostockim	-	284,3
w m. Siemiatycze	-	259,0

W stosunku do innych miast województwa Siemiatycze plasują się na 3 miejscu.

Obecnie system telekomunikacyjny składa się z:

- ⑩ centrali automatycznej cyfrowej o poj. 6480/zaj.5015, zlokalizowanej w centrum miasta,
- ⑩ linii kablowych światłowodowych relacji Drohiczyn - Słochy Annapolskie - Siemiatycze - Siemiatycze Stacja - Adamowo, zasilających w/w centralę, włączając ją do systemu wojewódzkiego z poprzez Białostocki Węzeł Telekomunikacyjny do sieci krajowej i międzynarodowej,
- ⑩ linii abonenckich kablowych i napowietrznych na terenie całego miasta.

Z centrali w Siemiatyczach wychodzą linie kablowe miedziane w kierunkach:

- ☞ Czartajew - Kłopoty Stanisławy - Grodzisk
- ☞ Czartajew - Dziadkowice
- ☞ Baciki - Nurzec Stacja - Milejczyce.

7.4.2. Ocena systemu i jego funkcjonowania

Stan telekomunikacji w mieście osiągnął dobry stopień zaspokojenia potrzeb ludności. Oddanie do użytku centrali cyfrowej oraz włączenie jej w system linii światłowodowych zwiększyło możliwości łączności i poprawiło jakość świadczonych usług. Aby utrzymać ten stan rzeczy oraz na bieżąco móc zaspokajać potrzeby ludności miasta istnieje potrzeba utrzymania w należytej sprawności technicznej istniejące urządzenia i w miarę narastających potrzeb rozbudowy linii abonenckich na terenach rozwijających się.

7.5. Radiokomunikacja i teletransmisja

Na terenie miasta przebiega pas ochronny dla zapewnienia prawidłowej pracy urządzeń radiokomunikacji i teletransmisji relacji SLR MA-KARKI gm. Grodzisk - Siemiatycze, który winien być utrzymany,

7.6. Ropociągi

Przez teren administracyjny miasta przebiega trasa ropociągu „Przyjaźń” (Rosja - Płock). Powyższy ropociąg nie jest powiązany z gospodarką województwa, gminy i miasta, gdyż jest to przesył tranzytowy.

7.7. Zaopatrzenie w wodę

7.7.1. Charakterystyka ogólna systemu zaopatrzenia w wodę

Miasto Siemiatycze na koniec 1997r. zajmowało wśród miast w województwie białostockim 13 miejsce pod względem procentowej ilości mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej ze wskaźnikiem 72,6 % , który jest niższy od średniego wojewódzkiego - 89,9 % , Długość sieci wodociągowej (bez podłączeń do budynków mieszkalnych) wynosiła 34,6 km i podłączeń do budynków mieszkalnych było 1084. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 31,2 m³/r (85,5 dm³ /d) poniżej średniej wojewódzkiej dla miast - 40,9 m³/r (112dmVd).

W 1998r. wykonano 0,8 km sieci wodociągowej i podłączono 29 budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Odsetek ludności korzystającej z wodociągu wzrósł do 73,2 %. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców miasta odbywa się ze stacji wodociągowej zlokalizowanej przy ul. Sportowej,

Eksploatacją urządzeń komunalnego systemu zaopatrzenia w wodę zajmuje się Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o. w Siemiatyczach.

7.7.2. Rozwój systemu zaopatrzenia w wodę w latach 1985 - 1998r.

Zwodociągowanie miasta od 1985r. przedstawia tabela nr 50.

Tabela nr 50

Wyszczególnienie	Stan na koniec roku									
	1985	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Długość sieci wodociągowej w km	21,6	25,6	27,5	29,7	30,4	32,7	33,0	33,8	35,6	35,4
Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych szt.	572	786	790	816	851	915	985	1054	1084	1113
Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w %	65,2	70,3	71,0	71,1	71,3	71,7	72,1	72,5	72,6	73,2
Miejsce wśród miast województwa pod względem % ludności korzystającej z sieci wodociągowej	11	10	10	x	11	12	12	12	13	X
Zużycie wody w gospodarstwach domowych tys. m ³ /r	344,1	532,2	369,1	661,1	461,4	434,3	438,7	432,5	483,6	404,3
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca										
m ³ /r	30,4	37,7	25,5	44,9	31,0	28,9	28,8	28,3	31,2	25,8
m ³ /d	45,9	53,2	35,8	63,1	43,1	39,8	39,9	38,6	42,4	35,3
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca korzystającego z wodociągu										
m ³ /r	125,8	145,8	98,1	172,4	118,1	109,0	109,4	105,5	116,2	96,7
m ³ /d	83,3	103,3	69,9	122,7	84,9	79,2	78,9	77,3	85,5	70,7

W okresie pięciolecia 1986 - 1990 wybudowano 4,0 km sieci wodociągowej, podłączono 214 budynków mieszkalnych i przybyło 2550 mieszkańców korzystających z wodociągu miejskiego. Daje to wzrost średnioroczny: 0,8 km sieci wodociągowej, 43 budynki mieszkalne i 510 osób.

W latach 1991 - 1998 wybudowano 9,8 km sieci wodociągowej, podłączono 327 budynków mieszkalnych i przybyło 1420 mieszkańców korzystających z wodociągu-

Średnioroczny wzrost wynosił: 1,22 km sieci wodociągowej, 41 budynków mieszkalnych i 177 osób. Tempo przyrostu mieszkańców korzystających z wodociągu miejskiego zmalało w stosunku do lat 1986 - 1990, przy utrzymującym się wskaźniku przyrostu sieci i podłączonych budynków, gdyż podłączone były w większości jednorodzinne budynki mieszkalne.

7.7.3. Charakterystyka komunalnego ujęcia wody i stacji uzdatniania

Źródłem poboru wody jest ujęcie wody podziemnej z utworów czwartorzędowych składające się z 3 studni wierconych: Nr 4 zlokalizowanej na terenie stacji wodociągowej oraz Nr 1B i 3A zlokalizowanych poza terenem stacji wodociągowej (Nr 1B przy ul. CK. Norwida i 3 A przy ul. Kasztanowej). Charakterystyka studni wierconych:

Studnia Nr 1B, zlokalizowana przy ul. C.K. Norwida, o głębokości 52 m i wydajności eksploatacyjnej 50 m³/h przy depresji $s = 16$ m ujmuje wodę z II warstwy wodonośnej.

Studnia Nr 3A zlokalizowana przy ul. Kasztanowej, o głębokości 121 m i **Nr 4** zlokalizowana na terenie stacji uzdatniania, o głębokości 98 m i wydajności po 100 m³/h każda przy depresji $s = 3,6 - 4$ m ujmują wodę z trzeciej warstwy wodonośnej.

Zatwierdzone decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr KDH/013/5803/94 z dnia 26.01 1994r., zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w kategorii „B” ujęcia komunalnego dla miasta Siemiatycze wynoszą 250 m³ /h -z II warstwy wodonośnej $Q_c=50$ m²/h przy $s = 16$ m i z III warstwy wodonośnej $Q_e = 200$ m³/h przy $s = 3,6-4,0$ m.

Woda surowa charakteryzuje się n/w wskaźnikami zanieczyszczeń:

mętność	- 7 - 10 mg/l
barwa	- 30-35 mg/PŁ
odczyn pH	- 7,5
twardość ogólna	- 4,3 mval
żelazo ogólne	- 1,1 – 1,3 mg Fe/l
mangan	- 0,13 mg Mn/l
amoniak	- 0,28 mg N/l
miano coli	- ponad 50

Urządzeniami do poboru i uzdatniania wody po przeprowadzonej modernizacji są:

- ☞ 3 pompy głębinowe Grundfos SP 77-5,
- ☞ 4 filtry ciśnieniowe 2 selekcyjne poziome 2200/3500,
- ☞ 2 zbiorniki wodno-powietrzne 1,2m,
- ☞ agregat sprężarkowy WAN-K o wydajności 16 m³/h,
- ☞ zbiorniki sprężonego powietrza o poj. 2,5 m³
- ☞ dmuchawa powietrza do płukania filtrów o wyd. 3,72 m³/min.,
- ☞ zestaw hydroforowy typu ZH-Z.6.80.200 o wyd. 500 m³/h,
- ☞ 2 zbiorniki betonowe podziemne o poj. łącznej 2700 m³,
- ☞ zbiornik podziemny betonowy o pojemności 700 m³,
- ☞ 3 wodomierze śrubowe 0 100 mm,
- ☞ wodomierz z impulsatorami przepływu.

7.7.4. Strefy ochronne komunalnego ujęcia wody

Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o. w Siemiatyczach posiada pozwolenie wodnoprawne na modernizację, rozruch oraz wstępną eksploatację urządzeń stacji uzdatniania wody na ujęciu miejskim w Siemiatyczach - decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OS.II.6210/86/97 z dnia 28 kwietnia 1997r. ważna do 30,06J999r. Decyzją tą ustanowiono dla ujęcia miejskiego w Siemiatyczach strefy ochrony bezpośredniej o promieniu 8 m wokół każdej studni. Ze względu na korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód ujęcie miejskie nie wymaga stref ochrony pośredniej.

7.7.5. Ocena wydajności istniejącego komunalnego ujęcia wody

Analizę poboru wody z ujęcia miejskiego w ostatnich trzech latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 51

Wyszczególnienie		Rok		
		1996	1997	1998
Pobór wody z ujęcia w ciągu roku	tys.m ³ / rok	843,4	775,7	701,8
Pobór wody średniodobowy	M ³ / d	2304,4	2125,2	1922,7
Pobór wody średniogodzinowy	M ³ /h	96,0	88,6	67,6
Pobór wody maksymalny godzinowy	M ³ /h	137,3	126,6	114,6
Zatwierdzone zasoby ujęcia	m ³ /h	250,0	250,0	250,0
Wykorzystanie w % zatwierdzonych przy rozbiórce	Średniogodz. m ³ /h	33,4	35,4	27,0
	max godz. m ³ /h	54,9	50,7	45,8
Ustalone decyzyjnie dopuszczalne ilości pobieranej wody średniodobowo	M ³ /h	4500	4500	4500
Wykorzystanie dopuszczalnej ilości poboru wody średni o dobowo	%	51,2	47,2	42,7

Pobory wody z ujęcia miejskiego w ostatnich latach ulegają zmniejszeniu. W roku 1998 spadły o 16,8 % w stosunku do 1996r. W ostatnich trzech latach pobory wody w dobie średniego rozbiórce wahały się w granicach 51,2 % - 42,7 % dopuszczalnej ilości średniodobowej określonej w pozwoleniu wodnoprawnym. Wykorzystanie zatwierdzonych zasobów ujęcia przy rozbiórce maksymalnym godzinowym wynosiło 54,9 % -- 45,8 %, a przy średniogodzinowym 38,4 % - 27,0 %. Wodociąg miejski w Siemiatyczach posiada jeszcze ponad 50 % rezerwę.

7.7.6. Zakładowe ujęcia wody

Zakładowe ujęcia wody oparte o studnie wiercone posiadają:

- a) Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex” Sp. z o.o. w Siemiatyczach.

Ujęcie składa się z 4 studni wierconych (podstawowych); SW-1 o głębokości 159 m i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $Q_e = 85,4 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 9,8 \text{ m}$, SW-2 głębokości 121 m i $Q_e = 67,3 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 9,5 \text{ m}$, SW-3 głębokości 123,5 m i $Q_e = 46,7 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 9,0 \text{ m}$ i SW-4 głębokości 144 m i $Q_e = 77,1 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 10,2 \text{ m}$.

Studnia piąta SW-5 o głębokości 125,5 m i $Q_c = 79,7 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 8,4 \text{ m}$ jest wyłączona z eksploatacji i stanowi ujęcie awaryjne. Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń i pobór wody - decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Wydziału Ochrony Środowiska Nr OS.11.6210/84/96 z dnia 23 lipca 1996r., ważna do 31.10.2001r., którą ustanowione zostały strefy ochrony bezpośredniej wokół poszczególnych studni oraz strefa ochrony

pośredniej zewnętrznej. Strefa ochrony pośredniej została wykreślona w części graficznej studium.

- b) Zakład „Polser” Spółka z o.o. w Siemiatyczach - ujęcie składa się z dwóch studni wierconych:

SW-1 A o głębokości 87,3 m i zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $Q_e = 40 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 5,7$ oraz SW-3A o głębokości 88,7 m i $Q_o = 50 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 7,1$ m.

Studnia SW-4 wyłączona jest z eksploatacji i przeznaczona do renowacji.

Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń i pobór wody z ujęcia - decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OS.II.6210/86/96 z dnia 29 lipca 1996r., ważna do 15.08.20011% którą ustanowione zostały strefy o-chrony bezpośredniej wokół każdej studni o wymiarach zmniejszonych w stosunku do ustalonych w rozporządzeniu w granicach terenu Zakładu. W rejonie ujęcia „Polser” w Siemiatyczach istnieją korzystne warunki hydrogeologiczne w aspekcie ochrony wód i dlatego odstąpiono od ustanowienia stref ochrony pośredniej zewnętrznej i wewnętrznej.

- c) Białostockie Kopalnie Surowców Wtórnych Zakład w Siemiatyczach - 2 studnie wiercone: SW-1 głębokości 23 m i zatwierdzonych zasobach $Q_e = 25 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $s = 0,7$ m i SW-3 głębokości 35 m i $Q_e = 70 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $s = 5,2$ m.
- d) Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o. w Siemiatyczach - 2 studnie wiercone przekazane Przedsiębiorstwu po byłym POM w Siemiatyczach: SW-1 głębokości 54 m i $Q_e = 9,35 \text{ m}^3/\text{h}$ i SW-2 głębokości 49 m i $Q_c = 54 \text{ m}^3/\text{h}$ - nieczynne.

7.7.7. Ogólna ocena zaopatrzenia miasta w wodę

Istniejące ujęcie i stacja uzdatniania wodociągu miejskiego, wykorzystywane obecnie poniżej 50 % swojej wydajności, zapewniają pokrycie przyszłościowych potrzeb wodnych miasta i stanowi preferencje jego rozwoju.

Sieć wodociągowa nie obejmuje swym zasięgiem wszystkich zainwestowanych terenów miasta i wymaga dalszej rozbudowy.

7.8. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

7.8.1. Kanalizacja sanitarna

Rozwój kanalizacji sanitarnej od 1985r. przedstawia tabela:

Tabela nr 52

Wyszczególnienie	Stan na koniec roku									
	1985	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Długość sieci kanalizacji sanitarnej w km	4,3	9,3	10,0	10,9	11,5	127	15,3	16,9	19,3	21,2
Połączenia prowadzące do bud. mieszk. w szt	11	24	28	30	35	70	150	150	! 65	265
% ludności korzystającej z kanalizacji	44,4	48,2	49,2	X	49,7	50,0	50,9	53,4	53,6	55,6
Miejsce wśród miast woj. białostockiego pod względem procentowej ilości mieszkańców korzystających z kanalizacji	10	10	9	X	9	9	10	8	8	X

Do roku 1993 do kanalizacji sanitarnej odprowadzane były ścieki przede wszystkim z budynków wielorodzinnych. W latach późniejszych sukcesywnie następowała rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście i podłączane były budynki jednorodzinne z największą ilością podłączeń w 1998 roku, w którym wzrost do roku poprzedniego wynosił 60,6 %.

Na tle województwa białostockiego miasto Siemiatycze w 1997 roku zajmowało 8 miejsce pod względem procentowej ilości mieszkańców korzystających z kanalizacji miejskiej ze wskaźnikiem 53,6 % poniżej wskaźnika średniego wojewódzkiego dla miast wynoszącego 75,0 %.

7.8.2. Miejska oczyszczalnia ścieków

Miasto Siemiatycze posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości 14000 m³/d eksploatowaną od 1985 roku. Urządzeniami oczyszczającymi ścieki są:

- ☞ przepompownia ścieków,
- ☞ komora krat mechanicznych,
- ☞ piaskownik o przepływie poziomym,
- ☞ komora wstępnego napowietrzania,
- ☞ osadniki wstępne radialne - szt. 2,
- ☞ komory osadu czynnego - szt. 2,
- ☞ osadniki wtórne radialne - szt. 2,

- ☐ zagęszczacz osadu,
- ☐ otwarte baseny fermentacyjne - szt. 2,
- ☐ poletka do suszenia osadów.

Przy oczyszczalni znajduje się w murowanym budynku punkty zlewny nieczystości płynnych dowożonych.

Technologia zastosowana na oczyszczalni nie jest przystosowana do redukcji związków biogenych.

Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o. o. w Siemiatyczach posiada pozwolenie wodnoprawne na eksploatację urządzeń i odprowadzenie ścieków oczyszczonych do rz. Kamionki zaliczonej poniżej Siemiatycz do III klasy czystości - decyzja Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Nr OŚ.11,6210/75/96 z dnia 1 lipca 1996r, ważna do 3U2,2000r

W decyzji określono dopuszczalną ilość odprowadzanych ścieków $Q_{\text{sr d}} = 10000 \text{ m}^3/\text{d}$.

Oczyszczalnia przyjmuje ścieki socjalno-bytowe z terenu miasta oraz z Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Hortex” Spółka z o.o. w Siemiatyczach i Zakładu „Polser” Spółka z o. o, w Siemiatyczach po uprzednim ich podczyszczeniu na zakładowej podczyszczalni.

Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni w ostatnich trzech latach oraz wykorzystanie jej przepustowości obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 53

Wyszczególnienie		Rok		
		1996	1997	1998
Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni w tym bez ścieków dowożonych i wód infiltracyjnych	tys. m^3/rok	1310,2	1246,9	1233,3
		1263,8	1190,1	1193,4
	$Q_{\text{sr d}}$ m^3/d	3589,6	3416,2	3378,9
		3462,5	3260,5	3269,6
Przepustowość oczyszczalni	m^3/d	14000	14000	14000
Dopuszczalne w pozwoleniu wodnoprawnym ilości ścieków odprowadzanych do odbiornika		10000	10000	10000
Wykorzystanie przepustowości oczyszczalni ścieków	%	25,6	24,4	24,1
Wykorzystanie dopuszczalnej ilości odprowadzanych ścieków	%	35,9	34,2	33,8

Ilość ścieków dopływająca do oczyszczalni ulega zmniejszeniu, co jest związane ze spadkiem konsumpcji wody w gospodarstwach domowych jak również w zakładach odprowadzających ścieki do kanalizacji miejskiej.

Wykorzystanie istniejących urządzeń oczyszczających ścieki jest w granicach 25,6 % - 24,1 %.

7.8.3. Kanalizacja deszczowa

Odbiornikiem wód opadowych z terenu miasta Siemiatycze jest przepływająca rzeka Kamionka i rów melioracyjny. Kanalizacja deszczowa jest rozwiązana tak, aby wody deszczowe z ulic i przyległych terenów w najprostszy sposób były odprowadzane do odbiornika w miarę jak pozwala na to konfiguracja terenu. Istnieje 9 wylotów kanałów deszczowych do rzeki Kamionki i 5 wlotów do rzeki Muchawiec nie posiadających urządzeń podczyszczających oraz 1 wylot do rowu melioracyjnego poprzedzony urządzeniami podczyszczającymi - separatorem piasku i substancji oleistych.

Kanały deszczowe są średnicy od 250 mm do 800 mm, a ich łączna długość wynosi 18,75 km.

7.8.4. Ogólna ocena odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych

Gospodarka ściekowa na terenie miasta ulega systematycznej poprawie jednak skanalizowanie miasta jest znacznie mniejsze od jego zwodociągowania. Połączenia kanalizacyjne do budynków mieszkalnych stanowią 23,8 % podłączeń wodociągowych.

Do kanalizacji sanitarnej odprowadzane są ścieki w przeważającej większości z budownictwa wielorodzinnego, w którym zamieszkuje ponad 50 % ogółu mieszkańców miasta i z zakładów przemysłowych, usługowych i użyteczności publicznej. Tereny zabudowy jednorodzinnej są słabo skanalizowane.

Miejska oczyszczalnia ścieków wykorzystana jest w nieznacznym stopniu ok. 25 % jej przepustowości i posiada duże rezerwy, jednak technologia oczyszczania nie jest przystosowana do usuwania biogennych związków azotowych i fosforowych powodujących eutrofizację odbiornika oczyszczonych ścieków.

7.9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów stałych

7.9.1. Charakterystyka stanu istniejącego

Miejskie składowisko odpadów stałych zlokalizowane na gruntach m. Siemiatycze zajmuje teren o powierzchni 2,85 ha, w tym 0,9 ha kwatera oddana do rekultywacji i komora składowiska o powierzchni 1,6 ha pierwszy raz zmodernizowana w 1998r.

W ramach modernizacji wykonano; ułożenie geomembrany PEHD grubości 2 mm na dnie i skarpach komory - powierzchnia uszczelniona folią hydroizolacyjną wynosi 1,6 ha, drenaż opaskowy dla potrzeb ujęcia od-cieku na terenie rekultywowanej hałdy i drenaż na terenie komory składowania, 5 studni do odgazowywania rekultywowanej przyzmy odpadów i 11 na terenie komory składowania, zbiornik żelbetowy szczelny o średnicy 1,5 m i wysokości 4,5 m na odciek, 3 zbiorniki żelbetowe średnicy 1,0 m i wysokości 1,5 m na opakowania po środkach ochrony roślin, tzw. mogilniki, drogę stałą umożliwiającą wjazd do komory składowania, brodzik dezynfekcyjny, zbiornik stalowy „walczak” o poj. 50 m³ jako zbiornik p.poż., naprawę i uzupełnienie ogrodzenia wykonanego z siatki o wysokości 2,0 m.

W latach 2007 – 2008 przeprowadzona została następująca modernizacja składowiska, w ramach której wykonano: trzeci pizometr, montaż reperów do badania osiadania powierzchni składowiska i stateczności zboczy, montaż wagi samochodowej, zbiornik i instalację do ujęcia wód opadowych i roztopowych, doprowadzenie energii elektrycznej i oświetlenie składowiska, instalację przeciwpożarową, modernizację budynku socjalnego z wykonaniem instalacji sanitarnej ze zbiornikiem szczelnym na ścieki socjalne, doprowadzono miejską sieć wodociągową do składowiska i na jego terenie, drogi wewnętrzne, utwardzone i poszerzenie placu manewrowego wewnętrznego, nowe ogrodzenie zgodnie z granicami składowiska, odbudowę instalacji odgazowującej.

Całkowita ilość składowanych odpadów wynosi 60,000 ton, a zgromadzonych zostało 39,623,3 ton odpadów, co stanowi ok. 61% wykorzystania składowiska. Czasochłonność wypełnienia składowiska przyjęta do pozwolenia zintegrowanego na składowisko wynosi 15 lat.

Na wysypisko przyjmuje się do unieszkodliwiania odpady komunalne z terenu miasta i odpady stałe nietoksyczne (które nie wymagają odrębnej technologii) z zakładów przemysłowych.

Eksploatacją wysypiska i wywozem odpadów stałych, które gromadzone są nieselektywnie, zajmuje się Przedsiębiorstwo Komunalne Spółka z o.o. w Siemiatyczach.

Przedsiębiorstwo posiada pozwolenie zintegrowane na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne – decyzja Zarządu Województwa Podlaskiego w Białymstoku Nr DIS.V.7674-1-22/08 z dnia 14 maja 2009r. z 10-letnim terminem ważności.

7.9.2. Ogólna ocena usuwania i unieszkodliwiania odpadów stałych

Gromadzenie odpadów stałych na terenie miasta prowadzone jest systemem zorganizowanej selektywnej zbiórki odpadów, co wpływa na zmniejszenie się ilości wywożonych odpadów na składowisko.

Przeprowadzone modernizacje składowiska oraz jego prawidłowa eksploatacja rozwiązuje problemy utylizacji odpadów stałych. Należy jednak dążyć do dalszego zmniejszenia ilości odpadów trafiających do komory składowania poprzez wykonanie instalacji pomocniczych takich jak np. sortownia i kompostownia odpadów.

8. Syntetyczna ocena poziomu zaspokojenia potrzeb ludności i zagospodarowania miasta wg stanu z 1997r

Tabela nr 54

Lp.	Wskaźniki, wielkości	Województwo białostockie		Siemiatycze	Udział % 5:4
		3	4		
1	2			5	6
1.	Powierzchnia w	1.005.464	51.150	3.625	7,1
2.	Ludność	701.684	451.328	15.631	3,5
	w tym kobiety	359,779	235.658	8,160	3,5

3.	Kobiety na 100 mężczyzn	105	109	109	100,0
4.	Gęstość zaludnienia	70	882	431	48,9
5.	Przyrost naturalny na 1000 ludności	- 3	1,7	1,5	88,2
6.	Pracujący w gospodarce narodowej	146.249	125,615	4.125	3,3
7.	Bezrobotni	27,150	18.097	579	3,2
8.	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	183,790	121,698	5.126	4,2
		262	27,0	32,8	121,5
9.	Ludność w wieku produkcyjnym	405.144	274,343	9.003	3,3
		57,7	60,8	57,6	94,7
10.	Ludność w wieku poprodukcyjnym	112.750	55,287	1.502	2,7
		16,1	12,2	9,6	78,7
11.	Mieszkań na 1000 mieszkańców	324	325	294	90,5
12.	Pow. użytkowa mieszkań w tys.m ²	13,897,346	8.230.429	281.815	3,4
13.	Ilość osób na izbę	0,83	0,82	0,83	101,2
14.	M ² pow. użyt. na 1 osobę	20,2	18,8	18,6	98,9
15.	Uczniowie szkół podstawowych na 1000 mieszkańców	127,3	140,3	170,1	121,2
16.	Lekarze na 10 tys. mieszkańców	29,3	43,3	34,5	70,7
17.	Lekarze dentyści na 10 tys. mieszkańców	6,0	8,0	5,1	63,7
18.	Łóżka szpitalne na 10,0 tys. mieszkańców	60,1	92,7	99,8	107,7
19.	Księgozbiór w bibliotekach na 1000 mieszkańców	3.216	3.028	3.256	107,5
20.	Czytelnicy na 1000M	163	193	245	126,9
21.	Wypożyczenia na \ czytelnika	22,5	22,0	20,7	94,1
22.	Abonenci telef. na 1000 1V1	221,4	284,3	259,0	91,1
23.	Użytki rolne w ha w granicach administracyjnych	586.265	27.624	2,169	7,8
24.	Plony zbóż ogółem w dt/ha	24,4	23,2	24,0	103,4
	w tym: pszenicy	28,4	27,5	27,4	99,6
	żyta	21,6	21,0	21,0	100,0
25.	Piony ziemniaków w dt/ha	162	153	175	114,4
26.	Bydło na 100 ha uż. rolnych w gosp. indywid. w tym krowy na 100 ha uż. rol. 1996r.	52,3	27,0	10,7	39,6
		26,5	14,0	5,7	40,7
27.	Trzoda chlewna na 100 ha użytków rolnych w gosp. ind-1996r.	60,3	52,9	55,5	104,9
28.	Zużycie wody na 1 mieszkańca w M ³ /r	31,6	40,9	31,2	76,3
1	2	3	4	5	6
29.	Gęstość dróg publicznych o twardej nawierzchni w km/100 km ²	54,4	163,8	151,2	92,3
30.	Gęstość dróg publicznych o nawierzchni ulepszonej w km/100 km ²	32,1	137,2	145,8	106,3
31.	% ludności korzystającej z wody wodociąg.	-	89,9	72,6	X
32.	% ludności korzystającej z kanalizacji sanitarnej	-	75,0	53,6	X
33.	Dochody budżetu gmin w tys.. zł	610,602,4	331.070,5	12.372,4	3,7
34.	Wydatki na inwestycje w tys. zł.	123.792,7	61.122,2	2.114,4	3,5
35.	Udział inwestycji w wydatkach	22,5	18,6	16,7	89,8
36.	Zalesienia w % powierzchni	32,0	19,6	23,4	119,4

9. Elementy zagospodarowania przestrzennego o charakterze ponadlokalnym

9.1 Cele i kierunki polityki przestrzennej państwa na obszarze miasta Siemiatycze

1/ Ochrona i kształtowanie środowiska poprzez:

- zachowanie podstawowych elementów systemu przyrodniczego województwa,
- zachowanie obszarów i obiektów prawnie chronionych,

- ☞ podniesienie statusu ochrony prawnej wybranych elementów systemu przyrodniczego województwa,

- ☞ ochrona środowiska oraz warunków życia i zdrowia ludzi.

2/ **Ochrona i kształtowanie środowiska kulturowego poprzez;**

- ☞ zapewnienie sposobów użytkowania obiektów zabytkowych gwarantujących ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym,

- ☞ tworzenie nowych wartości kulturowych zwłaszcza w aranżacji

- ☞ przestrzeni publicznych i nowej zabudowie, indywidualizacji jej form architektonicznych oraz harmonizowania z istniejącym zagospodarowaniem.

3/ **Polityka rozwoju rolnictwa**

Siemiatycze będą należały do III rejonu agrarnego – południowo-zachodniego o najwyższej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w której dominuje uprawa zbóż, roślin przemysłowych, warzyw, owoców, a w produkcji zwierzęcej chów bydła i trzody chlewnej,

4/ **Doskonalenie funkcjonowania i poprawa warunków komunikacji poprzez:**

- ☞ dostosowanie stanu technicznego i układu dróg do zmieniających się potrzeb transportowych,

- ☞ dostosowanie komunikacji zbiorowej do wzrastającego standardu usług i ochrony środowiska oraz zapewnienia na terenie miasta dostępności ca 500 m do przystanków.

5/ **Polityka w zakresie energetyki i telekomunikacji:**

- ☞ dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z rozwoju województwa białostockiego i miasta Siemiatycze oraz dostarczenie odbiorcom energii elektrycznej w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły,

- ☞ zapewnienie dostaw gazu dla wszystkich mieszkańców rozwijającego się miasta,

- ☞ utrzymanie istniejących urządzeń ciepłowniczych oraz modernizacja w kierunku poprawy efektywności funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska,

- ☞ dostosowanie systemu telekomunikacyjnego do standardów obecnie obowiązujących.

6/ **Polityka przestrzenna województwa w zakresie gospodarki wodnej, ściekowej i odpadami stałymi zakłada:**

- ☞ uporządkowanie gospodarki ściekowej w mieście, w którym zakłada się rozbudowę sieci wodociągowej z umożliwieniem korzystania z niej

ok. 100 % mieszkańców, poprzez modernizację oczyszczalni ścieków i rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej z objęciem całej zwartej zabudowy w mieście,

☞ rozwiązanie problemu gospodarki odpadami w mieście.

9.2. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wynikających z polityki przestrzennej państwa

1. Zabezpieczenie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i planach miejscowych warunków funkcjonowania elementów systemu przyrodniczego województwa, doliny rzeki Kamionki, Muchawca, Mahometa i innych mniejszych cieków oraz kompleksów leśnych.
2. Podniesienie statusu ochrony prawnej Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny rzeki Bug do rangi Parku Krajobrazowego.
3. Utrzymanie nienaruszalnych przepływów biologicznych rzeki Kamionki, Muchawca, Mahometa i pozostałych cieków,
4. Odprowadzanie do wód powierzchniowych i gruntowych ścieków sanitarnych i przemysłowych w stopniu zapewniającym utrzymanie obowiązującej klasy czystości wód.
5. Zwiększenie udziału proekologicznych paliw w ciepłownictwie scentralizowanym i indywidualnym.
6. Określenie zasad i warunków sytuowania nowej zabudowy w stosunku do ulic o znacznej uciążliwości akustycznej.
7. Zachowanie odpowiednich stref ochronnych od linii napowietrznych WN i rozdzielni energetycznych.
8. Opracowanie studium wartości kulturowych miasta,
9. Przekształcanie i uzupełnianie zabudowy w strefie ochrony konserwatorskiej, zgodnie z wymogami konserwatorskimi.
10. Realizacja Zespołu Szkół Zawodowych. Modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów oraz poprawa wyposażenia dydaktycznego.
11. Budowa pływalni. Utrzymanie i modernizacja istniejącej bazy materialnej.
12. Urządzanie terenów wypoczynku codziennego i świątecznego nad zbiornikami wodnymi.
13. Podnoszenie standardu istniejącej bazy noclegowej.
14. Realizacja nowej bazy turystycznej oraz wykorzystanie istniejących obiektów zabytkowych na rozwój bazy turystycznej, tj. bazy noclegowej, gastronomicznej, infrastruktury technicznej.
15. Racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej

16. Ochrona wartościowych gruntów rolnych, przed przeznaczeniem ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, na cele osadnictwa i rozwój ponadlokalnej infrastruktury technicznej.
17. Produkcja warzyw i owoców na potrzeby „Hortexu”.
18. Organizowanie doradztwa i szkolenia rolników w zakresie obsługi turystycznej.
19. Modernizacja drogi Nr S 19.
20. Wykonanie obwodnicy drogi Nr S 19 po zachodniej stronie miasta.
21. Wykonanie chodników lub poboczy utwardzonych na całej długości zabudowy.
22. Likwidacja kolizji na skrzyżowaniach ulic poprzez zastosowanie kanalizacji ruchu, sygnalizacji dźwiękowej oraz dostosowanie przejść dla ludzi niepełnosprawnych.
23. Wykonanie połączenia ul. Armii Krajowej w obwodnicą.
24. Rozwój komunikacji zbiorowej komunalnej należy dostosować do narastania zabudowy miasta poprzez przedłużenie istniejących linii i wprowadzenie nowych z zapewnieniem dostępności ca 500 m do przystanków,
25. Budowa linii WN 110 kV Siemiatycze - Nurzec Stacja.
26. Rozbudowa RPZ 110/15 kV w Siemiatyczach.
27. Budowa stacji redukcyjno-pomiarowej 1° w Siemiatyczach na proj. Gazociągu w/c Słowatycze - gm. Siemiatycze - Nurzec Stacja.
28. Budowa linii światłowodowej Mielnik - Siemiatycze - Drohiczyn wraz z wymianą centrali analogowej na cyfrową.
29. Modernizacja miejskiej oczyszczalni ścieków pod kątem redukcji związków biogennych azotu i fosforu.
30. Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w mieście z objęciem całej zwartej zabudowy.
31. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów stałych pozwalającej na pozyskiwanie surowców wtórnych.
32. Wprowadzenie obowiązku oddzielnego gromadzenia odpadów szpitalnych, toksycznych w miejscu ich wytwarzania do odbioru przez przedsiębiorstwa specjalistyczne zajmujące się ich utylizacją.
33. Modernizacja i rozbudowa wysypiska miejskiego w Siemiatyczach.

10. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na potrzeby opracowania bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę przeanalizowano dostępne dane dotyczące użytkowania i przeznaczenia gruntów.

Wzięto pod uwagę ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Siemiatycze, uwzględniono prognozy demograficzne oraz niepewność rynku inwestycyjnego i obrotu gruntami.

Wynikające z ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Siemiatycze powierzchnie terenów pod poszczególne funkcje.

Lp.	Przeznaczenie terenów pod poszczególne funkcje	Powierzchnia (ha)	% powierzchni miasta
1.	Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	47 ha	1,3 %
2.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	596 ha	15,7 %
3.	Zabudowa usługowa	44 ha	1,2 %
4.	Zabudowa produkcyjna	232 ha	6,4 %
5.	Tereny użytkowania rolniczego	1475 ha	40,7 %
6.	Tereny zieleni i wód	1004 ha	27,7 %
7.	Tereny infrastruktury technicznej	29 ha	0,8 %
8.	Tereny przeznaczone pod komunikację	192 ha	5,3 %
9.	Tereny inne	33 ha	0,9 %
Razem:		3,625 ha	100 %

W granicach miasta wyznaczono około 1170 ha obszarów zwartej zabudowy, w skład której wchodzi obszary istniejącej zabudowy oraz tereny możliwe do ich zagospodarowania. Tereny te należy traktować jako obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy.

W granicach zmiany studium zakłada się zmianę 0,6652 ha terenów leśnych położonych przy ul. Armii Krajowej, oznaczonej nr ew. działki 713/2 oraz 0,1476 ha położonych przy ul. Obrońców Warszawy (części działek o nr ew. 2167, 2168, 2169, 2170 i 2171) na cele budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i usług.

Niewielki obszar, jakiego dotyczy zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, który będzie wyłączony z funkcji leśnej (tereny zieleni i wód), a przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna z usługami nie ma wpływu w znaczący sposób na zmiany w bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę.